

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ
0603 «ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ՄՈԴՈՒԼԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ 2009

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝

«ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ»

ՄՈԴՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

ՀԴԴ 4 - 09 - 001

ՄՈԴՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝ Այս մոդուլը նախատեսված է այն անձանց համար, ովքեր կարիք ունեն գարգացնելու և ամրապնդելու հաղորդակցության իրենց ունակությունները: Մոդուլը կարելի է յուրացնել ոչ միայն մասնագիտական ուսումնառությանը զուգընթաց, այլև առանձին, քանի որ այն պարունակում է ընդհանուր կրթության և անձի զարգացման տարրեր: Ավարտելով այս մոդուլը ուսանողը ձեռք կբերի հաղորդակցության համար էական նշանակություն ունեցող ունակություններ, ինքնավստահություն, որպեսզի կարողանա արդյունավետ և ակտիվ կերպով դրսևորվել աշխատանքային ու մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ինչպես նաև՝ անձնական կյանքում:

ՄՈԴՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝	36 ժամ
Տեսական ուսուցում	18 ժամ
Գործնական պարապմունք	18 ժամ

ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ԴԱՅԱՆՋՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնասիրության արդյունքները՝ Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է կարողանա.

1. Սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները.
2. Բանավոր և գրավոր տեղեկատվություն կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին .
3. Նախաձեռնել, պահպանել, եզրափակել երկխոսություններ և քննարկումներ.
4. Մեկնաբանել սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամներ, քարտեզներ և նկարներ.
5. Կատարել փաստաթղթավորում:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. Ճիշտ է սահմանում ուսումնառության անձնական նպատակները.
- բ. Ճիշտ է պլանավորում և կիրառում ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռքբերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները.
- գ. Ճիշտ է սահմանում ուսումնառության տարբեր եղանակները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

Սովորողին կհանձնարարվի սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները, պլանավորել և կիրառել ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռքբերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները, սահմանել ուսումնառության տարբեր եղանակները: Կտրվեն մի շարք թեստային և հոգեբանական հարցեր:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Դասախոսություն՝	2 ժամ
Գործնական պարապմունքներ՝	2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. օգտագործում է բանավոր և գրավոր խոսքի համապատասխան կառուցվածքը.
- բ. կատարված հաղորդումը պարունակում է պարզ տեղեկատվություն, կարծիքներ կամ գաղափարներ.
- գ. տեղեկատվության առանձնացում/ խմբավորումը նպատակային է կատարում.
- դ. հաղորդումը իրականացնում է՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և լսարանը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

Սովորողին կհանձնարարվի բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին: Կտրվեն մի շարք թեստային և հոգեբանական հարցեր, ինչպես նաև կառաջադրվեն տեղեկատվության նպատակային խմբավորման աշխատանքներ բանավոր և գրավոր խոսքի համապատասխան կառուցվածք ստուգելու նպատակով:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր՝ առավելագույնս նմանացված աշխատանքային իրավիճակին: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Դասախոսություն՝	4 ժամ
Գործնական պարապմունքներ՝	2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Նախաձեռնել, պահպանել, եզրափակել երկխոսություններ և քննարկումներ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է կիրառում «ակտիվ ունկնդրման» ժամանակ օգտագործվող հմտությունները.
 - պարզաբանումներ ստանալու ձգտումը
 - գրառումներ կատարելը
 - ամփոփելը
- բ. ազատ ձևով ձևակերպում, արտահայտում, պաշտպանում է իր գաղափարները, տեսակետներն ու կարծիքները.
- գ. ցուցաբերում է համոզելու հստակություն.
- դ. կատարում է ճիշտ ամփոփում (եզրափակում):

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

Սովորողին կառաջադրվեն իրավիճակներ, որտեղ կարող է պաշտպանել իր գաղափարները, կտրվեն խնդիրներ և երկխոսության ընթացքում դիմացինին համոզելու, իր խոսքն ամփոփելու, եզրակացություն անելու կարողությունները ստուգելու վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների, առաջադրվող խնդիրների միջոցով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր՝ առավելագույնս նմանացված աշխատանքային իրավիճակին: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Դասախոսություն՝	4 ժամ
Գործնական պարապմունքներ՝	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Մեկնաբանել սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամաներ, քարտեզներ և նկարներ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

ա. ճիշտ է նախանշում սխեմաների աղյուսակների, դիագրամների, քարտեզների և նկարների նշանակությունը և նրանց միջև եղած տարբերությունները:

բ. մեկնաբանման համար օգտագործում է խոսքի համապատասխան կառուցվածք:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

Ուսանողին առաջադրվում են սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամներ, քարտեզներ և նկարներ, մեկնաբանման, դրանց նշանակությունը և նրանց միջև եղած տարբերությունները ներկայացնելու կարողությունները ստուգելու նպատակով:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների, սխեմաների, աղյուսակների, դիագրամների, քարտեզների և նկարների միջոցով: Կիրառվում են ձևաթղթեր, ձևաչափեր, այլ դիտակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Դասախոսություն`	2 ժամ
Գործնական պարապմունքներ`	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կատարել փաստաթղթավորում

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇՆԵՐ

ա. ճիշտ է սահմանում տարբեր փաստաթղթերն ըստ նրանց նշանակության.

դիմում

ինքնակենսագրություն (տրված տարբեր տեսակի ֆորմատներով)

պաշտոնական և ոչ պաշտոնական նամակներ

արձանագրություն

երաշխավորագիր և այլն.

բ. ճիշտ է նախանշում տարբեր փաստաթղթերի օգտագործման տեղը և դերը.

գ. ճիշտ է կատարում տարբեր տեսակի տեղեկատվությունների փաստաթղթավորումը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

Ուսանողին տրամադրվում են տարբեր փաստաթղթեր` պահանջելով ըստ նշանակության խմբավորում և տեղեկատվությունների փաստաթղթավորում` ըստ տեսակների:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների, տարբեր փաստաթղթերի օգտագործման, տարբեր տեսակի տեղեկատվությունների փաստաթղթավորման միջոցով: Կիրառվում են ձևաթղթեր, ձևաչափեր, այլ դիտակտիկ նյութեր:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Դասախոսություն`	6 ժամ
Գործնական պարապմունքներ`	6 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ
ՍՈՂՈՒԼԻ ԴԱՍԻՉԸ՝
ՍՈՂՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

«ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»
ՀՕՀ 4 - 09 - 001

Այս մոդուլը նախատեսում է տալ տարրական գիտելիքներ MICROSOFT WORD տեքստային խմբագրի մասին, ուսանողի մոտ զարգացնել տեքստային փաստաթղթերի պատրաստման, խմբագրման, դրանց ֆորմատավորման ու ձևավորման, ինչպես նաև փաստաթղթերի պահպանման, տպագրման և ինտերնետ ցանցում աշխատելու տարրական հմտություններ:

ՍՈՂՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ 54 ժամ
Տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ
Գործնական աշխատանք՝ 44 ժամ

ՍՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

ՈՒՍՈՒՄՆԱՈՒՐԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը՝

1. կհասկանա WORD ծրագրի նշանակությունը, կկարողանա բացատրել ծրագրի կառուցվածքը, կկարողանա օգտագործել New, Open, Close գործիքները, կկարողանա տեղաշարժել Տեքստային Ցուցիչը տեքստի մեջ, կկարողանա փակել WORD ծրագիրը,
2. կկարողանա կատարել տեքստային փաստաթղթի մուտքագրման, խմբագրման, ֆորմատավորման տարրական գործողություններ,
3. կկարողանա պահպանել փաստաթուղթը,
4. կկարողանա կազմել և խմբագրել աղյուսակներ,
5. կկարողանա տեքստային փաստաթղթերում ներդնել գրաֆիկական օբյեկտներ, դրանց հետ կատարել տարրական խմբագրման գործողություններ,
6. կկարողանա տպագրել փաստաթուղթը:
7. կունենա ինտերնետում աշխատելու իմացություն

Գնահատման կարգը

Սոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1 WORD ԾՐԱԳԻՐ (ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ)

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- *իմանալ* Microsoft Word ծրագրի պատուհանի կառուցվածքը
- *բացել* նոր փաստաթուղթ
- ստեղծաշարի օգնությամբ *մուտքագրել*
 - տեքստ (առանց ֆորմատավորման)
 - մեծատառ նշաններ (SHIFT կոճակի օգնությամբ)
 - սիմվոլներ (SHIFT կոճակի օգնությամբ)
 - թվանշաններ
- *տեղաշարժել* Տեքստային ցուցիչը տեքստի մեջ
- *կատարել* տարրական ուղղումներ տեքստում
- *փակել* փաստաթուղթը
- *բացել* առկա փաստաթուղթը

- *հմանալ* Zoom գործիքի հնարավորությունները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

Ուսանողը բացում է Word ծրագիրը և բանավոր ներկայացնում նրա կառուցվածքը:

Ուսանողին մուտքագրելու համար տրվում է 2-3 պարբերություններից բաղկացած, ամենաշատը 100 բառ, թվանշաններ և սիմվոլներ պարունակող տեքստ: Ուսանողը պետք է բացի նոր փաստաթուղթ, կատարի մուտքագրումը և պահպանի այն նախօրոք առաջարկված տեղում:

Ուսանողը բացում է իր հավաքած և պահպանած փաստաթուղթը ու ցուցադրում է ստեղծաշարով Տեքստային Ցուցիչի տեղաշարժման հնարավորությունները:

Ուսանողը ցուցադրում է փաստաթղթի և Word ծրագրի փակման ձևերը:

Արդյունքի յուրացումը համարվում է բավարար, եթե առաջադրանքն ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարվում, թույլատրվում են որոշ անճշտություններ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Տեսական ուսուցում և գործնական աշխատանք: Ռեսուրսներն իրականացվում է անհատական համակարգիչների կաբինետում: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան ցուցադրական նյութեր, պրոյեկտոր:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում`	4 ժամ
Գործնական աշխատանք`	16 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2 . Տեքստերի տարրական ֆորմատավորում

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- *պատրաստել* Word ծրագիրը հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար
- *նշել* բառերը և տեքստային հատվածները
- *կատարել* մուտքագրված տեքստի պարզագույն *ֆորմատավորում*
- *կատարել* տողերի հավասարեցում
- *փոխել* միջտողային տարածությունները
- *փոխել* տեքստի գույնը Font Color գործիքով
- *փոխել* տեքստի գունային ֆոնը Highlight գործիքով
- *փոխել* պարբերության խորությունները լուսանցքներից
- *չեղյալ հայտարարել* (հրաժարվել) ֆորմատավորման կատարված գործողությունները
- *վերականգնել* ֆորմատավորման չեղյալ հայտարարված գործողությունները
- *կրկնել* ֆորմատավորման վերջին գործողությունը
- Մենյուի File\Page Setup հրամանի օգնությամբ
 - փոխել լուսանցքների խորությունները Top, Bottom, Left, Right թվային դաշտերի օգնությամբ
 - ընտրել էջի ուղղաձիգ (Portrait) կամ հորիզոնական (Landscape) դիրքերը
 - ընտրել թղթի չափերը Paper Size ցուցակի օգնությամբ
- *պատճենել* տեքստը
- *տեղափոխել* տեքստը
- *տողադարձել* տեքստը
- *համարակալել* էջերը մենյուի Insert\Page Numbers... հրամանով

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

1. Ուսանողին մուտքագրելու համար տրվում մոտ 50 բառ պարունակող հայերեն տեքստ:

2. Ուսանողին մուտքագրելու համար տրվում է մոտ 100 բառից կազմված՝ հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն բառեր պարունակող, թվանշաններով և տարբեր սիմվոլներով տեքստ:
3. Ուսանողը բացում է նախօրոք պատրաստված փաստաթուղթը և ցուցադրում է մկնիկով և ստեղնաշարով տեքստը նշելու հնարավորությունները:
4. Ուսանողին տրվում է տարրական ֆորմատավորումներ պարունակող տպագրված փաստաթղթի օրինակ, որի վրա հասկանալի կերպով բացատրված են օգտագործված ֆորմատավորումները: Ուսանողը պետք է համակարգչի մեջ առկա նույն տեքստի չֆորմատավորված տարբերակի վրա կիրառի առաջարկված ֆորմատավորումները:
5. Ուսանողը պատրաստի փաստաթղթի օրինակի վրա ցուցադրում է տեքստի պատճենահանման և տեղափոխման գործողությունները:
6. Ուսանողը կատարում է տողադարձումներ իրեն տրված պատրաստի փաստաթղթի օրինակի վրա:

Արդյունքի յուրացումը բավարար է համարվում, եթե հիմնական մասերով առաջադրանքները ճիշտ են կատարվում, սակայն հնարավոր են աննշան, ոչ էական բացթողումներ, վրիպակներ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Տեսական ուսուցում և գործնական աշխատանք: Ռեսուրսներն իրականացվում է անհատական համակարգիչների կաբինետում: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, պրոյեկտոր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ

Գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Փաստաթղթի պահպանում

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- *իմանալ* փաստաթղթերի պահպանման իմաստը
- *պահպանել* նոր ստեղծված փաստաթուղթը
- *պահպանել* փաստաթղթում կատարված ընթացիկ ֆորմատավորումները և փոփոխությունները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

1. Ուսանողը պետք է նկարագրի փաստաթղթերի պահպանման իմաստը, բերի տրամաբանական օրինակներ:
2. Ուսանողը մուտքագրում է մինչև 50 բառից բաղկացած տեքստ և պահպանում է այն՝ օգտագործելով Save As... պատուհանը:
3. Ուսանողին տրվում է պատրաստի մուտքագրված փաստաթուղթ, որի մեջ նա կատարում է փոփոխություններ: Հանձնարարվում է պահպանել կատարված ընթացիկ փոփոխությունները:

Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է համարվում առաջադրանքները ամբողջությամբ և առանց էական սխալներ կատարելու դեպքում:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումն իրականացվելու է գործնական պարապմունքների միջոցով: Պարապմունքներն անհրաժեշտ է իրականացնել անհատական համակարգիչների կաբինետում՝ ունենալով տարբեր փաստաթղթերի նմուշներ, որոնք անհրաժեշտ է ստեղծել և պահպանել:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Աղյուսակների պատրաստում և խմբագրում

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- *պատրաստել* աղյուսակ
- աղյուսակի մեջ *մուտքագրել* տեքստ,
- *կատարել* ուղղումներ ու լրացումներ աղյուսակի մեջ
- *ավելացնել* նոր տողեր և նոր սյուներ աղյուսակի մեջ
- *ջնջել* աղյուսակի տողերը և սյուները
- *փոխել* սյունակի լայնությունը Մկնիկի օգնությամբ
- *փոխել* տողի բարձրությունը Մկնիկի օգնությամբ
- *փոխել* աղյուսակի գծերի գույնը
- *գունավորել* աղյուսակի տողը և սյունը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

1. Ուսանողին տրվում է աղյուսակի տպագրված օրինակ: Ուսանողը պետք է պատրաստի աղյուսակը առաջարկված ձևով, մուտքագրի տեքստը, ֆորմատավորի աղյուսակը և տպագրի:
2. Ուսանողը բացում է նախօրոք պատրաստված աղյուսակը և կատարում է ֆորմատավորման գործողություններ դրա հետ, պահպանում է վերջնական տարբերակը և տպագրում: Գնահատումը կատարվում է տպագրված օրինակի հիման վրա:

Արդյունքի յուրացումը բավարար է համարվում, եթե առաջադրանքը կատարում է ճիշտ, սակայն թույլատրելի են նաև որոշ աննշան բացթողումներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Տեսական ուսուցում և գործնական աշխատանք: Ռեսուրսումն իրականացվում է անհատական համակարգիչների կաբինետում: Անհրաժեշտ է ունենալ աղյուսակների առավել տարածված և կիրառելի նմուշների օրինակներ:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում` 1 ժամ

Գործնական աշխատանք` 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Գրաֆիկական խմբագրում և նկարազարդում

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- *գծագրել* գրաֆիկական օբյեկտներ
- *գծագրել* գրաֆիկական օբյեկտներ` օգտագործելով Autoshapes պատուհանի պատրաստի ձևերը
- *գծագրել* կանոնավոր պատկերներ
- *ֆորմատավորել* գրաֆիկական օբյեկտները`
 - տեղափոխել դրանք փաստաթղթի տարբեր տարածքներ
 - պատճենել
 - պտտել
 - շրջել
 - փոխել չափերը
- *խմբավորել* գրաֆիկական օբյեկտները
- *հավասարեցնել* գրաֆիկական օբյեկտները իրար նկատմամբ
- *գծագրել* տեքստային բլոկներ
- *գունավորել* գրաֆիկական օբյեկտները

- *երանգավորել* գրաֆիկական օբյեկտները
- *ստվերավորել* գրաֆիկական օբյեկտները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

1. Ուսանողին տրվում է երկրաչափական պատկերներ պարունակող փաստաթղթի տպագրված օրինակը: Ուսանողը պետք է պատրաստի այդ փաստաթուղթը և տպագրի: Գնահատումը կատարվում է բնօրինակի և տպագրված օրինակի համեմատության հիման վրա:
2. Ուսանողին տրվում է երկրաչափական պատկերներ պարունակող պատրաստի փաստաթուղթ: Նա այդ փաստաթղթի օրինակի վրա ցուցադրում է պատկերների ֆորմատավորման գործողությունները:

Արդյունքի յուրացումը բավարար է համարվում, եթե առաջադրանքներն ընդհանուր առմամբ ճիշտ են կատարվում, սակայն թույլատրելի է նաև որոշ աննշան թերություններ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է գործնական պարապմունքների ձևով, անհատական համակարգիչների կաբինետում: Նպատակահարմար է ունենալ գրաֆիկական օբյեկտների նախապատրաստված ցանկ, որոնց հիման վրա աշխատելը հնարավորություն կտա ձեռք բերել արդյունքով սահմանված բոլոր կարողությունները:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Գործնական աշխատանք՝ 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Փաստաթղթի տպագրում

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- Նախադիտման ռեժիմում *թերթել* փաստաթուղթը
- *իմանալ* Print պատուհանի ֆունկցիաները
- *տպագրել* փաստաթուղթը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

1. Ուսանողին հանձնարարվում է բացել նախօրոք պատրաստված որևէ տեքստային փաստաթուղթ և տպագրել այն:
2. Ուսանողին հանձնարարվում է բացել նախօրոք պատրաստված որևէ տեքստային փաստաթուղթ և դրա օրինակի վրա բացատրել Print պատուհանի ֆունկցիաները:

Արդյունքի յուրացումը համարվում է բավարար, եթե գործնական հանձնարարությունը ուսանողը կատարում է անսխալ, իսկ պատուհանի ֆունկցիաները բացատրելիս կարող է նաև որոշ աննշտություններ թույլ տալ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը իրականացվելու է գործնական պարապմունքի միջոցով՝ անհատական համակարգիչների կաբինետում:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Գործնական պարապմունք՝ 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7. Ինտերնետում աշխատելու իմացություն

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- *իմանալ* Ինտերնետ հասկացության նշանակությունը
- *ճանաչել* Internet Explorer ծրագիրը, իմանալ դրա նշանակությունը

- *իմանալ* ինտերնետային Հասցե հասկացությունը
- *իմանալ* History հրամանի նշանակությունը
- *իմանալ* Favorites հրամանի նշանակությունը
- *իմանալ* Stop հրամանի նշանակությունը
- *իմանալ* Refresh հրամանի նշանակությունը
- *իմանալ* Back և Forward կոճակների նշանակությունը
- *պատճենել* տեքստային տեղեկատվությունն ինտերնետային էջից
- *պատճենել* գրաֆիկական տեղեկատվությունն ինտերնետային էջից
- *իմանալ* տեղեկատվությունի որոնման ինտերնետային ծառայությունները
- ըստ չափանիշների *որոնել* տեղեկատվություն
- *իմանալ* էլեկտրոնային փոստի նշանակություն
- *ուղարկել* և *ստանալ* էլեկտրոնային նամակներ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

1. Ուսանողին հանձնարարվում է ներկայացնել Internet Explorer ծրագրի պատուհանի կառուցվածքը, նրա հիմնական կոճակների նշանակությունը:
2. Ուսանողին հանձնարարվում է ցուցադրել History և Favorites հրամանները, բացատրել:
3. Ուսանողին հանձնարարվում է բացատրել Stop և Refresh հրամանների նշանակությունը:
4. Ուսանողին հանձնարարվում է բացատրել Back և Forward կոճակների նշանակությունը:
5. Ուսանողին հանձնարարվում է բացել որևէ ինտերնետային էջ և պատճենել տեքստային և գրաֆիկական տեղեկատվությունն այդ էջից:
6. Ուսանողին հանձնարարվում է կատարել տեղեկատվության որոնում որևէ թեմայի շուրջ՝ օգտագործելով ինտերնետային փնտրող ծառայությունները:
7. Ուսանողին հանձնարարվում է բացել նախօրոք պատրաստված էլեկտրոնային փոստը: Ուսանողը պետք է ցուցադրի էլեկտրոնային նամակների ուղարկման և ստացման գործողությունները, էլեկտրոնային փոստով ֆայլերի ուղարկման և ստացման քայլերը:

Արդյունքի յուրացումը համարվում է բավարար, եթե կատարողական մակարդակով առաջադրանքը ճիշտ է կատարվում, սակայն թույլատրվում է տարբերակների ընտրության որոշ շեղումներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Տեսական ուսուցում և գործնական աշխատանք: Ուսուցումն իրականացվում է անհատական համակարգիչների կաբինետում, որն ունի ինտերնետին միանալու հնարավորություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում՝	1 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	4 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝
ՄՈԴՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝
ՄՈԴՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

«ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»
ԱԱՕ 4- 09 – 001
 սովորողի մոտ ձևավորել կազմակերպություններում աշխատանքային անվտանգության պահպանման, աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների իրականացման և առաջին օգնության կազմակերպման կարողություններ:

ՍՈՂՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝	36 ժամ
Տեսական ուսուցում	20 ժամ
Գործնական պարապմունք	16 ժամ

ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. իմանա աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները.
2. իմանա անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները ձեռնարկություններում.
3. իմանա սանիտարիայի և հիգիենայի պահանջները.
4. ցուցաբերի առաջին օգնություն:

Գնահատման կարգը՝

Սոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության վերաբերյալ իրավական ակտերը.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ներքին նորմատիվային փաստաթղթերը.
- գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների խախտման հետ կապված պատասխանատվությունը.
- դ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողության ձևերը և մեխանիզմները:
- ե. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպությունում դժբախտ դեպքերի և պատահարների հետաքննության, փաստաթղթավորման և հաշվառման կարգը.
- զ. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության տարբեր մակարդակների ղեկավարների պատասխանատվությունը աշխատանքի պաշտպանության նորմերի պահպանման վերաբերյալ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

Ուսանողին կոնկրետ հարցեր կառաջադրվեն աշխատանքի պաշտպանության բնագավառի օրենքների, այլ նորմատիվ ակտերի, կազմակերպություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ընդհանուր հարցերի վերաբերյալ:

Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ցուցաբերում է նյութի անհրաժեշտ իմացություն, կարողանում է որոշակի եզրահանգումներ կատարել:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական ուսուցում: Անհրաժեշտ է ունենալ աշխատանքի պաշտպանության բնագավառի օրենքներ, այլ նորմատիվ ակտեր, ուսումնական գրականություն, հրահանգներ, լրացվող փաստաթղթերի մոդուլներ:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում	6 ժամ
-------------------	-------

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները հանրակրթական կազմակերպություններում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում սարքավորումների օգտագործման անվտանգության տեխնիկայի հիմնական պահանջները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը.
- գ. ճիշտ է ներկայացնում հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

Ուսանողին կտրվի թեսթ՝ ոչ պակաս 10 հարցերով, յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առնվազն 3 պատասխանով, որոնցից մեկը ճիշտ է: Ուսանողը պետք է նշի, թե յուրաքանչյուր կոնկրետ հարցում որն է ճիշտ պատասխանը:

Արդյունքի ձեռքբերումը կհամարվի բավարար, եթե թեսթի հարցերին տրվեն անսխալ պատասխաններ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՆԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական ուսուցում և գործնական աշխատանք: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական գրականություն, անվտանգության կանոնների հրահանգներ, անվտանգության նպատակներով օգտագործվող միջոցներ և այլն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում՝	6 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ սանիտարիայի և հիգիենայի պահանջները.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում սանիտարիայի և հիգիենայի հասկացությունները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում դասասենյակների միկրոկլիմայի նկատմամբ նորմատիվային պահանջները.
- գ. ճիշտ է թվարկում աղմուկից և ցնցումներից պաշտպանվելու միջոցները.
- դ. ճիշտ է ներկայացնում լուսավորվածությանը ներկայացվող պահանջները և նորմերը:

Գնահատման միջոց

Արդյունքի գնահատումը կատարվելու է թեսթի միջոցով, որը պարունակելու է դասասենյակներին ներկայացվող սանիտարական և հիգիենիկ պահանջները, օրգանիզմի վրա ազդող հիմնական տարբեր բացասական ազդակների և դրանց ազդեցության տակ առաջացող հնարավոր վնասվածքները: Առանձին հարցերով պարզաբանվելու է յուրաքանչյուր իրավիճակում վնասակար ազդեցությունները կանխելու և դրանցից պաշտպանվելու քայլերը:

Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է համարվում, եթե թեսթի առաջադրանքը կատարվում է առնվազն 60 տոկոսով:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Տեսական ուսուցում և գործնական աշխատանք: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական միջոցներ, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում	6 ժամ
Գործնական աշխատանք	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ցուցադրում արհեստական շնչառության իրականացումը.
- բ. ճիշտ է ցուցադրում սրտի աշխատանքի վերականգնման իրականացումը.
- գ. ճիշտ է ցուցադրում արյան հոսքի դադարեցման իրականացումը և ճիշտ է դնում վիրակապ.
- դ. ճիշտ է վիրակապում կոտրվածքները.
- ե. ճիշտ է ցուցադրում այրվածքների դեպքում առաջին օգնության ցուցաբերումը.
- զ. ճիշտ է ցուցադրում էլեկտրահարման դեպքում առաջին օգնության իրականացումը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

Ուսանողը կոնկրետ գործողությունով պետք է ցույց տա մի քանի իրավիճակներում առաջին օգնության ցուցաբերելու կարգը:

Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ճիշտ ցուցաբերվի առաջին օգնությունը:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՄԱՆԵՐ

Տեսական ուսուցում և գործնական աշխատատանք: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ առաջին օգնությանը վերաբերող գրականություն, տեսաֆիլմեր, ցուցապաստառներ, առաջին օգնության միջոցներ և այլն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Դասախոսություն՝	2 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	6 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

ՍՈՂՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ»

«ՖԻՆ-4-09-001»

տրամադրել ուսանողին ֆինանսական ոլորտի օրենսդրական դաշտի, ֆինանսների կազմակերպման առաջնային գիտելիքներ:

ՍՈՂՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

36 ժամ

տեսական պարապմունք

18 ժամ

գործնական պարապմունք

18 ժամ

ՍՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ՝

Չկան

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. կարողանա ֆինանսներն ընկալել որպես գնահատման և կանխատեսումների կայացմանն աջակցող համակարգ:
2. իմանա ՀՀ Սահմանադրության և քաղաքացիական օրենսգրքի հիմնարար դրույթները՝ նվիրված ֆինանսական ոլորտի կարգավորմանը:
3. իմանա ֆինանսական համակարգի նկարագիրը և օղակներից յուրաքանչյուրի առջև դրված խնդիրների պարզաբանումը:

Գնահատման կարգը. Մոդուլը համարվում է ձեռք բերված, եթե բոլոր արդյունքների համար կատարման չափանիշները բավարար չափով ապահովվել են:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Ֆինանսներն ընկալել որպես գնահատման և կանխատեսումների կայացմանն աջակցող համակարգ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել ֆինանսական համակարգի խնդիրներն ու նպատակը,
- բ. բնորոշել ֆինանսները կազմող դրամական հարաբերությունների խմբերը,

գ. բնորոշել ֆինանսական հարաբերությունների մասնակիցներին:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին կառաջարկվի հինգից վեց հարց բացահայտելու համար նրա ընկալումը փողի, դրամական հարաբերությունների, ֆինանսների, ֆինանսական համակարգի, վերջինը կազմող օղակների՝ պետական և համայնքային բյուջեների, արտաբյուջետային հիմնադրամների,, ֆինանսական հարաբերությունների մասնակիցների վերաբերյալ:

Ստորև ներկայացվում են.

ա. ֆինանսական համակարգի խնդիրները և նպատակները.

- փողի ծագումը, դրամական հարաբերությունների հասկացությունը, ֆինանսների ընկալումը պատմական տեսանկյունից,
- ֆինանսական համակարգի ընկալումը: Պետական և համայնքային բյուջեների, արտաբյուջետային հիմնադրամի վերաբերյալ պատկերացումները,
- տնտեսավարող սուբյեկտների ֆինանսների ընդգրկման շրջանակները,
- պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների խնդիրները և նպատակները որպես ֆինանսական համակարգի խնդիրներ և նպատակներ:

բ. ֆինանսները կազմող դրամական հարաբերությունների խմբերը.

- տնտեսավարողների միջև դրամական հարաբերությունների խումբ,
- տնտեսավարողների և պետության միջև դրամական հարաբերությունների խումբ,
- ֆիզիկական անձանց և պետության միջև դրամական հաշաբերությունների խումբ,
- տնտեսավարողների և բանկերի միջև դրամական հարաբերությունների խումբ,
- պետության և ներդրողների միջև պետական պարտքի ձևավորման ժամանակ առաջացող դրամական հարաբերությունների խումբ,

գ. ֆինանսական հարաբերությունների մասնակիցները.

- ֆիզիկական անձինք, տնային տնտեսություններ,
- իրավաբանական անձինք,
- պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններ,

Արդյունքի յուրացումը նպաստելու է միջին մասնագետի ամենօրյա աշխատանքին ֆինանսական համակարգի ցանկացած օղակի ներկայացուցչի հետ կառուցողական հաղորդակցման և հաճախորդների հետ փոխընթերցման մթնոլորտի ձևավորմանը:

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ, կարողանում է ձևակերպել խոսքը, պահպանում է խոսքի տրամաբանական հաջորդականությունը:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ ՉՅ Սահմանադրության և քաղաքացիական օրենսգրքի հիմնարար դրույթները՝ նվիրված ֆինանսական ոլորտի կարգավորմանը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել օրենքների գործողության ոլորտը,
- բ. ներկայացնել պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների և գործառնությունների շրջանակները,
- գ. սահմանել ձեռնարկատիրական գործունեությունը և կազմակերպարարական տեսակները,
- դ. ներկայացնել սեփականության տեսակների տնտեսական և ֆինանսական հիմքերը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին առաջադրվում են 15-18 հարցեր, որոնք ներառում են Սահմանադրության և ՉՅ Քաղաքացիական օրենսգրքի նշանակությունը ֆինանսական ոլորտին վերաբերող մասով, պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների և գործառնությունների կոնկրետացումը, սեփականության իրավունքի առաջացման հիմքերը, ձեռնարկատիրական գործունեության իրավական սահմանումը, կազմակերպարարական տեսակների տարբերակումները: Հարցերը կազմվում են այնպիսի ընդգրկումով, որպեսզի ուսանողը ցուցադրի կարողություն տարբերակելու հասկացությունների բազմությունը:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. օրենքների գործողության ոլորտը.
 - Սահմանադրությունը որպես երկրում տնտեսական և ֆինանսական հարաբերությունների կարգավորման իրավական ելակետ,
 - Քաղաքացիական օրենսգրքը որպես Սահմանադրության հիմնական դրույթներից բխող տնտեսական և ֆինանսական հարաբերությունների կարգավորման հիմնական հասկացությունների սահմանումների աղբյուր:
- բ. պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունները և գործառնությունները.
 - պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունները և գործառնությունները ըստ ՉՅ Սահմանադրության,
 - ֆինանսական հարաբերությունների մասնակիցների՝ քաղաքացիական իրավունքների և պարտականությունների վերաբերյալ հիմնական դրույթներն ըստ ՉՅ Քաղաքացիական օրենսգրքի:
- գ. ձեռնարկատիրական գործունեությունը և կազմակերպարարական տեսակները.
 - ձեռնարկատիրական գործունեության սահմանումը որպես շահույթ ստանալու նպատակ հետապնդելու գործունեություն,
 - առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպություն,
 - սահմանափակ պատասխանատվությամբ, բաժնետիրական ընկերություններ և այլն:
- դ. սեփականության տեսակների տնտեսական և ֆինանսական հիմքերը.
 - սեփականության տեսակները, սեփականության իրավունք ձեռք բերելը,
 - ձեռնարկատիրական գործունեությունը որպես սեփականության տեսակների տնտեսական և ֆինանսական հիմք:

Արդյունքի յուրացումը դիտվում է դրական, եթե ուսանողը առաջադրված հարցերին տալիս է հստակ պատասխաններ: Ընդունելի են որոշ անճշտությունները:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ ֆինանսական համակարգի նկարագիրը և օղակներից յուրաքանչյուրի առջև դրված խնդիրների պարզաբանումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ֆինանսական համակարգի ընդհանուր նկարագիրը,
- բ. ֆինանսական համակարգի օղակները և դրանց առջև դրված խնդիրները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին առաջարկվում է 7-8 հարց՝ պետական կառավարման, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընդհանուր բնութագրի, դրանց առջև ծառայած խնդիրների և լիազորությունների վերաբերյալ: Ինչպես նաև 2-3 հարց՝ տնտեսավարող սուբյեկտների ձեռնարկատիրական նպատակի իրագործման շուրջ:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. ֆինանսական համակարգի ընդհանուր նկարագիրը.
 - պետական բյուջեն որպես պետական կառավարման մարմինների լիազորությունների իրագործման և դրանց առաջ կանգնած խնդիրների լուծման ֆինանսական աղբյուր,
 - համայնքային բյուջեն որպես տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների իրագործման և դրանց առաջ կանգնած խնդիրների լուծման ֆինանսական աղբյուր,
 - կազմակերպությունների ֆինանսները որպես ձեռնարկատիրական գործունեության նպատակի իրագործման միջոց:
- բ. ֆինանսական համակարգի օղակները և դրանց առջև դրված խնդիրները.
 - պետական բյուջեի եկամուտները որպես պետական կառավարման մարմինների խնդիրների իրագործման աղբյուր, իսկ ծախսերը որպես այդ խնդիրների լուծման գնահատական,
 - համայնքային բյուջեի եկամուտները որպես տեղական ինքնակառավարման մարմինների խնդիրների իրագործման աղբյուր, իսկ ծախսերը որպես այդ խնդիրների լուծման գնահատական,
 - կազմակերպության ֆինանսները որպես ձեռնարկատիրական գործունեության նպատակի ձեռք բերման և խնդիրների իրագործման աղբյուր:

Արդյունքի յուրացումը կարող է համարվել դրական, եթե ուսանողը առաջադրված հարցերին տալիս է սպառիչ պատասխաններ: Ընդունելի կարող է դիտվել հարցերի պատասխանների որոշ անճշտությունները:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

ՈՒՏՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՉԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿՆԵՐ

- տեսական պարապմունք 6 ժամ
- գործնական պարապմունք 6 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»

ՄՈԴՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

«ՖԻՆ-4-09-002»

ՄՈԴՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

տրամադրել ուսանողին բավարար չափով գիտելիքներ և ունակություններ տնտեսագիտության տեսության վերաբերյալ:

ՄՈԴՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

72 ժամ

տեսական պարապմունք

36 ժամ

գործնական պարապմունք

36 ժամ

ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ՝

Չկա

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Իմանա տնտեսագիտության առարկայի էությունը:
2. Իմանա ապրանքադրամական հարաբերությունների հիմունքները:
3. Կարողանա կշռել ստացված ձուլակտորը և կատարել գրանցում:
4. Իմանա համախառն ներքին արդյունք և ազգային եկամուտ:

Գնահատման կարգը՝ Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ տնտեսագիտության առարկայի էությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ներկայացնել տնտեսագիտության առարկան,
- բ. բնութագրել տնտեսագիտական հետազոտման մեթոդաբանությունը,
- գ. ներկայացնել կազմակերպությունների տնտեսական գործունեության և երկրի էկոնոմիկայի վերլուծական կապը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին առաջարկվում է 12-15 հարց տնտեսագիտության տեսության առաջացման, տնտեսագիտության տեսության առարկայի, տնտեսագիտության տեսության ուսումնասիրման մեթոդի, ինչպես նաև ձեռնարկատիրական գործունեության և հասարակական արտադրության հիմքերի և դրանց միջև կապի մասին: Պատասխաններում ուսանողը կարող է թույլ տալ որոշ անճշտություններ:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. տնտեսագիտության առարկան.

- մարդու պահանջները որպես նրա վարքագծի ձևավորման ելակետ,

- տնտեսագիտական տեսության դերը հասարակական կյանքում,
- տնտեսագիտության տեսության առարկան որպես գիտելիքների ամբողջություն, ինչը թույլ է տալիս ըմբռնել տնտեսական կյանքի երևույթները,
- տնտեսագիտության տեսության առարկայի տարաբնույթ սահմանումները:

բ. տնտեսագիտական հետազոտման մեթոդաբանությունը.

- ուսումնասիրման մեթոդը որպես երևույթի հետազոտման եղանակների և մոտեցումների ամբողջություն,
- տնտեսական երևույթների հետազոտումը դրանց շարժման, զարգացման ու փոփոխման մեջ,
- տնտեսական երևույթների և գործընթացների միջև պատճառահետևանքային կապերը և դրանց փոխապայմանավորվածությունը:

գ. ձեռնարկատիրական գործունեության և հասարակական արտադրության կապը.

- ձեռնարկատիրական գործունեությունը որպես տնտեսագիտության տեսության, այլև մյուս գիտությունների ուսումնասիրման օբյեկտ,
- ձեռնարկատիրական գործունեությունը որպես հասարակական պահանջարկների բավարարմանն ուղղված գործունեություն,
- հասարակական արտադրությունը որպես նյութական և ոչ նյութական արտադրության ամբողջություն:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դրական համարվել, եթե ուսանողը առաջադրված հարցերի հիմնական հասկացությունների շուրջ տալիս է բավարար պատասխաններ, տարբերում է դրանք և կարողանում է արտահայտել դրանց միջև կապը:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ ապրանքադրամական հարաբերությունների հիմունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել ապրանքը,
- բ. բացահայտել փոխանակման անհրաժեշտությունը,
- գ. ներկայացնել փողի ծագման նախադրյալները և գործառույթները,
- դ. ներկայացնել ապրանքադրամական հարաբերությունների տեղը և դերը տնտեսական հարաբերությունների համալիրում:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին առաջարկվում է 12-15 հարց ապրանքի և վերջինի հատկությունների, աշխատանքի հասարակական բաժանման պայմաններում փոխանակման անխուսափելիության, փողի ծագման նախադրյալների, փողի կատարած գործառույթների, ապրանքադրամական հարաբերությունների զարգացման և տնտեսական հարաբերությունների վերաբերյալ:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. ապրանքի սահմանումը.

- ապրանքը և բարիքը,
- ապրանքի հատկությունները բավարարել պահանջ և լինել աշխատանքի արդյունք:
- ապրանքի սպառողական արժեքը և արժեքը:

բ. ապրանքների փոխանակման անհրաժեշտությունը.

- աշխատանքի հասարակական բաժանումը որպես ապրանքների փոխանակման պատճառ,
- աշխատանքի բաժանման խորացումը որպես ապրանքների համընդհանուր փոխանակելիության հիմք:

գ. փողի ծագման նախադրյալները և գործառույթները.

- ապրանքի սպառողական արժեքի և արժեքի միջև հակասությունը,
- փողի ծագումը որպես ապրանքի հակասության լուծման միջոց,
- առանձնահատուկ ապրանքի՝ փողի անհրաժեշտությունը որպես փոխանակային հարաբերությունների իրագործման միջոց,
- փողի արժեչափի, շրջանառության միջոցի, վճարման միջոցի, կուտակման միջոցի և համաաշխարհային փողի գործառույթները:

դ. ապրանքադրամական հարաբերությունների տեղը և դերը տնտեսական հարաբերությունների համալիրում.

- ապրանքադրամական հարաբերությունները որպես տնտեսական հարաբերությունների կրող,
- ապրանքադրամական հարաբերությունների զարգացումը որպես տնտեսական աճի նախապայման:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դրական համարվել, եթե ուսանողը առաջադրված հարցերին տալիս է բավարար պատասխաններ, կարողանում է դրանք փոխկապակցել:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 12 ժամ
- գործնական պարապմունք 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3 Կարողանալ կշռել ստացված ձուլակտորը և կատարել գրանցում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. ներկայացնել սեփականության ձևերը,

բ. բնութագրել սեփականության իրավունքի հիմունքները,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին առաջարկվում է 5-6 հարց սեփականության հանրային, անհատական և կոլեկտիվ ձևերի մասին դրանց պատմական զարգացման մեջ, ինչպես նաև սեփականության իրավունքի տարրերի մասին:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. սեփականության ձևերը.

- սեփականությունը որպես տնտեսական կատեգորիա,

- սեփականության տնտեսական և իրավական հասկացությունների փոխադարձ կապը:
- բ. սեփականության իրավունքի հիմունքները.
 - գործարքներ իրականացնելիս սեփականության իրավունքի առաջացումը,
 - սեփականության տիրապետման, օգտագործման, տնօրինման, կառավարման, եկամտի ստացման, ինքնուրույնության և այլուս իրավունքները:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դրական համարվել, եթե ուսանողը առաջադրված հարցերին տալիս է բավարար պատասխաններ և տարբերում է սեփականության տնտեսական և իրավական բաղադրիչները:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4 Իմանալ համախառն ներքին արդյունք և ազգային եկամուտ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. մեկնաբանել ազգային եկամուտ և համախառն ներքին արդյունք հասկացությունները
- բ. բնութագրել տնտեսական աճը,
- գ. մեկնաբանել ազգային հաշիվները,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին առաջարկվում է 7-8 հարց հասարակական արդյունքի գնահատման անհրաժեշտության, համախառն ներքին արդյունքի, ազգային եկամտի, ինչպես նաև ազգային հաշիվների համակարգի մասին:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. համախառն ներքին արդյունք և ազգային եկամուտ.
 - հասարակական վերարտադրությունը գնահատելու անհրաժեշտությունը,
 - համախառն ներքին արդյունքը որպես տնտեսական առաջընթացի գնահատական,
 - համախառն ներքին արդյունքի հաշվարկման մեթոդները,
 - ազգային եկամուտը որպես տնտեսական առաջընթացի գնահատական, տարբերությունը համախառն ներքին արդյունքից:
- բ. տնտեսական աճը.
 - տնտեսական աճը որպես տնտեսական քաղաքականության նպատակ,
 - տնտեսական աճը բնութագրելու նշանակությունը:
- գ. ազգային հաշիվները.
 - ազգային հաշիվների նշանակությունը տնտեսական առաջընթացը գնահատելու հատվածում,
 - ազգային հաշիվների հիմնական ցուցանիշները:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դրական համարվել, եթե ուսանողը առաջադրված հարցերին տալիս է բավարար պատասխաններ: Տարբերակում է ցուցանիշները: Ընդունելի կարող են համարվել որոշ որոշ անճշտություններ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

ՍՈՂՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»

«ՖԻՆ-4-09-003»

ուսանողը պետք է տիրապետի ֆինանսների կազմակերպման, կառավարման սկզբունքներին, տարբերակի ֆինանսական կառույցների գործունեության շրջանակները:

ՍՈՂՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

72 ժամ

տեսական պարապմունք

36 ժամ

գործնական պարապմունք

36 ժամ

ՍՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ

«ՖԻՆ-4-09-001» և «ՖԻՆ-4-09-002» մոդուլների իմացություն

Ուսումնական թանկությունները՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Սահմանի ֆինանսների առաջացման նախադրյալները և գործառույթները:
2. Իմանա պետական, մունիցիպալ, մասնավոր և տնային տնտեսությունների ֆինանսների կազմակերպման սկզբունքները:
3. Կարողանա ներկայացնել ֆինանսների կառավարման մեխանիզմի և կառավարման մարմինների լիազորությունները և գործառույթները:
4. Ներկայացնի ֆինանսական վերահսկողության մարմինները:

ԳՆԱՅԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳԸ՝ Մոդուլը համարվում է ձեռք բերված, եթե բոլոր արդյունքների համար կատարման չափանիշները բավարար չափով ապահովվել են:

ԱՐԴՅՈՒՔ 1. Սահմանել ֆինանսների առաջացման նախադրյալները և գործառույթները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ֆինանսների բնութագրումը,
- բ. ֆինանսների առաջացման նախադրյալների ուսումնասիրումը,
- գ. ֆինանսների գործառույթների մեխանիզմի մեկնաբանումը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել ինչպես հարց ու պատասխանի, այնպես էլ թեստերի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 15-18 հարց կամ համապատասխան թեստ: Դրանց միջոցով ուսանողը պետք է ներկայացնի ֆինանսների բնութագրումը և սահմանումը, առաջացման նախադրյալների ընկալումը, ֆինանսների գործառույթների բովանդակությունը, դրանց գործողության բացատրությունը: Արդյունքի յուրացումը նպաստելու է աշխատատեղում տեղ գտնող գործընթացների մասնագիտական ընկալմանը:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. ֆինանսների բնութագրումը.

- «ֆինանսներ» տերմինի ծագումը,
- դրամական հարաբերությունների խմբերը,
- տնտեսագիտության մեջ «ֆինանսների» երկու հիմնական սահմանումները:

բ. ֆինանսների առաջացման նախադրյալները.

- ֆինանսների մասին գիտելիքների պատմական զարգացումը,
- ապրանքադրամական հարաբերությունների զարգացումը,
- պետության խնդիրների նյութական իրագործման անհարժեշտությունը:

գ. ֆինանսների գործառույթների մեխանիզմը.

- ֆինանսների բաշխման և վերաբաշխման գործառույթը,
- ֆինանսների վերահսկողության գործառույթը,
- բաշխման և վերաբաշխման գործառույթի մեխանիզմը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին կամ համապատասխան թեսթում սխալ է նշում 1-2 հարցերին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՄՔ 2. Իմանալ պետական, մունիցիպալ, մասնավոր և տնային տնտեսությունների ֆինանսների կազմակերպման սկզբունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. բնութագրել պետական ֆինանսները,

բ. բնութագրել տեղական ինքնակառավարման մարմինների ֆինանսները,

գ. բնութագրել մասնավոր և տնային տնտեսությունների ֆինանսները,

դ. բնութագրել պետական, մունիցիպալ, մասնավոր և տնային տնտեսությունների միջև ֆինանսական փոխհարաբերությունները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել ինչպես հարց ու պատասխանի, այնպես էլ թեսթերի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 15-16 հարց կամ համապատասխան թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պետք է կարողանա բնութագրել պետական, համայնքային, մասնավոր և տնային տնտեսությունների ֆինանսները, կողմնորոշվի դրանց միջև դրամական հարաբերությունների առանձնահատկությունների միջև: Արդյունքի յուրացումը նպաստելու է աշխատատեղում տեղ գտնող գործընթացների մասնագիտական ընկալմանը:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. պետական ֆինանսները.

- պետական բյուջեն որպես դրամական միջոցների ֆոնդերի կազմավորման տնտեսական հիմք,
- պետական բյուջեն որպես դրամական միջոցների ֆոնդերի օգտագործման տնտեսական հիմք,

- պետական բյուջեն որպես պետության ֆինանսական պլան, դրա եկամտային և ծախսային ուղղությունների ընդհանուր նկարագիրը:
- բ. տեղական ինքնակառավարման մարմինների ֆինանսները.
 - համայնքի բյուջեն որպես տեղական ինքնակառավարման ֆինանսական հիմք,
 - համայնքի բյուջեի վարչական մասի եկամուտների և ծախսերի ընդհանուր նկարագիրը,
 - համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի եկամուտների և ծախսերի ընդհանուր նկարագիրը:
- գ. մասնավոր և տնային տնտեսությունների ֆինանսներ.
 - մասնավոր հատվածի եկամուտների և ծախսերի ընդհանուր նկարագիրը,
 - տնային տնտեսությունների եկամուտների և ծախսերի ընդհանուր նկարագիրը:
- դ. պետական, մունիցիպալ, մասնավոր և տնային տնտեսությունների միջև ֆինանսական փոխհարաբերությունները.
 - մասնավոր և տնային տնտեսությունների հարկային հարաբերությունները պետական բյուջեի հետ,
 - մասնավոր և տնային տնտեսությունների հարկային հարաբերությունները համայնքի բյուջեի հետ,
 - պետական և համայնքի բյուջեների հարաբերությունները:
Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 2-3-ին կամ համապատասխան թեսթում սխալ է նշում 2-3 հարցերին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 10 ժամ
- գործնական պարապմունք 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանալ ներկայացնել ֆինանսների կառավարման մեխանիզմի և կառավարման մարմինների լիազորությունները և գործառույթները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել ֆինանսների կառավարման մեխանիզմը,
- բ. բնութագրել ֆինանսների կառավարման խնդիրներն ու նպատակները,
- գ. ներկայացնել կառավարման մարմինների լիազորությունների շրջանակները և սահմանել գործառույթները

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել ինչպես հարց ու պատասխանի, այնպես էլ թեսթերի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 14-15 հարց կամ համապատասխան թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պետք է կարողանա հիմնավորել ֆինանսների կառավարման անհրաժեշտությունը, ցուցադրել կառավարման մեխանիզմի գործողությունը, ձևակերպել ֆինանսների կառավարման խնդիրներն ու նպատակները: Ուսանողը պետք է կարողանա նաև ներկայացնել ֆինանսների կառավարման մարմինների լիազորությունները և նշել դրանց գործառույթները: Արդյունքի յուրացումը նպաստելու է աշխատատեղում տեղ գտնող գործընթացների մասնագիտական ընկալմանը և անհրաժեշտ գործողությունների կատարմանը:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. ֆինանսների կառավարման մեխանիզմը.

- ֆինանսների կառավարումը որպես ֆինանսական ռեսուրսների հավաքման և արդյունավետ օգտագործման մեխանիզմի կազմակերպում,
- ֆինանսական կառավարման օբյեկտները,
- ֆինանսական կառավարման սուբյեկտները,
- ֆինանսական կառավարման մակարդակները:

բ. ֆինանսների կառավարման խնդիրները և նպատակները.

- Ազգային ժողովի կազմավորած վերահսկիչ պալատի խնդիրները և նպատակները,
- ֆինանսների նախարարության և պետական եկամուտների կոմիտեի խնդիրները և նպատակները,
- տնտեսավարողների ֆինանսների կառավարման ներքին մարմնի խնդիրները և նպատակները:

գ. ֆինանսների կառավարման մարմինների լիազորությունները և գործառույթները.

- Ազգային ժողովի կազմավորած վերահսկիչ պալատի և Ազգային ժողովի ֆինանսաբյուջետային հանձնաժողովի լիազորությունները և գործառույթները,
- ֆինանսների նախարարության, պետական եկամուտների կոմիտեի լիազորությունները և գործառույթները
- մասնավոր կազմակերպությունների ֆինանսների կառավարման մարմնի լիազորությունները և գործառույթները:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին կամ համապատասխան թեսթում սխալ է նշում 1-2 հարցերին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 10 ժամ
- գործնական պարապմունք 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Ներկայացնել ֆինանսական վերահսկողության մարմինները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. ներկայացնել և բնութագրել ֆինանսական վերահսկողության մարմինները,

բ. թվարկել ֆինանսական վերահսկողության մարմիններից յուրաքանչյուրի դերը և խնդիրները,

գ. բնութագրել ֆինանսական վերահսկողության մարմինների տեղը ֆինանսական

հարաբերությունների համակարգում:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել ինչպես հարց ու պատասխանի, այնպես էլ թեսթերի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 15-16 հարց կամ համապատասխան թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պետք է կարողանա թվարկել ֆինանսական վերահսկողության մարմինները, ներկայացնել դրանցից յուրաքանչյուրի խնդիրները: Ուսանողը պետք է կարողանա նաև ներկայացնել ֆինանսների կառավարման մարմինների տեղը ֆինանսական հարաբերությունների համակարգում:

Արդյունքի յուրացումը նպաստելու է աշխատատեղում կողմնորոշվել գործընկերների կատարած գործողությունների մասնագիտական ընկալմանը և կողմնորոշմանը:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. ֆինանսական վերահսկողության մարմինները.

- ֆինանսական վերահսկողությունը որպես ֆինանսական կառավարման կարևորագույն գործառույթ,
- ֆինանսական վերահսկողությունը որպես ֆինանսական օրենսդրության և ֆինանսական կարգապահության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների ամբողջություն,
- պետական ֆինանսական վերահսկողություն,
- պետական ֆինանսական վերահսկողություն:

բ. ֆինանսական վերահսկողության մարմինները, դրանց դերը և խնդիրները.

- պետական ֆինանսական վերահսկողությունը որպես պետության ֆինանսական քաղաքականությունը գործող համապատասխան օրենսդրության և ֆինանսական կարգապահության ապահովման միջոց.
- պետական ֆինանսական վերահսկողության մարմինները՝ ՀՀ նախագահի և վարչապետի վերահսկողական ծառայությունները, ԱԺ վերահսկիչ պալատը, ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը, Պետական եկամուտների կոմիտեն: Դրանց դերը և խնդիրները,
- ոչ պետական ֆինանսական վերահսկողության մարմինները՝ կազմակերպությունների ներքին վերահսկողությունը, առևտրային բանկերը: Դրանց դերը և խնդիրները,

գ. ֆինանսական վերահսկողության մարմինները ֆինանսական հարաբերությունների համակարգում.

- ֆինանսական ռեսուրսների կազմավորման ու բաշխման գործընթացը որպես ֆինանսական վերահսկողության օբյեկտ,
- ֆինանսական վերահսկողության մարմինների կողմից իրականացվող վերահսկողության սկզբունքները և մեթոդները,
- ֆինանսների կառավարման տարբեր մակարդակների վերահսկողական մարմինների գործողությունները:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին կամ համապատասխան թեսթում սխալ է նշում 1-2 հարցերին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադահլիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

ՍՈՂՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

ՍՈՂՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

«ՀԱՇՎԱՊԱՅՎԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»

«ՖԻՆ-4-09-004»

ուսանողը պետք է տիրապետի հաշվապահական հաշվառման վարման, ինչպես նաև հաշվետվությունների լրացման և վերլուծության հմտություններին:

72 ժամ

տեսական պարապմունք 36 ժամ

գործնական պարապմունք 36 ժամ

ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ՝ «ՖԻՆ-4-09-002» մոդուլի իմացություն

ՈւՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Իմանա հաշվապահական հաշվառման էությունը և մեթոդը:
2. Իմանա հաշվապահական հաշվեկշիռ և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն:
3. Իմանա հաշվապահական հաշվառման հաշիվների դասակարգումը:
4. Իմանա պաշարների հաշվառումը:
5. Իմանա դեբիտորական պարտքի հաշվառումը:
6. Իմանա ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվների հաշվառումը:
7. Իմանա պարտավորությունների հաշվառումը:
8. Իմանա եկամուտների և ծախսերի հաշվառումը:
9. Իմանա սեփական կապիտալի հաշվառումը:
10. Իմանա ֆինանսական հաշվետվություններ, դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն:

ԳՆԱՐԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳԸ՝ Մոդուլը համարվում է ձեռք բերված, եթե բոլոր արդյունքների համար կատարման չափանիշները բավարար չափով ապահովվել են:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ հաշվապահական հաշվառման էությունը և մեթոդը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել հաշվապահական հաշվառման էությունը, սկզբունքները, խնդիրները, առարկան և օբյեկտները,
- բ. ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման մեթոդը, նրա տարրերի համառոտ բնութագրումը,
- գ. ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման վարման և հաշվետվությունների կազման սկզբունքները

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ թեսթի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 4-6 հարց: Դրանց միջոցով ուսանողը պետք է կարողանա հիմնավորել հաշվապահական հաշվառման վարման անհրաժեշտությունը, ներկայացնել դրա բովանդակությունը, հիմնական միջոցները և նպատակները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում տեղ գտնող գործողությունների և գործառնությունների նշանակությանը վերաբերող հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. սահմանել հաշվապահական հաշվառման էությունը, սկզբունքները, խնդիրները, առարկան և օբյեկտները.
 - հաշվապահական հաշվառման կազմակերպման դրդապատճառները,
 - հաշվապահական հաշվառման միջոցով տեղկատվության հավաքումն ու որոշումների կայացումը,
 - հաշվապահական հաշվառման խնդիրները՝ միջոցների աղբյուրների և տեղաբաշխման առկայության և շարժի նկատմամբ վերահսկողությունը, արտաքին օգտագործողների արժանահավատ տեղեկատվության տրամադրումը, կառավարչական որոշումներ կայացնելու տեղեկատվություն տրամադրումը,

- հաշվապահական հաշվառման առարկան որպես տնտեսավարման միջոցների և դրանց աղբյուրների կազմում տեղի ունեցող փոփոխությունները:
- բ. ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման մեթոդը, նրա տարրերի հակիրճ բնութագրումը.
 - հաշվապահական հաշվառման մեթոդը որպես եղանակների միասնություն, որոնց օգնությամբ շարունակաբար արտացոլվում և ընդհանրացվում են հաշվառման օբյեկտները.
 - հաշվապահական հաշվառման մեթոդի տարրերի՝ փաստաթղթավորման, գույքագրման, գնահատման, կալկուլյացիայի, հաշիվների ու կրկնակի գրանցման, հաշվապահական հաշվեկշռի և հաշվետվության համառոտ բնութագրումը:
- գ. ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման վարման և հաշվետվությունների կազմման սկզբունքները.
 - հաշվապահական հաշվառումը հաշվային պլանին համապատասխան,
 - շարունակաբար՝ հիմնադրման պահից սկսած,
 - մանրամասնեցված և ընդհանրացված հաշիվների տվյալների հիման վրա.
 - տնտեսական գործառնությունների հաշիվներում գնացելու ժամանակի պահպանումը,
 - արտացոլվեն ՀՀ արժույթով:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտակ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՔ 2. Իմանալ հաշվապահական հաշվեկշիռ և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. մեկնաբանել տեղեկատվության ամփոփման և կրկնակի արտացոլման հաշվեկշռային մեթոդը, դրա դերն ու նշանակությունը,
- բ. ներկայացնել հաշվեկշռի և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության կառուցվածքն ու բովանդակությունը, կազմման սկզբունքները,
- գ. ներկայացնել հաշվապահական հաշիվներ, դրանց կառուցվածքը, տեսակները և գրանցումներ կատարելու կարգը,
- դ. սահմանել կրկնակի գրանցման էությունը և ֆունկցիաները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ թեսթի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 10-15 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացում է կազմելու հաշվապահական տեղեկատվության, հաշվեկշռի, հաշվապահական հաշիվների և կրկնակի գրանցման վերաբերյալ, պետք է կարողանա կատարել ձևակերպումներ օրինակների վրա: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը և նպատակները գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. մեկնաբանել տեղեկատվության ամփոփման և կրկնակի արտացոլման հաշվեկշռային մեթոդը, դրա դերն ու նշանակությունը.

- ակտիվային հաշիվներում գրանցումներ կատարելու կարգը,
- պասիվային հաշիվներում գրանցումներ կատարելու կարգը,
- ակտիվապասիվային հաշիվներում գրանցումներ կատարելու կարգը,

բ. ներկայացնել հաշվեկշռի և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության կառուցվածքն ու բովանդակությունը, կազմման սկզբունքները.

- հաշվեկշռային փոփոխությունների՝ ակտիվային, պասիվային, ակտիվապասիվային ավելացումով և նվազեցումով դասակարգումը.
- հաշվեկշռի կազմը և կառուցվածքը,
- ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության կազմը և կառուցվածքը:

գ. ներկայացնել հաշվապահական հաշիվներ, դրանց կառուցվածքը, տեսակները և գրանցումներ կատարելու կարգը.

- հաշվապահական հաշիվը որպես հաշվապահական հաշվեկշիռը մանրամասնելու միջոց,
- հաշվապահական հաշիվների կառուցվածքը,
- ակտիվային հաշիվներում գրանցումներ կատարելու կարգը,
- պասիվային հաշիվներում գրանցումներ կատարելու կարգը,
- ակտիվապասիվային հաշիվներում գրանցումներ կատարելու կարգը:

դ. սահմանել կրկնակի գրանցման էությունը և ֆունկցիաները.

- սահմանել ակտիվային հաշիվներում գրանցումների կատարումը,
- պասիվային հաշիվներում գրանցումների կատարումը,
- ակտիվապասիվային հաշիվներում գրանցումներ կատարումը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 2-ին կամ համապատասխան թեսթում տրվում սխալ պատասխան 2 հարցերին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտակ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ հաշվապահական հաշվառման հաշիվների դասակարգումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. բնութագրել հաշիվների դասակարգումը ըստ տնտեսական բովանդակության և կառուցվածքի,

բ. ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման հաշիվների պլանի էությունը, կառուցվածքը և բովանդակությունը,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ թեսթի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 12-14 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացում է կազմելու հաշվապահական հաշիվների բովանդակության

և կառուցվածքի, ինչպես նաև հաշվային պլանի նշանակության և բովանդակության շուրջ: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը և նպատակները գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. հաշիվների դասակարգումը ըստ տնտեսական բովանդակության և կառուցվածքի.

- հաշվային պլանը որպես գործառնությունների գրանցման ու խմբավորման պլան,
- հաշվային պլանը որպես տնտեսական բովանդակությամբ դասակարգված հաշիվների ամբողջություն՝ հաշիվների դասեր, խմբեր առաջին և երկրորդ կարգի հաշիվներ.

բ. հաշվապահական հաշվառման հաշիվների պլանի էությունը, կառուցվածքը և բովանդակությունը.

- հաշվային պլանի ինը դասիչները՝ ոչ ընթացիկ ակտիվներ, ընթացիկ ակտիվներ, սեփական կապիտալ, ոչ ընթացիկ պարտավորություններ, և այլն.
- ֆինանսական հաշվառման, հաշվեկշռային, գործունեության արդյունքների, կառավարչական հաշվառման, արտահաշվեկշռային հաշիվներ.
- հաշիվների կոդավորումը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին կամ համապատասխան թեսթում տրվում սխալ պատասխան 1-2 հարցերին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք	4 ժամ
- գործնական պարապմունք	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ պաշարների հաշվառումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ներկայացնել պաշարների դասակարգումն ու գնահատումը,
- բ. ներկայացնել պաշարների անընդհատ և պարբերաբար կատարվող գրանցումները,
- գ. բնութագրել նյութերի և արագամաշ առարկաների շարժի հաշվառումը,
- դ. ներկայացնել պատրաստի արտադրանքի գնահատումը,
- ե. սահմանել պաշարների վերագնահատման և գույքագրման արդյունքների հաշվառումը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ իրավիճակային խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 15-16 հարց կամ դրանք ներառող իրավիճակային խնդիրներ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացում է կազմելու պաշարների, դրա բաղադրիչների մասին և տարբերությունը հիմնական միջոցներից: Պետք է կարողանա կատարել համապատասխան ձևակերպումներ օրինակների վրա: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը և նպատակները գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. պաշարների դասակարգումն ու գնահատումը.

- հաշվային պլանը որպես գործառնությունների գրանցման ու խմբավորման միջոց,

- հաշվային պլանը որպես տնտեսական բովանդակությամբ դասակարգված հաշիվների ամբողջություն՝ հաշիվների դասեր, խմբեր առաջին և երկրորդ կարգի հաշիվներ.
- բ. պաշարների անընդհատ և պարբերաբար կատարվող գրանցումները.
 - պաշարների սահմանումը ըստ ՀՀՀՀ Ստանդարտի,
 - պաշարների կազմը,
 - փաստաթղթային ձևակերպումների կարգը.
- գ. նյութերի և արագամաշ առարկաների շարժի հաշվառումը.
 - նյութերի տարբերությունը արագամաշ առարկաներից.
 - նյութերի և արագամաշ առարկաների հաշվառման գործողությունները:
- դ. պատրաստի արտադրանքի գնահատումը.
 - պատրաստի արտադրանքի հասկացությունը.
 - պատրաստի արտադրանքի գնահատումը և հաշվառումը.
- ե. պաշարների վերագնահատման և գույքագրման արդյունքների հաշվառումը.
 - պաշարների հաշվեկշռային արժեքի չափումը.
 - գույքագրման իրականացումը և արդյունքների հաշվառումը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Իմանալ դեբիտորական պարտքի հաշվառումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել դեբիտորական պարտքերի դասակարգումն ու գնահատումը,
- բ. ներկայացնել անհուսալի պարտքեր և կասկածելի պարտքեր, անհուսալի պարտքերի դուրս գրում և վերականգնում,
- գ. ներկայացնել կանխավճարների հաշվառումը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ իրավիճակային խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 15-16 հարց կամ դրանք ներառող իրավիճակային խնդիրներ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացում է կազմելու պաշարների, դրա բաղադրիչների մասին և տարբերությունը հիմնական միջոցներից: Պետք է կարողանա կատարել համապատասխան ձևակերպումներ օրինակների վրա: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը և նպատակները գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. դեբիտորական պարտքերի դասակարգումն ու գնահատումը.
 - դեբիտորական պարտքի ձևավորումը,

- դեբիտորական պարտքերի դասակարգումը.
 - դեբիտորական պարտքերի գնահատումը.
- բ. անհուսալի պարտքեր և կասկածելի պարտքեր, անհուսալի պարտքերի դուրս գրում և վերականգնումը.
- անհուսալի պարտքերի ձևավորումը, անհուսալի դեբիտորական պարտքերի պահուստաֆոնդը.
 - կասկածելի պարտքերի ձևավորումը,
 - անհուսալի պարտքերի դուրս գրման մեկնաբանումը,
 - անհուսալի պարտքերի վերականգնման մեկնաբանումը.
- գ. կանխավճարների հաշվառումը.
- կանխավճարների ձևավորումը.
 - կանխավճարների հաշվառման տարբերությունները:
- Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիսկ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Իմանալ ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվների հաշվառումը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել հիմնական միջոցների դասակարգումը, գնահատումը և հաշվառումը,
- բ. ներկայացնել հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվառումը,
- գ. ներկայացնել հիմնական միջոցների նորոգման ծախսերի և կապիտալացվող ծախսումների հաշվառումը,
- դ. ներկայացնել հիմնական միջոցների վերագնահատման ու գույքագրման արդյունքների հաշվառումը,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ իրավիճակային խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 15-16 հարց կամ դրանք ներառող մի քանի իրավիճակային խնդիրներ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացում է կազմելու հիմնական միջոցների վերաբերյալ, դրանք տարբերել կազմակերպության մյուս միջոցներից, պատկերացնել մաշվածությունը, ինչպես նաև հիմնական միջոցների և դրանց մաշվածքի հաշվառման նշանակությունը: Պետք է կարողանա կատարել համապատասխան ձևակերպումներ օրինակների վրա: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը և նպատակները գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. հիմնական միջոցների դասակարգումը, գնահատումը և հաշվառումը.
 - հիմնական միջոցների հասկացությունը, դրա տարբերությունը մյուս միջոցներից,
 - հիմնական միջոցների սկզբնական, մնացորդային և գնահատման արժեքները.

- հիմնական միջոցների հաշվառման առանձնահատկությունը.
- բ. հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվառումը.
 - հիմնական միջոցների մաշվածության բովանդակությունը.
 - հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվառումը, դրա տարբերությունը պաշարների հաշվառումից,
- գ. հիմնական միջոցների նորոգման ծախսերի և կապիտալացվող ծախսումների հաշվառումը.
 - հիմնական միջոցների նորոգման ծախսերի բովանդակությունը.
 - կապիտալացվող ծախսումների բովանդակությունը.
 - նորոգման ծախսերի և կապիտալացվող ծախսումների հաշվառումը և դրանց ազդեցությունը հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքի վրա:
- դ. հիմնական միջոցների վերագնահատման ու գույքագրման արդյունքների հաշվառումը.
 - հիմնական միջոցների վերագնահատման բովանդակությունը.
 - հիմնական միջոցների գույքագրումը և դրա արդյունքների հաշվառումը:
Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7. Իմանալ պարտավորությունների հաշվառումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. մեկնաբանել պարտավորությունների դասակարգումը,
- բ. ներկայացնել երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերի և փոխառությունների հաշվառումը,
- գ. ներկայացնել աշխատանքի վարձատրության գծով պարտավորությունների հաշվառումը,
- դ. սահմանել առհաշիվ անձանց հետ հաշվարկների հաշվառումը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ իրավիճակային խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 15-18 հարց կամ այդ հարցերը ներառող մի քանի իրավիճակային խնդիրներ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացում է կազմելու պարտավորությունների առաջացման և դրա նշանակության, կարճաժամկետ և երկարաժամկետ վարկերի ու փոխառությունների, աշխատանքի վարձատրության գծով պարտավորության առաջացման պայմանների, ինչպես նաև առհաշիվ անձանց հետ հաշվարկների իրականացման մասին: Պետք է կարողանա կատարել համապատասխան ձևակերպումներ օրինակների վրա: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը և նպատակները գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. պարտավորությունների դասակարգումը.
 - պարտավորությունների առաջացումը,

- միջոցների աղբյուրները, որոնք պարտավորություններին չեն դասվում.
- պարտավորությունների դասակարգումն ըստ մարման ժամկետների.
- բ. երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերի և փոխառությունների հաշվառումը.
 - երկարաժամկետ վարկերի և փոխառությունների հաշվառումը.
 - կարճաժամկետ վարկերի և փոխառությունների հաշվառումը,
- գ. աշխատանքի վարձատրության գծով պարտավորությունների հաշվառումը.
 - աշխատանքի վարձատրության գծով պարտավորությունների ձևավորումը.
 - աշխատանքի վարձատրության գծով պարտավորությունների հաշվառումը.
- դ. առհաշիվ անձանց հետ հաշվարկների հաշվառումը.
 - առհաշիվ անձանց և դեբիտորական պարտքերի միջև տարբերությունները.
 - առհաշիվ տրված գումարների դեպքերի նկարագրումը և հաշվառումը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8. Իմանալ եկամուտների և ծախսերի հաշվառումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել գործառնական եկամուտների և ծախսերի դասակարգումն ու հաշվառումը,
- բ. ներկայացնել ոչ գործառնական եկամուտների և ծախսերի դասակարգումն ու հաշվառումը,
- գ. ներկայացնել արտասովոր ծախսերի հաշվառումը

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ իրավիճակային խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 15-16 հարց կամ այդ հարցերը ներառող մի քանի իրավիճակային խնդիրներ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացում է կազմելու եկամուտների և ծախսերի բովանդակության, դրանց դասակարգման ու հաշվառման, ինչպես նաև արտասովոր ծախսերի մասին: Պետք է կարողանա կատարել համապատասխան ձևակերպումներ օրինակների վրա: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը և նպատակները գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. գործառնական եկամուտների և ծախսերի դասակարգումն ու հաշվառումը.
 - եկամուտների դասակարգումն ըստ ստացման բնույթի,
 - արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների իրացումից հասույթի ճանաճումը և հաշվառումը,
 - գործառնական ծախսերի ուղղությունները.
 - իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների ինքնարժեքը:
- բ. ոչ գործառնական եկամուտների և ծախսերի դասակարգումն ու հաշվառումը.

- ոչ գործառնական եկամուտների ուղղությունները.
- ոչ ընթացիկ ակտիվների, ընթացիկ ֆինանսական ակտիվների և մյուսների իրացումից եկամտի հաշվառումը.
- ոչ գործառնական ծախսերի ուղղությունները.
- ոչ ընթացիկ ակտիվների, ընթացիկ ֆինանսական ակտիվների և մյուսների վաճառքից ծախսի հաշվառումը

գ. արտասովոր ծախսերի հաշվառումը.

- արտասովոր ծախսերի բովանդակությունը և տեսակները.
- արտասովոր ծախսերի հաշվառումը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 9. Իմանալ սեփական կապիտալի հաշվառումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ներկայացնել կանոնադրական կապիտալի հաշվառումը,
- բ. ներկայացնել ֆինանսական հետևանքի հաշվառումը,
- գ. ներկայացնել պարտադիր պահուստների ձևավորման հաշվառումը,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ իրավիճակային խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 15-16 հարց կամ այդ հարցերը ներառող մի քանի իրավիճակային խնդիրներ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացում է կազմելու սեփական կապիտալի, մասնավորապես կանոնադրական կապիտալի, գործունեության ֆինանսական հետևանքի և կազմակերպությունում պահուստների ձևավորման մասին: Պետք է կարողանա կատարել համապատասխան ձևակերպումներ օրինակների վրա: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը և նպատակները գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. կանոնադրական կապիտալի հաշվառումը.
 - սեփական կապիտալի բաղադրիչները,
 - կանոնադրական կապիտալի ձևավորման կարգը,
 - կանոնադրական կապիտալի հաշվառումը.
- բ. ֆինանսական հետևանքի հաշվառումը.
 - ֆինանսական հետևանքի բովանդակությունը.
 - զուտ շահույթի կամ վնասի հաշվառումը.
- գ. պարտադիր պահուստների ձևավորման հաշվառումը.

- պահուստային կապիտալի նշանակությունը.
- պահուստային կապիտալի հաշվառումը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 10. Իմանալ ֆինանսական հաշվետվություններ, դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել ֆինանսական հաշվետվության կառուցվածքը,
- բ. ներկայացնել դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության պատրաստման առանձնահատկությունները,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ իրավիճակային խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 8-10 հարց կամ այդ հարցերը ներառող մի քանի իրավիճակային խնդիրներ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացում է կազմելու սեփական կապիտալի, մասնավորապես կանոնադրական կապիտալի, գործունեության ֆինանսական հետևանքի և կազմակերպությունում պահուստների ձևավորման մասին: Պետք է կարողանա կատարել համապատասխան ձևակերպումներ օրինակների վրա: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը և նպատակները գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. ֆինանսական հաշվետվության կառուցվածքը.
 - ֆինանսական հաշվետվությունը որպես կազմակերպության հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործունեության բոլոր կողմերը բնութագրող ցուցանիշների համակարգ,
 - տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը կազմող թվով հինգ ձևերի նկարագրումը,
- բ. դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության պատրաստման առանձնահատկությունները.
 - դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության կազմումը.
 - դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության կազմումը և դրա առանձնահատկությունը մյուս ձևերի կազմումից:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

ՄՈԴՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

«ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿՆԵՐԻ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»

«ՖԻՆ- 4-09- 005»

տրամադրել ֆինանսաբանկային ոլորտում աշխատող մասնագետին անհրաժեշտ գիտելիքներ մաթեմատիկական հաշվարկներ կատարելու համար, ուսանողի մոտ զարգացնել տրամաբանելու, ֆինանսական խնդիրների մոդելավորման տարրական եղանակների, ֆունկցիայի ածանցյալի և ինտեգրալի և մոտավոր հաշվարկների եղանակների կիրառման հմտությունները:

ՄՈԴՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝	36 ժամ
տեսական պարապմունք	18 ժամ
գործնական պարապմունք	18 ժամ
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ՝	2 կան

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Կարողանա լուծել գծային և քառակուսային հավասարումներ և անհավասարություններ, հավասարումների համակարգեր և տալ դրանց գրաֆիկական մեկնաբանումը:
2. Կարողանա վերլուծել գծային և քառակուսային հավասարումների և անհավասարությունների, հավասարումների համակարգերի լուծումները:
3. Կարողանա կիրառել թվաբանական և երկրաչափական պրոգրեսիաների գումարի բանձները ֆինանսական խնդիրները լուծելիս:
4. Իմանա տոկոսների տեսության էությունը:
5. Իմանա մոտավոր հաշվարկների եղանակները:
6. Կարողանա կիրառել ֆունկցիայի սահմանի գաղափարը իրական խնդիրներում:
7. Կարողանա կիրառել ֆունկցիայի ածանցյալը ֆինանսական խնդիրներում:
8. Կարողանա կատարել տարրական ֆունկցիաների վերլուծություն:
9. Կարողանա կիրառել ֆունկցիայի ինտեգրալը ֆինանսական խնդիրներում:

Գնահատման կարգը. Մոդուլը համարվում է ձեռք բերված, եթե յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակն ապահովվել է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանալ լուծել գծային և քառակուսային հավասարումներ և անհավասարություններ, հավասարումների համակարգեր և դրանց գրաֆիկական մեկնաբանումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. լուծել գծային և քառակուսային հավասարումներ և անհավասարություններ, հավասարումների համակարգեր,
- բ. տալ գծային և քառակուսային հավասարումներ և անհավասարություններ, հավասարումների համակարգերի լուծումների գրաֆիկական մեկնաբանումը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին կառաջարկվի հինգից վեց հարց բացահայտելու համար նրա ընկալումը փողի, դրամական հարաբերությունների, ֆինանսների, ֆինանսական համակարգի, վերջինը կազմող օղակների՝ պետական և համայնքային բյուջեների, արտաբյուջետային հիմնադրամների,, ֆինանսական հարաբերությունների մասնակիցների վերաբերյալ:

Ստորև ներկայացվում են

- ա. գծային և քառակուսային հավասարումները և անհավասարությունները, հավասարումների համակարգերը,
- բ. գծային և քառակուսային հավասարումները և անհավասարությունները, հավասարումների համակարգերի լուծումների գրաֆիկական մեկնաբանումը:

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանալ վերլուծել գծային և քառակուսային հավասարումների և անհավասարությունների, հավասարումների համակարգերի լուծումները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. վերլուծել գծային և քառակուսային հավասարումների լուծումները.
- բ. վերլուծել հավասարումների համակարգի լուծումները.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին կառաջարկվի հինգից վեց հարց բացահայտելու համար նրա ընկալումը փողի, դրամական հարաբերությունների, ֆինանսների, ֆինանսական համակարգի, վերջինը կազմող օղակների՝ պետական և համայնքային բյուջեների, արտաբյուջետային հիմնադրամների,, ֆինանսական հարաբերությունների մասնակիցների վերաբերյալ:

Ստորև ներկայացվում են

- ա. գծային և քառակուսային հավասարումների լուծումները.
- բ. հավասարումների համակարգի լուծումները.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանալ կիրառել թվաբանական և երկրաչափական պրոգրեսիաների գումարի բանձները ֆինանսական խնդիրները լուծելիս:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. թվաբանական պրոգրեսիայի օրինաչափությունների կիրառումը ֆինանսական խնդիրներում.
- բ. երկրաչափական պրոգրեսիայի օրինաչափությունների կիրառումը ֆինանսական խնդիրներում.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին կառաջարկվի հինգից վեց հարց բացահայտելու համար նրա ընկալումը փողի, դրամական հարաբերությունների, ֆինանսների, ֆինանսական համակարգի, վերջինը կազմող օղակների՝ պետական և համայնքային բյուջեների, արտաբյուջետային հիմնադրամների,, ֆինանսական հարաբերությունների մասնակիցների վերաբերյալ:

Ստորև ներկայացվում են

- ա. թվաբանական պրոգրեսիայի օրինաչափությունների կիրառումը ֆինանսական խնդիրներում.
- բ. երկրաչափական պրոգրեսիայի օրինաչափությունների կիրառումը ֆինանսական խնդիրներում.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ տոկոսների տեսության էությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. պարզ տոկոսային հաշվարկների հիմնական բանաձևերը.
- բ. բարդ տոկոսային հաշվարկների հիմնական բանաձևերը.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին կառաջարկվի հինգից վեց հարց բացահայտելու համար նրա ընկալումը փողի, դրամական հարաբերությունների, ֆինանսների, ֆինանսական համակարգի, վերջինը կազմող օղակների՝ պետական և համայնքային բյուջեների, արտաբյուջետային հիմնադրամների,, ֆինանսական հարաբերությունների մասնակիցների վերաբերյալ:

Ստորև ներկայացվում են

- ա. պարզ տոկոսային հաշվարկների հիմնական բանաձևերը.
- բ. բարդ տոկոսային հաշվարկների հիմնական բանաձևերը.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտարկ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Իմանալ մոտավոր հաշվարկների եղանակները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. գծային ինտերպոլյացիայի եղանակ.
- բ. գծային ինտերպոլյացիայի եղանակով պարամետրերի և գործակիցների հաշվարկ.
- գ. իտեռացիաների եղանակ.
- դ. իտեռացիաների եղանակով բարձր աստիճանի հավասարումների լուծում.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին կառաջարկվի հինգից վեց հարց բացահայտելու համար նրա ընկալումը փողի, դրամական հարաբերությունների, ֆինանսների, ֆինանսական համակարգի, վերջինը կազմող օղակների՝ պետական և համայնքային բյուջեների, արտաբյուջետային հիմնադրամների,, ֆինանսական հարաբերությունների մասնակիցների վերաբերյալ:

Ստորև ներկայացվում են

- ա. գծային ինտերպոլյացիայի եղանակ.
- բ. գծային ինտերպոլյացիայի եղանակով պարամետրերի և գործակիցների հաշվարկ.
- գ. իտեռացիաների եղանակ.
- դ. իտեռացիաների եղանակով բարձր աստիճանի հավասարումների լուծում.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտարկ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Կարողանալ կիրառել ֆունկցիայի սահմանի գաղափարը իրական խնդիրներում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ֆունկցիայի սահմանի սահմանումը և իմաստը.

բ. ֆունկցիայի սահմանի հաշվարկների պարզ եղանակները.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին կառաջարկվի հինգից վեց հարց բացահայտելու համար նրա ընկալումը փողի, դրամական հարաբերությունների, ֆինանսների, ֆինանսական համակարգի, վերջինը կազմող օղակների՝ պետական և համայնքային բյուջեների, արտաբյուջետային հիմնադրամների,, ֆինանսական հարաբերությունների մասնակիցների վերաբերյալ:

Ստորև ներկայացվում են

ա. ֆունկցիայի սահմանի սահմանումը և իմաստը.

բ. ֆունկցիայի սահմանի հաշվարկների պարզ եղանակները.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7. Կարողանալ կիրառել ֆունկցիայի ածանցյալը ֆինանսական խնդիրներում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. ֆունկցիայի ածանցյալի սահմանումը.

բ. ֆունկցիայի ածանցյալի երկրաչափական իմաստը.

գ. ֆունկցիայի էկստրեմումները՝ մաքսիմումը, մինիմումը և շրջման կետը.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին կառաջարկվի հինգից վեց հարց բացահայտելու համար նրա ընկալումը փողի, դրամական հարաբերությունների, ֆինանսների, ֆինանսական համակարգի, վերջինը կազմող օղակների՝ պետական և համայնքային բյուջեների, արտաբյուջետային հիմնադրամների,, ֆինանսական հարաբերությունների մասնակիցների վերաբերյալ:

Ստորև ներկայացվում են

ա. ֆունկցիայի ածանցյալի սահմանումը.

բ. ֆունկցիայի ածանցյալի երկրաչափական իմաստը.

գ. ֆունկցիայի էկստրեմումները՝ մաքսիմումը, մինիմումը և շրջման կետը.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ

- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՔ 8. Կարողանալ կատարել տարրական ֆունկցիաների վերլուծություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ֆունկցիայի ածանցյալի կիրառումը ֆունկցիաների վերլուծության մեջ.
- բ. ֆունկցիայի ածանցյալի դերը ֆունկցիայի էության պարզաբանման մեջ.
- գ. ֆունկցիայի ածանցյալի դերը ֆունկցիաների գծապատկերների կառուցման մեջ.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին կառաջարկվի հինգից վեց հարց բացահայտելու համար նրա ընկալումը փողի, դրամական հարաբերությունների, ֆինանսների, ֆինանսական համակարգի, վերջինը կազմող օղակների՝ պետական և համայնքային բյուջեների, արտաբյուջետային հիմնադրամների,, ֆինանսական հարաբերությունների մասնակիցների վերաբերյալ:

Ստորև ներկայացվում են

- ա. ֆունկցիայի ածանցյալի կիրառումը ֆունկցիաների վերլուծության մեջ.
- բ. ֆունկցիայի ածանցյալի դերը ֆունկցիայի էության պարզաբանման մեջ.
- գ. ֆունկցիայի ածանցյալի դերը ֆունկցիաների գծապատկերների կառուցման մեջ.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտարկ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՔ 9. Կարողանալ կատարել տարրական ֆունկցիաների վերլուծություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ֆունկցիայի ինտեգրալի իմաստը.
- բ. ինտեգրալի կիրառման օրինակները.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ուսանողին կառաջարկվի հինգից վեց հարց բացահայտելու համար նրա ընկալումը փողի, դրամական հարաբերությունների, ֆինանսների, ֆինանսական համակարգի, վերջինը կազմող օղակների՝ պետական և համայնքային բյուջեների, արտաբյուջետային հիմնադրամների,, ֆինանսական հարաբերությունների մասնակիցների վերաբերյալ:

Ստորև ներկայացվում են

- ա. ֆունկցիայի ինտեգրալի իմաստը.
- բ. ինտեգրալի կիրառման օրինակները.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

ՄՈԴՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

«ՖԻՆԱՆՍԱՅԻՆ ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ»

«ՖԻՆ-4-09-006»

ուսանողին տրամադրել գիտելիքներ, որով նա կարողանա հաշվարկել, գնահատել և վերլուծել ֆինանսական մասնավորապես բանկային և արժեթղթերով գործառնությունները, կատարել գործարարական առաջարկների և կազմակերպությունների ֆինանսական վիճակի պարզ վերլուծություն:

108 ժամ:

ՄՈԴՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

տեսական պարապմունք

54 ժամ

գործնական պարապմունք

54 ժամ

ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ՝

«ՈՍԿ-3-08-001», «ՈՍԿ-3-08-002» մոդուլները

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Իմանա մաթեմատիկական վերլուծությունների տեսության հիմունքները, մոտավոր հաշվարկների եղանակները և կարողանա կիրառել նրանց ֆինանսական վերլուծության մեջ,
2. Իմանա ֆինանսային մաթեմատիկայի հիմունքները և տոկոսների տեսությունը,
3. Պատկերացնի դրամական հոսքերը, նրանց հաշվարկները, գնահատումը և վերլուծությունը,
4. Կարողանա կատարել վարկային գործառնություններում անհրաժեշտ հաշվարկները և կազմել տարբեր տեսակի վարկերի մարման պլանները,
5. Կարողանա հաշվարկել ֆինանսավարկային գործառնությունների եկամտաբերությունը,
6. Կարողանա հաշվարկներում հաշվի առնել սղաճի առկայությունը և հաշվել ազգային արժույթի արժեզրկումը,
7. Կարողանա կատարել արժեթղթերի գնահատում և շահութաբերության որոշում,
8. Կարողանա վերլուծել գործարարական առաջարկները և հաշվարկել նրանց եկամտաբերությունը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳԸ՝ Մոդուլը համարվում է ձեռք բերված, եթե բոլոր արդյունքների համար կատարման չափանիշները բավարար չափով ապահովվել են:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ մաթեմատիկական վերլուծությունների տեսության հիմունքները, մոտավոր հաշվարկների եղանակները և կարողանա կիրառել նրանց ֆինանսական վերլուծության մեջ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. մոտավոր հաշվարկների գծային ինտերպոլյացիայի եղանակ,
- բ. մոտավոր հաշվարկների իտեռացիաների եղանակ,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 4-6 հարց կամ 2-3 խնդիր: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացում է կազմելու մոտավոր հաշվարկների գծային ինտերպոլյացիայի և իտեռացիաների եղանակներին:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. մոտավոր հաշվարկների գծային ինտերպոլյացիայի եղանակ.

- մոտավոր հաշվարկների գծային ինտերպոլյացիայի եղանակը որպես հայտնի մեծությունների միջոցով միջանկյալ մեծությունների հայտնաբերում.
- բազմանդամների ինտերպոլյացիա.

բ. մոտավոր հաշվարկների իտեռացիաների եղանակ.

- մոտավոր հաշվարկների իտեռացիաների եղանակը որպես արդեն իսկ հայտնի գործողությունների կրկնություն.
- մոտավոր հաշվարկների իտեռացիաների եղանակը ֆինանսական վերլուծության համակարգում.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին կամ չի լուծում 1 խնդիր:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ ֆինանսային մաթեմատիկայի հիմունքները և տոկոսների տեսությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. տոկոսների տեսության իմացություն

բ. պարզ և բարդ տոկոսադրույքներ

գ. հաշվառման (դիսկոնտավորման) տոկոսադրույքներ

դ. իրական տոկոսադրույքների որոշում սղաճից և հարկից կախված:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ 3-4 խնդիր: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացում է կազմելու տոկոսների տեսության, պարզ ու բարդ տոկոսադրույքների, հաշվառման տոկոսադրույքների, սղաճից և հարկերից կախված իրական տոկոսադրույքների մասին:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. տոկոսների տեսություն.

- տոկոսները և տոկոսադրույքները որպես ֆինանսական շուկայի հիմք,
- փողի արժեքի փոփոխությունը ժամանակի փոփոխականից որպես ֆինանսական մաթեմատիկայի հիմք.
- փողի արժեքի գնահատման մեթոդները.

բ. պարզ և բարդ տոկոսադրույքներ.

- վարկային գործառնության նպատակը.
- վարկատուի տոկոսային փողը կամ տոկոսը.
- պարզ տոկոսադրույքի հաշվարկումը.
- բարդ տոկոսադրույքի հաշվարկումը.

գ. հաշվառման (դիսկոնտավորման) տոկոսադրույքներ.

- հաշվառման տոկոսադրույքի տարբերությունը վարկային տոկոսից.
- ավանսով ստացված՝ հաշվառման տոկոսադրույքների հաշվարկումը

դ. իրական տոկոսադրույքների որոշում սղաճից և հարկից կախված.

- սղաճի ազդեցությունը իրական տոկոսադրույքի վրա.
- հարկի ազդեցությունը իրական տոկոսադրույքի վրա.
- իրական տոկոսադրույքի որոշումը սղաճից ու հարկից կախված:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին կամ չի լուծում 1 խնդիր:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք	8 ժամ
- գործնական պարապմունք	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Պատկերացնել դրամական հոսքերը, նրանց հաշվարկները, գնահատումը և վերլուծությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. պարբերական անդամներով ֆինանսական հոսքերի ռենտաների հետ կապված կարևորագույն մեծությունների հաշվարկներ կատարելու կարողություն,

բ. ներհոսող (միջոցների շրջանառությունից) և արտահոսող (ծախսերը, ներդրումները այլ վճարային պարտավորությունները) գումարները որոշելու կարողություն

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ 3-4 խնդիր: Դրանց միջոցով ուսանողը ձևավորելու է ունակություն հաշվարկներ կատարել պարբերական անդամներով ֆինանսական հոսքերի ռենտաների հետ կապված կարևորագույն մեծությունների և ներհոսող և արտահոսող գումարների որոշման ուղղությամբ:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. պարբերական անդամներով ֆինանսական հոսքերի ռենտաների հետ կապված կարևորագույն մեծությունների հաշվարկներ կատարելու կարողություն.

- պարբերական անդամներով ֆինանսական հոսքեր,
- ֆինանսական հոսքերի՝ ռենտաների հետ կապված կարևոր մեծությունների հաշվարկները.

բ. ներհոսող (միջոցների շրջանառությունից) և արտահոսող (ծախսերը, ներդրումները այլ վճարային պարտավորությունները) գումարները որոշելու կարողություն.

- դրամական հոսքերը որպես ներհոսող և արտահոսող գումարների ամբողջություն.
- ներհոսող գումարների՝ գործարքների համախումբ.
- արտահոսող գումարների՝ գործարքների համախումբ.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին կամ չի լուծում 1 խնդիր:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 6 ժամ
- գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանալ կատարել վարկային գործառնություններում անհրաժեշտ հաշվարկները և կազմել տարբեր տեսակի վարկերի մարման պլանները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. անուիտետների հաշվարկը բարդ տոկոսներով,
- բ. երկարաժամկետ վարկերի հետ կապված հաշվարկներ,
- գ. տարբեր տեսակի վարկերի տարբեր եղանակներով մարման պլանների կազմում:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ 3-4 խնդիր: Դրանց միջոցով ուսանողը ձևավորելու է ունակություն՝ կատարել անուիտետների հաշվարկ բարդ տոկոսներով, երկարաժամկետ վարկերի գծով կատարել ահշվարկներ, տարբեր եղանակներով վարկերի մարման պլանների կազմում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. անուիտետների հաշվարկը բարդ տոկոսներով.
 - դրամական ներհոսքերի գնահատման՝ անուիտետների մեթոդը,
 - անուիտետների հաշվարկը բարդ տոկոսներով.
- բ. երկարաժամկետ վարկերի հետ կապված հաշվարկներ.
 - վարկի մասնակի մարումների պայմաններում երկարաժամկետ վարկերի հետ կապված հաշվարկներ.
- գ. տարբեր տեսակի վարկերի տարբեր եղանակներով մարման պլանների կազմում.
 - հիփոթեքային վարկերի մարման պլանների կազմում.
 - կոնտոկորենտային վարկերի մարման պլանների կազմում.
 - մուրհակային վարկերի մարման պլանների կազմում:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին կամ չի լուծում 1 խնդիր:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՔ 5. Կարողանալ հաշվարկել ֆինանսավարկային գործառնությունների եկամտաբերությունը:
ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ֆինանսական համարժեքության սկզբունքի կիրառումը ֆինանսական գործառնությունների հաշվարկներում,
- բ. հաշվեկշռային հավասարումների լուծում,
- գ. ֆինանսական գործառնությունների եկամտաբերության հաշվարկ:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ 3-4 խնդիր: Դրանց միջոցով ուսանողը ձևավորելու է ունակություն՝ կիրառել ֆինանսական համարժեքության սկզբունքը ֆինանսական գործառնությունների հաշվարկներում, լուծել հաշվեկշռային հավասարումները, հաշվարկել ֆինանսական գործառնությունների եկամտաբերությանը:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. ֆինանսական համարժեքության սկզբունքի կիրառումը ֆինանսական գործառնությունների հաշվարկներում.
- բ. հաշվեկշռային հավասարումների լուծում.
 - հաշվեկշռային հավասարումների լուծումը որպես ակտիվների և պասիվների հավասարում.
 - հաշվեկշռային հավասարումների հիմնական ձևերը.
- գ. ֆինանսական գործառնությունների եկամտաբերության հաշվարկ.
 - արժեթղթերի տոկոսային եկամտաբերության հաշվարկ.
 - ավանդների եկամտաբերության հաշվարկ

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին կամ չի լուծում 1 խնդիր:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 6 ժամ
- գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՔ 6. Կարողանալ հաշվարկներում հաշվի առնել սղաճի առկայությունը և հաշվել ազգային արժույթի արժեզրկումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սղաճի ինդեքսի և տեմպի հաշվարկներ և նրանց կապը ազգային արժույթի արժեզրկման ինդեքսի և տեմպի հետ,
- բ. ռենտաների հաշվարկները սղաճի արկայության դեպքում,
- գ. եկամտաբերության հաշվարկը սղաճի արկայության դեպքում:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ 3-4 խնդիր: Դրանց միջոցով ուսանողը ձևավորելու է ունակություն՝ կիրառել սղաճի ինդեքսը և կատարել տեմպի հաշվարկներ, հաշվարկել ռենտաներն ու եկամտաբերությունը սղաճի առկայության դեպքում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. սղաճի ինդեքսի և տեմպի հաշվարկներ և նրանց կապը ազգային արժույթի արժեզրկման ինդեքսի և տեմպի հետ,

- սղաճի ընդհանուր բնութագրերը.
- սղաճի ինդեքսի հաշվարկման ձևերը.
- սղաճի ինդեքսի կապը ազգային արժույթի արժեզրկման ինդեքսի հետ.

բ. ռենտաների հաշվարկները սղաճի արկայության դեպքում,

գ. եկամտաբերության հաշվարկը սղաճի արկայության դեպքում:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին կամ չի լուծում 1 խնդիր:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք	6 ժամ
- գործնական պարապմունք	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7. Կարողանալ կատարել արժեթղթերի գնահատում և շահութաբերության որոշում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. տարբեր տեսակի արժեթղթերի փոխարժեքների հաշվարկ,

բ. արժեթղթերով գործարքներ կատարելիս ճիշտ կողմնորոշվելու ունակություն, ելնելով նրանց գնահատման և շահութաբերության ֆինանսական ցուցանիշներից,

գ. արժեթղթերի հիմնական պարամետրերի իմացություն և դրանց գնահատման ցուցանիշների հաշվարկներում օգտագործելու կարողություն,

դ. ներդրումային ծրագրերի արդյունավետությունը որոշելու և այն անհրաժեշտ հաշվարկներով հիմնավորելու կարողություն:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 8-10 հարց կամ 4-5 խնդիր: Դրանց միջոցով ուսանողը ձևավորելու է ունակություն՝ արժեթղթերով գործարքներ կատարելիս կողմնորոշվելու, տարբերել արժեթղթերի հիմնական պարամետրերը, որոշել ներդրումային ծրագրերի արդյունավետությունը:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. տարբեր տեսակի արժեթղթերի փոխարժեքների հաշվարկ,

- արժեթղթերի և դրանց փոխարժեքների ընդհանուր բնութագրերը.
- արժեթղթերի փոխարժեքների հաշվարկման տեսակները և ձևերը.

բ. արժեթղթերով գործարքներ կատարելիս ճիշտ կողմնորոշվելու ունակություն, ելնելով նրանց գնահատման և շահութաբերության ֆինանսական ցուցանիշներից,

- արժեթղթերի գնահատման և շահութաբերության ֆինանսական ցուցանիշները.
- բարդ տոկոսների հաշվարկ.

գ. արժեթղթերի հիմնական պարամետրերի իմացություն և դրանց գնահատման ցուցանիշների հաշվարկներում օգտագործելու կարողություն,

- արժեթղթերի դասակարգման հիմնական պարամետրերի իմացություն.
- արժեթղթերի գնահատման ցուցանիշների հաշվարկներում օգտագործելու կարողություն.

դ. ներդրումային ծրագրերի արդյունավետությունը որոշելու և այն անհրաժեշտ հաշվարկներով հիմնավորելու կարողություն:

- ներդրումային ծրագրերի արդյունավետությունը որոշելու պարզ մեթոդների թերությունները.
- դիսկոնտի գործակցի կամ նորմայի հաշվարկումը.
- շահութաբերության նվազագույն նորմայի հաշվարկումը.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին կամ չի լուծում 1 խնդիր:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8. Կարողանալ վերլուծել գործարարական առաջարկները և հաշվարկել նրանց եկամտաբերությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. ներդրումային նախագծերի վերլուծության ստատիկ և դինամիկ պարամետրերը,

բ. ներդրումային ծրագրերի արդյունավետությունը որոշելու և այն անհրաժեշտ հաշվարկներով հիմնավորելու կարողություն:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի կամ խնդիրների միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ 3-4 խնդիր: Դրանց միջոցով ուսանողը ձևավորելու է ունակություն՝ տարբերել ներդրումային նախագծերի վերլուծության պարամետրերը, հաշվարկներով հիմնավորել դրանց արդյունավետությունը:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. ներդրումային նախագծերի վերլուծության ստատիկ և դինամիկ պարամետրերը,

- ներդրումային ծրագրերի արդյունավետության նորարար համակարգի կիրառման անհրաժեշտությունը.
- ստատիկ և դինամիկ պարամետրերի հասկացությունը.

բ. ներդրումային ծրագրերի արդյունավետությունը որոշելու և այն անհրաժեշտ հաշվարկներով հիմնավորելու կարողություն:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին կամ չի լուծում 1 խնդիր:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 6 ժամ
- գործնական պարապմունք 6 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

ՄՈԴՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

«ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿՆԵՐ EXCEL ԿԾՓ-Ի ՄԻՋԱՎԱՅՐՈՒՄ»

«ՖԻՆ-4-09-007»

«Ֆինանսական հաշվարկներ EXCEL ԿԾՓ-ի միջավայրում» մոդուլի նպատակն է մատուցել ունկնդրին ֆինանսաբանկային ոլորտի գործնական խնդիրների մոդելավորման և լուծման մեթոդիկային EXCEL ԿԾՓ-ի միջավայրում, որին շուկայական տնտեսության պայմաններում պարտադիր պետք է տիրապետեն բոլոր գրագետ մասնագետները:

ՄՈԴՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

36 ժամ

տեսական պարապմունք

18 ժամ

գործնական պարապմունք

18 ժամ

ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՐԱՆՋՆԵՐԸ՝

Համակարգչի և «ՖՄ-4-09-006» մոդուլի իմացություն

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է:

1. Կարողանա կիրառել EXCEL ԿԾ Փաթեթում ներմուծված ֆինանսական, մաթեմատիկական, վիճակագրական տրամաբանական կատեգորիաների ֆունկցիաները ֆինանսական խնդիրների մոդելավորման և լուծման գործընթացում և ստեղծել լուծման մինի ծրագրեր:
2. Իրականացնել տարրական ֆինանսական հոսքերի հաշվարկներ պարզ և բարդ տոկոսների դեպքում, ելքային տարբեր տոկոսադրույքների հաշվարկներ:
3. Իրականացնել պարբերական ֆինանսական հոսքերի՝ ռենտաների ամփոփիչ բնութագրիչների հաշվարկներ պարզ և բարդ տոկոսադրույքների դեպքում:
4. Իրականացնել երկարաժամկետ վարկերի հետ կապված հաշվարկներ, տարբեր եղանակներով վարկերի մարման պլանների կազմում:
5. Իրականացնել ֆինանսավարկային գործառնությունների եկամտաբերության հաշվարկներ:
6. Իրականացնել ֆինանսավարկային գործառնությունների հաշվարկները սղաճի առկայության դեպքում:
7. Իրականացնել արժեթղթերի փոխարժեքների և եկամտաբերության հաշվարկներ:
8. Իրականացնել ներդրումային և լիզինգային նախագծերի արդյունավետության վերլուծություն և գնահատում:
9. Իրականացնել ֆինանսներում տարբեր մեծությունների միջին արժեքների հաշվարկները և այդ հաշվարկների առանձնահատկությունները:

Մոդուլի գնահատման կարգը Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանալ կիրառել EXCEL ԿԾ Փաթեթում ներմուծված ֆինանսական, մաթեմատիկական, վիճակագրական տրամաբանական կատեգորիաների ֆունկցիաները ֆինանսական խնդիրների մոդելավորման և լուծման գործընթացում և ստեղծել լուծման մինի ծրագրեր.:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. իմանալ ֆինանսական ֆունկցիաների դերը և նշանակությունը ֆինանսական խնդիրների լուծման ընթացքում,
- բ. իմանալ մաթեմատիկական, վիճակագրական և տրամաբանական կատեգորիաների ֆունկցիաների կիրառման հնարավորությունները ֆինանսական խնդիրների լուծման ընթացքում:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի, օրինակների միջոցով: Ուսանողին կառաջարկվի հինգից վեց հարց կամ օրինակ:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. ֆինանսական ֆունկցիաների դերը և նշանակությունը ֆինանսական խնդիրների լուծման ընթացքում,
- բ. մաթեմատիկական, վիճակագրական և տրամաբանական կատեգորիաների ֆունկցիաների կիրառման հնարավորությունները ֆինանսական խնդիրների լուծման ընթացքում:

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իրականացնել տարրական ֆինանսական հոսքերի հաշվարկներ պարզ և բարդ տոկոսների դեպքում, էությամբ տարբեր տոկոսադրույքների հաշվարկներ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. իմանալ կապիտալի աճեցման օրենքների վերաբերյալ խնդիրների լուծման մեթոդիկական պարզ և բարդ դրույքների դեպքում.
- բ. իմանալ կապիտալի դիսկոնտավորման խնդիրների լուծումը EXCEL-ում.
- գ. իմանալ անվանական, հարաբերական, հավասարեցնող և էֆեկտիվ տոկոսադրույքների հաշվարկները.
- դ. իմանալ ֆինանսական համարժեքության սկզբունքը և անպարբերական ֆինանսական հոսքերի վերաբերյալ խնդիրների լուծման մեթոդիկական.
- ե. իմանալ կարճաժամկետ վարկերի մարման վերաբերյալ խնդիրների լուծումը.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի, օրինակների միջոցով: Ուսանողին կառաջարկվի հինգից վեց հարց կամ օրինակ:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. կապիտալի աճեցման օրենքների վերաբերյալ խնդիրների լուծման մեթոդիկան պարզ և բարդ դրույքների դեպքում.
- բ. կապիտալի դիսկոնտավորման խնդիրների լուծումը EXCEL-ում.
- գ. անվանական, հարաբերական, հավասարեցնող և էֆեկտիվ տոկոսադրույքների հաշվարկները.
- դ. ֆինանսական համարժեքության սկզբունքը և անպարբերական ֆինանսական հոսքերի վերաբերյալ խնդիրների լուծման մեթոդիկան.
- ե. կարճաժամկետ վարկերի մարման վերաբերյալ խնդիրների լուծումը.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադահլիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իրականացնել պարբերական ֆինանսական հոսքերի՝ ռենտաների ամփոփիչ բնութագրիչների հաշվարկներ պարզ և բարդ տոկոսադրույքների դեպքում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. հաստատուն ռենտայի աճեցրած արժեքի հաշվարկները տարբեր ելակետային տվյալների դեպքում.
- բ. հաստատուն ռենտայի զեղչված արժեքի հաշվարկները տարբեր ելակետային տվյալների դեպքում.
- գ. հետաձգված հաստատուն ռենտայի ընթացիկ արժեքի հաշվարկները տարբեր ելակետային տվյալների դեպքում.
- դ. փոփոխական ռենտայի աճեցրած արժեքի հաշվարկները տարբեր ելակետային տվյալների դեպքում.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի, օրինակների միջոցով: Ուսանողին կառաջարկվի 4-5 հարց կամ ընդհանրացնող օրինակ:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. հաստատուն ռենտայի աճեցրած արժեքի հաշվարկները տարբեր ելակետային տվյալների դեպքում.
- բ. հաստատուն ռենտայի զեղչված արժեքի հաշվարկները տարբեր ելակետային տվյալների դեպքում.
- գ. հետաձգված հաստատուն ռենտայի ընթացիկ արժեքի հաշվարկները տարբեր ելակետային տվյալների դեպքում.
- դ. փոփոխական ռենտայի աճեցրած արժեքի հաշվարկները տարբեր ելակետային տվյալների դեպքում.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադահլիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իրականացնել երկարաժամկետ վարկերի հետ կապված հաշվարկներ, տարբեր եղանակներով վարկերի մարման պլանների կազմում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. իմանալ երկարաժամկետ վարկերի դրամահոսքային (անուխտետային) տարբեր եղանակներով մարման խնդիրների լուծման մեթոդիկան.
- բ. իմանալ հիփոթեքային վարկ, նրա մարումը և մարման պլանի կազմում.
- գ. իմանալ սպառողական վարկերի մարման պլանի կազմումը.
- դ. իմանալ երկարաժամկետ վարկերի մարումը նախօրոք որոշված մեծությամբ դրամահոսքերով.
- ե. իմանալ վարկի մարման ընթացքում պարտքի մնացորդի հաշվարկը.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի, օրինակների միջոցով: Ուսանողին կառաջարկվի 4-5 հարց կամ ընդհանրացնող օրինակ:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. երկարաժամկետ վարկերի դրամահոսքային (անուխտետային) տարբեր եղանակներով մարման խնդիրների լուծման մեթոդիկան.
- բ. հիփոթեքային վարկ, նրա մարումը և մարման պլանի կազմում.
- գ. սպառողական վարկերի մարման պլանի կազմումը.
- դ. երկարաժամկետ վարկերի մարումը նախօրոք որոշված մեծությամբ դրամահոսքերով.
- ե. վարկի մարման ընթացքում պարտքի մնացորդի հաշվարկը.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադահլիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Իրականացնել ֆինանսավարկային գործառնությունների եկամտաբերության հաշվարկներ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. իրականացնել եկամտաբերության հաշվարկը էֆեկտիվ տոկոսադրույքի միջոցով.

- բ. իրականացնել բանկային գործառնությունների եկամտաբերության հաշվարկը.
- գ. իրականացնել ֆինանսական գործարքի եկամտաբերության հաշվարկը.
- դ. իրականացնել եկամտաբերության հաշվարկը շահութահարկի առկայության դեպքում.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի, օրինակների միջոցով: Ուսանողին կառաջարկվի 5-6 հարց կամ ընդհանրացնող օրինակ:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. եկամտաբերության հաշվարկը էֆեկտիվ տոկոսադրույքի միջոցով.
- բ. բանկային գործառնությունների եկամտաբերության հաշվարկը.
- գ. ֆինանսական գործարքի եկամտաբերության հաշվարկը.
- դ. եկամտաբերության հաշվարկը շահութահարկի առկայության դեպքում.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Իրականացնել ֆինանսավարկային գործառնությունների հաշվարկները սղաճի առկայության դեպքում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. իմանալ սղաճի տեմպի և ինդեքսի կապը ազգային արժույթի արժեզրկման տեմպի հետ.
- բ. իմանալ սղաճի պայմաններում ռենտայի ապագա արժեքի հաշվարկները.
- գ. իմանալ վարկային գործառնությունների հաշվարկները սղաճի առկայության դեպքում.
- դ. իմանալ եկամտաբերության հաշվարկը սղաճի առկայության դեպքում.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի, օրինակների միջոցով: Ուսանողին կառաջարկվի 4-5 հարց կամ օրինակներ:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. սղաճի տեմպի և ինդեքսի կապը ազգային արժույթի արժեզրկման տեմպի հետ.
- բ. սղաճի պայմաններում ռենտայի ապագա արժեքի հաշվարկները.
- գ. վարկային գործառնությունների հաշվարկները սղաճի առկայության դեպքում.
- դ. եկամտաբերության հաշվարկը սղաճի առկայության դեպքում.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7. Իրականացնել արժեքների փոխարժեքների և եկամտաբերության հաշվարկներ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. իրականացնել պարտատոմսերի փոխարժեքի և եկամտաբերության հաշվարկները.
- բ. իրականացնել բաժնետոմսերի հետ կապված հաշվարկները.
- գ. իրականացնել մուրհակների հետ կապված հաշվարկները.
- դ. իրականացնել դյուրացիայի հաշվարկը.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի, օրինակների միջոցով: Ուսանողին կառաջարկվի 5-6 հարց կամ օրինակներ:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. պարտատոմսերի փոխարժեքի և եկամտաբերության հաշվարկները.
- բ. բաժնետոմսերի հետ կապված հաշվարկները.
- գ. մուրհակների հետ կապված հաշվարկները.
- դ. դյուրացիայի հաշվարկը.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտարկ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8. Իրականացնել արժեքների փոխարժեքների և եկամտաբերության հաշվարկներ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. իմանալ զուտ ընթացիկ արժեքի և եկամտաբերության ներքին դրույքի կիրառումը ներդրումային նախագծերի վերլուծության համար.
- բ. իմանալ զուտ ընթացիկ արժեքի և եկամտաբերության ներքին դրույքի կիրառումը լիզինգային նախագծերի վերլուծության համար.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի, օրինակների միջոցով: Ուսանողին կառաջարկվի 3-4 հարց կամ օրինակներ:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. զուտ ընթացիկ արժեքի և եկամտաբերության ներքին դրույքի կիրառումը ներդրումային նախագծերի վերլուծության համար.
- բ. զուտ ընթացիկ արժեքի և եկամտաբերության ներքին դրույքի կիրառումը լիզինգային նախագծերի վերլուծության համար.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտարկ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 9. Իրականացնել արժեքների փոխարժեքների և եկամտաբերության հաշվարկներ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. իրականացնել փոփոխական պարզ և բարդ դրույքների միջին արժեքի հաշվարկը.
- բ. իրականացնել սղաճի տեմպի և ազգային արժույթի արժեզրկման տեմպի միջին արժեքի հաշվարկը.
- գ. իրականացնել մեծությամբ փոփոխվող ավանդների միջին արժեքի հաշվարկը.
- դ. իրականացնել կամայական պահերի կատարված վճարումների միջին ժամկետի հաշվարկը.
- ե. իրականացնել եկամտաբերության միջին արժեքի հաշվարկը.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի, օրինակների միջոցով: Ուսանողին կառաջարկվի 4-5 հարց կամ օրինակներ:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. փոփոխական պարզ և բարդ դրույքների միջին արժեքի հաշվարկը.
- բ. սղաճի տեմպի և ազգային արժույթի արժեզրկման տեմպի միջին արժեքի հաշվարկը.
- գ. մեծությամբ փոփոխվող ավանդների միջին արժեքի հաշվարկը.
- դ. կամայական պահերի կատարված վճարումների միջին ժամկետի հաշվարկը.
- ե. եկամտաբերության միջին արժեքի հաշվարկը.

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտարկ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ՀՀ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅՈՒՆ»

ՍՈՂՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

«ՖԻՆ-4-09-008»

ՍՈՂՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

տրամադրել ուսանողին ՀՀ հարկային օրենսդրության վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքներ, որը հնարավորություն կտա ուսանողին մասնագիտական գործունեությունը իրականացնել օրենսդրության տառին համապատասխան:

ՄՈԴՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝	72 ժամ:
տեսական պարապմունք	36 ժամ
գործնական պարապմունք	36 ժամ
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՐԱՆՋՆԵՐԸ՝	«ՖԻՆ-4-09-003» մոդուլի իմացություն

ՈւՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Իմանա «Չարկային օրենսդրության հիմունքներ և սկզբունքներ»:
2. Իմանա «Չարկային օրենսդրության հիմունքներ և սկզբունքներ»:
3. Իմանա «Շահութահարկի մասին օրենք»:
4. Մեկնաբանի «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքը:
5. Մեկնաբանի «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքը:
6. Մեկնաբանի «Ակցիզային հարկի մասին» ՀՀ օրենքը:
7. Մեկնաբանի «Գույքահարկի մասին» ՀՀ օրենքը:
8. Մեկնաբանի «Հողի հարկի մասին» ՀՀ օրենքը:
9. Իմանա «Սոցիալական և պարտադիր այլ վճարներ»:

Գնահատման կարգը՝ Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ «Չարկային օրենսդրության հիմունքներ և սկզբունքներ»:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել «Չարկերի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանվող Հայաստանի Հանրապետությունում հարկ, հարկային գործակալ հասկացությունները,
- բ. ներկայացնել հարկերի և հարկային արտոնությունների տեսակները, հարկ վճարողների իրավունքները և պարտականությունները, հարկային վեճերի լուծման կարգը, ՀՀ հարկային օրենսդրության և հարկային հարաբերությունները կարգավորող մյուս իրավական պահանջների խախտումների համար պատասխանատվությունը,
- գ. ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգի հիմքում դրված սկզբունքների էությունը՝ հարկի վճարման կամովիության սկզբունք, հարկադրանքի սկզբունք, հարկային համակարգի կանխատեսելիության սկզբունք, արդարության սկզբունք:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 12-14 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը սահմանելու է հարկերի և հարկային հարաբերությունների հիմնական հասկացությունները, ինչպես նաև ընկալել հարկային համակարգի կառուցման սկզբունքները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու ընթացքում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. «Չարկերի մասին» ՀՀ օրենքի հարկ և հարկային գործակալ հասկացությունները.
 - «հարկի» սահմանումը,
 - հարկային գործակալը և վերջինի հիմնական գործառույթը.

բ. հարկերի և հարկային արտոնությունների տեսակները, հարկ վճարողների իրավունքները և պարտականությունները, հարկային վեճերի լուծման կարգը, ՀՀ հարկային օրենսդրության և հարկային հարաբերությունները կարգավորող մյուս իրավական պահանջների խախտումների համար պատասխանատվությունը.

- հարկային արտոնությունները (դրույքաչափի իջեցում, հարկի վճարման ժամկետի հետաձգում և այլն).
- հարկատուների իրավունքները և պարտականությունները համապարտադիր բնույթ ունեցող հարաբերությունների համատեքստում.
- հարկային օրենսդրության խախտումների հետևանքով առաջացող պատասխանատվությունը.

գ. ՀՀ հարկային համակարգի հիմքում դրված սկզբունքների էությունը. հարկի վճարման կանոսկրության սկզբունք, հարկադրանքի սկզբունք, հարկային համակարգի կանխատեսելիության սկզբունք, արդարության սկզբունք.

- հարկի վճարման կանոսկրությունը.
- հարկի վճարման հարկադրանքը.
- հարկային համակարգի կանխատեսելիությունը.
- հարկային համակարգի արդարությունը.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ «Հարկային օրենսդրության հիմունքներ և սկզբունքներ»:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել ՀՀ-ում գործող հարկման ռեժիմները՝ ընդհանուր հարկման ռեժիմ և հաստատագրված վճարով հարկման ռեժիմ,
- բ. ներկայացնել ՀՀ հարկատեսակների՝ շահութահարկի, եկամտահարկի, ակցիզային հարկի, ավելացված արժեքի հարկի, գույքահարկի, հողի հարկի էությունը,
- գ. սահմանել հաստատագրված վճարով հարկվող գործունեությունը,
- դ. ներկայացնել հաստատագրված վճարի դրույքաչափերը,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 14-15 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը ընկալելու է երկրում կիրառվող շահութահարկի բովանդակությունը և նշանակությունը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու ընթացքում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. ՀՀ-ում գործող հարկման ռեժիմները՝ ընդհանուր հարկման ռեժիմ և հաստատագրված վճարով հարկման ռեժիմ.

- հարկման ընդհանուր ռեժիմ,
- հաստատագրված վճարով հարկման ռեժիմ.

բ. ՀՀ տարածքում կիրառվող հարկատեսակները.

- շահութահարկի, եկամտահարկի, գույքահարկի, հողի հարկի ընդհանուր նկարագիրը.
- ավելացված արժեքի հարկի, ակցիզային հարկի ընդհանուր նկարագիրը.

գ. հաստատագրված վճարով հարկվող գործունեությունը.

- հաստատագրված վճար նախատեսելու նպատակահարմարությունը
- հաստատագրված վճարը որպես երկու հարկատեսակ փոխարինող վճար.

դ. հաստատագրված վճարի դրույքաչափերը.

- գործունեության առանձին տեսակների գծով դրույքաչափերի տարբերությունները.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ «Շահութահարկի մասին օրենք»:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել շահութահարկ վճարողներին և հարկվող օբյեկտները,
- բ. որոշել հարկվող շահույթը,
- գ. կիրառել նվազեցումները և դրույքաչափերը,
- դ. իմանալ արտոնությունները, ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների հարկման առանձնահատկությունները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 14-15 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Կարող են առաջադրվել նաև առևտրային կազմակերպության շահութահարկի հաշվարկման պարզ խնդիրներ: Դրանց միջոցով ուսանողը ընկալելու է երկրում կիրառվող հարկման ռեժիմները, տարբերելու է հարկատեսակները և հաստատագրված վճարները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու ընթացքում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. շահութահարկ վճարողները և հարկվող օբյեկտները.

- հարկվող շահույթի սահմանումը,
- ՀՀ տարածքում շահութահարկ վճարողների թվարկումը.

բ. շահութահարկի գծով նվազեցումները և դրույքաչափերը.

- շահութահարկի գծով սահմանված նվազեցումների ուղղությունները.

- շահութահարկի դրույքաչափը ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների համար.
 - զ. արտոնությունները, ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների հարկման առանձնահատկությունները.
 - շահութահարկի գծով արտոնությունների բովանդակությունը.
 - ոչ ռեզիդենտների հարկման տարբերությունը սովորական հարկումից:
- Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Մեկնաբանել «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել եկամտահարկ վճարողներին և հարկվող օբյեկտները,
- բ. որոշել հարկվող եկամուտը,
- գ. կիրառել նվազեցումները և դրույքաչափերը,
- դ. իմանալ արտոնությունները, ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների, անհատ ձեռնարկատիրոջ նկատմամբ հարկման առանձնահատկությունները,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 14-15 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Կարող են առաջադրվել նաև աշխատավարձից եկամտահարկ հաշվարկելու պարզ խնդիրներ: Դրանց միջոցով ուսանողը ընկալելու է երկրում կիրառվող եկամտահարկի նշանակությունը ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռներեցների հարկման պայմանները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու ընթացքում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. եկամտահարկ վճարողները և հարկվող օբյեկտները.
 - ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի հարկվող եկամուտը,
 - ՀՀ տարածքում եկամտահարկ վճարողները.
- բ. եկամտահարկի գծով նվազեցումները և դրույքաչափերը.
 - եկամտահարկի գծով սահմանված նվազեցումները.
 - անհատական նվազեցումը.
 - եկամտահարկի դրույքաչափերը ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի համար.
- գ. արտոնությունները, ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների, անհատ ձեռնարկատիրոջ նկատմամբ հարկման առանձնահատկությունները.
 - եկամտահարկի գծով արտոնությունների բովանդակությունը.
 - ոչ ռեզիդենտների հարկման պայմանները:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Մեկնաբանել «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել ԱԱՀ վճարողներին, հարկվող, չհարկվող և հարկից ազատված գործարքները,
- բ. որոշել հարկվող շրջանառությունը,
- գ. ներկայացնել դրույքաչափերը,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 14-15 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Կարող են առաջադրվել նաև բաց թողնման գնից կամ վաճառքի գներից ավելացված արժեքը հարկելու հաշվարկման պարզ խնդիրներ: Դրանց միջոցով ուսանողը ընկալելու է երկրում կիրառվող ԱԱՀ-ի նշանակությունը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու ընթացքում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. ԱԱՀ վճարողներին, հարկվող, չհարկվող և հարկից ազատված գործարքները.
 - ԱԱՀ վճարողները,
 - զրոյական դրույքաչափ և կիրառման բացատրություն.
 - ԱԱՀ-ից ազատում՝ կիրառման բացատրություն.
- բ. ԱԱՀ հարկվող շրջանառությունը.
 - ԱԱՀ-ով հարկման շրջանառությունը կազմող դեպքերը.
- գ. ԱԱՀ դրույքաչափերը.
 - ԱԱՀ 20 տոկոս դրույքաչափը.
 - ԱԱՀ 16.67 տոկոս դրույքաչափը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Մեկնաբանել «Ակցիզային հարկի մասին» ՀՀ օրենքը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

Chapter 2 ա. սահմանել ակցիզային հարկով հարկման ենթակա ապրանքները և հարկ վճարողներին,

Chapter 3 բ. բնութագրել ակցիզային հարկով հարկման օբյեկտը և բազան,

Chapter 4 գ. ներկայացնել դրույքաչափերը և արտոնությունները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 14-15 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Կարող են առաջադրվել նաև ենթակցիզային որոշ ապրանքների գծով ակցիզային հարկը հաշվարկման պարզ խնդիրներ: Դրանց միջոցով ուսանողը ընկալելու է երկրում կիրառվող ակցիզային հարկի նշանակությունը, հարկման հատվածները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու ընթացքում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. ակցիզային հարկով հարկման ենթակա ապրանքները և հարկ վճարողներին.

- թվարկել ենթակցիզային ապրանքները,
- թվարկել ակցիզային հարկ վճարողները.

բ. ակցիզային հարկով հարկման օբյեկտը և բազան.

- ակցիզային հարկով հարկման օբյեկտը.
- ակցիզային հարկով հարկման բազան.

գ. ենթակցիզային ապրանքների դրույքաչափերը և արտոնությունները.

- որոշ ենթակցիզային ապրանքների դրույքաչափերը.
- ընդհանուր առմամբ ակցիզային հարկի գծով արտոնությունները:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտակ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7. Մեկնաբանել «Գույքահարկի մասին» ՀՀ օրենքը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

Chapter 5 ա. սահմանել գույքահարկ վճարողներին և հարկվող օբյեկտներն ու բազան,

Chapter 6 բ. ներկայացնել դրույքաչափերը և արտոնությունները,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Կարող են առաջադրվել նաև անշարժ և շարժական գույքի հարկման տարբեր բազաներ ունեցող օբյեկտների գծով գույքահարկի հաշվարկման պարզ խնդիրներ: Դրանց միջոցով ուսանողը ընկալելու է երկրում

կիրառվող ակցիազային հարկի նշանակությունը, հարկման հատվածները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. գույքահարկ վճարողները, հարկվող օբյեկտները և բազան.

- թվարկել գույքահարկ վճարողներին.
- գույքահարկը անշարժ և շարժական գույքի նկատմամբ.
- նշել հարկվող օբյեկտները և բազան.

բ. գույքահարկի դրույքաչափերը և արտոնությունները.

- անշարժ գույքի դրույքաչափերը և արտոնությունները.
- շարժական գույքի դրույքաչափերը և արտոնությունները.:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտակ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8. Մեկնաբանել «Հողի հարկի մասին» ՀՀ օրենքը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

Chapter 7 ա. սահմանել հողի հարկ վճարողներին և հարկման օբյեկտները

Chapter 8 բ. ներկայացնել դրույքաչափերը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 5-6 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը ընկալելու է երկրում կիրառվող հողի հարկի, գյուղատնտեսական և ոչ գյուղատնտեսական հողատեսքերի տարբերակման նշանակությունը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. հողի հարկ վճարողները, հարկվող օբյեկտները.

- հողի հարկ վճարողները
- գյուղատնտեսական նշանակության հողատեսքեր.
- ոչ գյուղատնտեսական նշանակության հողատեսքեր.
- կադաստրային արժեք.

բ. հողի հարկի գծով դրույքաչափերը և արտոնությունները.

- գյուղատնտեսական նշանակության հողատեսքերի դրույքաչափերը և արտոնությունները.
- ոչ գյուղատնտեսական նշանակության հողատեսքերի դրույքաչափերը և արտոնությունները:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 9. Իմանալ «Սոցիալական և պարտադիր այլ վճարներ»:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

Chapter 9 ա. սահմանել սոցիալական վճարներ կատարողներին և սոցիալական վճարների հաշվարկման օբյեկտները,

Chapter 10 բ. ներկայացնել դրույքաչափերը,

գ. ներկայացնել անհատ ձեռնարկատիրության մասով սոցիալական վճարների հաշվարկման առանձնահատկությունները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-7 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Կարող են առաջադրվել նաև վարձու աշխատողի և գործատուի սոցիալական վճարների հաշվարկման պարզ խնդիրներ: Դրանց միջոցով ուսանողը ընկալելու է երկրում կիրառվող սոցիալական վճարների նշանակությունը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. սոցիալական վճարներ կատարողները և սոցիալական վճարների հաշվարկման օբյեկտները.

- վարձու աշխատողներ.
- գործատուներ.
- աշխատանքի վարձատրությունը որպես սոցիալական վճարի հաշվարկման օբյեկտ.

բ. սոցիալական վճարի դրույքաչափերը.

- վարձու աշխատողների սոցիալական վճարի դրույքաչափը.
- գործատուի սոցիալական վճարի դրույքաչափը.

գ. անհատ ձեռնարկատիրության մասով սոցիալական վճարների հաշվարկման առանձնահատկությունները.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

«ԱՊԱՐՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»

«ՖԻՆ-4-09-009»

ՍՈՂՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝ ուսանողին տրամադրել անհրաժեշտ գիտելիքներ ապահովագրական գործունեության վերաբերյալ:

ՍՈՂՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ 36 ժամ

տեսական պարապմունք 18 ժամ

գործնական պարապմունք 18 ժամ

ՍՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՐԱՆՁՆԵՐԸ՝ «ՖԻՆ-4-09-003» մոդուլի իմացություն

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Իմանա ապահովագրության տնտեսական բովանդակությունը:
2. Իմանա ապահովագրության տեսակները:
3. Իմանա կյանքի ապահովագրությունը:
4. Իմանա ոչ կյանքի ապահովագրությունը:

Գնահատման կարգը՝ Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ ապահովագրության տնտեսական բովանդակությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ներկայացնել ապահովագրության նախադրյալներն ու անհրաժեշտությունը,
- բ. ներկայացնել ապահովագրության տեղը և դերը ֆինանսական հատվածում,
- գ. թվարկել և բնութագրել ապահովագրության մասնակիցներին:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-7 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը ընկալելու է ապահովագրության տնտեսական նշանակությունը, դրա առաջացման անհրաժեշտությունը, տեղը ֆինանսական հատվածում, ինչպես նաև բնութագրելու է ապահովագրության մասնակիցներին: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. ապահովագրության նախադրյալներն ու անհրաժեշտությունը.
 - հասարակության և անհատի կյանքում անբարենպաստ երևույթները և պատահարների տեղը.
 - ապահովագրության առաջացումը որպես անբարենպաստ երևույթների և պատահարների ազդեցությունը չեզոքացնելու և մեղմելու միջոց.
- բ. ապահովագրության տեղը և դերը ֆինանսական հատվածում.
 - ապահովագրությունը որպես նպատակային ֆոնդերի ձևավորման ու օգտագործման շարունակական գործընթաց.
 - ապահովագրության տեղը ընդհանուր ֆինանսական հատվածում.
 - ապահովագրության հասկացությունը
- գ. ապահովագրության մասնակիցները, դրանց բնութագիրը.
 - ապահովագրության ֆիզիկական և իրավաբանական անձ մասնակիցները.
 - ապահովադիրները և ապահովագրողները, դրանց բնութագիրը

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 6 ժամ
- գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ ապահովագրության տեսակները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել ապահովագրական ռիսկը,
- բ. թվարկել և բնութագրել ռիսկի տեսակները,
- գ. դասակարգել ապահովագրության տեսակները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-7 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը ընկալելու է ապահովագրական ռիսկի դրսևորումը, կարողնալու է դրանք տարբերել: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. ապահովագրական ռիսկը.
 - ապահովագրական ռիսկը որպես երևույթների ու պատահարների դրսևորման հավանակություն.
- բ. ապահովագրական ռիսկի տեսակները.
 - ապահովագրական ռիսկեր որոնք ուղղակի կապ չունեն անհատի կյանքի և առողջության հետ.
 - ապահովագրական ռիսկեր որոնք բխում են անձի կյանքի ու առողջության պահպանման անհրաժեշտությունից.
- գ. ապահովագրության տեսակների դասակարգումը.
 - ոչ կյանքի ապահովագրությունը.
 - կյանքի ապահովագրությունը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ կյանքի ապահովագրությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել կյանքի ապահովագրությունը,
- բ. թվարկել և բնութագրել կյանքի ապահովագրության տեսակները,
- դ. մեկնաբանել կյանքի ապահովագրության պայմանագրի պայմանները և դրույթները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-7 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացնելու է կյանքի ապահովագրությունը, բնութագրելու է դրա տեսակները, կյանքի ապահովագրական պայմանագրի ընդհանուր դրույթները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. կյանքի ապահովագրության սահմանումը.
 - ապահովագրական ռիսկի դրսևորումը կյանքի ապահովագրության դեպքում.
 - կյանքի ապահովագրության տարբերակման չափանիշները.
 - բ. կյանքի ապահովագրության տեսակների բնութագիրը.
 - կյանքի ապահովագրության տեսակների թվարկումը.
 - կյանքի ապահովագրության տեսակներից մի քանիսի բնութագիրը.
 - գ. կյանքի ապահովագրության պայմանագրի պայմանները և դրույթները.
 - կյանքի ապահովագրության պայմանագրի նշանակությունը.
 - կյանքի ապահովագրության պոլիսների հիմնական վավերապայմանները:
- Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ ոչ կյանքի ապահովագրությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել ոչ կյանքի ապահովագրությունը,
- բ. թվարկել և բնութագրել ոչ կյանքի ապահովագրության տեսակները,
- դ. մեկնաբանել ոչ կյանքի ապահովագրության պայմանագրի պայմանները և դրույթները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-7 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացնելու է ոչ կյանքի ապահովագրությունը, բնութագրելու է դրա տեսակները, ոչ կյանքի ապահովագրական պայմանագրի ընդհանուր դրույթները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու

կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. ոչ կյանքի ապահովագրության սահմանումը.

- ապահովագրական ռիսկի դրսևորումը ոչ կյանքի ապահովագրության դեպքում.
- ոչ կյանքի ապահովագրության տարբերակման չափանիշները.

բ. ոչ կյանքի ապահովագրության տեսակների բնութագիրը.

- ոչ կյանքի ապահովագրության տեսակների թվարկումը.
- ոչ կյանքի ապահովագրության տեսակներից մի քանիսի բնութագիրը.

գ. ոչ կյանքի ապահովագրության պայմանագրի պայմանները և դրույթները.

- ոչ կյանքի ապահովագրության պայմանագրի նշանակությունը.
- ոչ կյանքի ապահովագրության պոլիսների հիմնական վավերապայմանները:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

ՍՈՂՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

«ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻ ՀԻՍՈՒՆՔՆԵՐ»

«ՖԻՆ 4-09-010»

ուսանողը պետք է ծանոթանա բանկային գործի ծագման և զարգացման պատմությանը, բանկերի տեսակների, առանձնահատկությունների և գործառույթների հետ, իմանա Կենտրոնական Բանկի դերը բանկային համակարգում, բանկերի կողմից իրականացվող բանկային ֆինանսական գործառնությունները, բանկերի միջոցների գոյացման աղբյուրները, բանկային ակտիվների և պասիվների կառավարման սկզբունքները:

ՍՈՂՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

72 ժամ

տեսական պարապմունք

36 ժամ

գործնական պարապմունք

36 ժամ

ՍՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ՝

Չկան

ՈւՍՈՒՄՆԱՊՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Իմանա բանկերի ծագումը և պատմական զարգացումը:
2. Իմանա բանկերի էությունը և գործառույթները:
3. Իմանա բանկերի համակարգը, տեսակները, կառուցվածքը և կառավարումը:
4. Իմանա բանկերի գործունեության հիմունքները:
5. Իմանա բանկերի գործունեության կարգավորման հիմունքները:

6. Իմանա ՉՅ բանկային համակարգի զարգացման միտումները:

ԳՆԱՅԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳԸ՝ Մոդուլը համարվում է ձեռք բերված, եթե բոլոր արդյունքների համար կատարման չափանիշները բավարար չափով ապահովվել են:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ բանկերի ծագումը և պատմական զարգացումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. ներկայացնել բանկային գործի ծագման հիմնապատճառները և հետագա զարգացումը.

բ. ներկայացնել ՉՅ բանկային համակարգի ինստիտուցիոնալ կայացման պատմությունը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 5-6 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացնելու է բանկերի որպես ֆինանսական միջնորդի ծագման պատճառները և նկարագրել ՉՅ բանկային համակարգի կայացումը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. բանկային գործի ծագման հիմնապատճառները և հետագա զարգացումը.

- տնտեսության մեջ դրամական միջոցների ավելցուկը և դրամական միջոցների պահանջը.
- տնտեսության վարկավումը, վճարային ծառայությունների մատուցումը և դրամական ազդեցատներին մասնակցությունը որպես բանկերի միջնորդային գործունեության առանցք.

բ. ՉՅ բանկային համակարգի ինստիտուցիոնալ կայացման պատմությունը.

- բանկային համակարգի կարգավորման իրավական հիմքը.
- ՉՅ բանկային համակարգի կայացումը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիսկ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ բանկերի էությունը և գործառնությունները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. բնութագրել բանկերի էությունը՝ որպես առանձնահատուկ տնտեսավարող սուբյեկտ ;

բ. ներկայացնել բանկերի կողմից իրականացվող գործառնությունները և գործառնությունները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 5-6 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացնելու է բանկային գործունեությունը դրա առանձնահատկությունը, վերջինների կողմից իրականացվող գործառնությունները և գործառնությունները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու

կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. բանկերի էությունը՝ որպես առանձնահատուկ տնտեսավարող սուբյեկտ.

- բանկային գործունեության սահմանումը գործող օրենսդրության համաձայն.
- շահույթ ստանալու նպատակը բանկային գործունեության համատեքստում որպես ֆինանսական միջնորդի հիմնական առանձնահատկություն.

բ. բանկերի կողմից իրականացվող գործառույթները և գործառնությունները.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ բանկերի համակարգը, տեսակները, կառուցվածքը և կառավարումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. ներկայացնել բանկային համակարգը մի շարք զարգացած երկրներում և Հայաստանի Հանրապետությունում;

բ. տալ բանկերի դասակարգումը՝ ըստ հատկանիշների;

գ. բացատրել առևտրային բանկերի կառուցվածքը և կառավարումը;

դ. ներկայացնել բանկերի կառուցվածքային ստորաբաժանումների հիմնական գործառույթները և կառավարման մարմինների իրավասությունները;

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-7 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացնելու է բանկային համակարգի հասկացությանը, դրանց դասակարգումն ըստ կազմակերպարավական տեսակների, դրանց կառավարումը և կառուցվածքը, հիմնական ստորաբաժանումների գործառույթները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. բանկային համակարգը մի շարք զարգացած երկրներում և Հայաստանի Հանրապետությունում.

- բանկային համակարգի հասկացությունը.
- երկաստիճան և միա աստիճան բանկային համակարգեր.

բ. բանկերի դասակարգումը՝ ըստ հատկանիշների.

- բանկերի դասակարգումն ըստ կազմակերպարավական տեսակների.

գ. առևտրային բանկերի կառուցվածքը և կառավարումը.

- առևտրային բանկերի կառուցվածքը որպես իրականացվող գործառնությունների արտահայտություն.
- առևտրային բանկերի կառավարումը «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին», «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» և «Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության մասին» ՀՀ օրենքների շրջանակներում.

դ. բանկերի կառուցվածքային ստորաբաժանումների հիմնական գործառնությունները և կառավարման մարմինների իրավասությունները.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտակ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 6 ժամ
- գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ բանկերի գործունեության հիմունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ներկայացնել բանկերի գործունեության ընդհանուր կողմերը, այդ թվում՝ ռեսուրսների ձևավորումը և տեղաբաշխումը;
- բ. ներկայացնել ակտիվների որակը, շահութաբերությունը, իրացվելիությունը և վճարունակությունը;

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 7-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացնելու է բանկերի կողմից միջոցների ներգրավման ուղղությունները, դրանց տեղաբաշխումը վարկերի և մյուս ներդրումների ձևով, բանկերի ակտիվների որակի նշանակությունը, ինչպես նաև կարևոր որոշ ցուցանիշները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. բանկերի գործունեության ընդհանուր կողմերը, այդ թվում՝ ռեսուրսների ձևավորումը և տեղաբաշխումը.

- բանկերի ցպահանջ և ժամկետային միջոցների ներգրավումը.
- վարկային ներդրումները, ներդրումները պարտատոմսերում.

բ. բանկերի ակտիվների որակը, շահութաբերությունը, իրացվելիությունը և վճարունակությունը.

- բանկերի ակտիվների որակի կարգավորումը որպես բնականոն գործունեության իրականացման պայման.
- բանկերի իրացվելիությունը, վճարունակությունը, շահութաբերությունը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Իմանալ բանկերի գործունեության կարգավորման հիմունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ներկայացնել բանկերի գործունեության կարգավորման հիմունքները
- բ. ներկայացնել ՀՀ բանկերի գործունեությունը կարգավորող իրավական հիմքերը և տնտեսական նորմատիվները;

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 7-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը կարողանալու է հիմնավորել բանկերի գործունեության կարգավորման անհրաժեշտությունը, ներկայացնել դրա իրավական և տնտեսական ելակետերը Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. բանկերի գործունեության կարգավորման հիմունքները.

- բանկային գործունեության կարգավորման իրավական փաթեթը.
- բանկային գործունեության տնտեսական կարգավորման անհրաժեշտությունը.

բ. ՀՀ բանկերի գործունեությունը կարգավորող իրավական հիմքերը և տնտեսական նորմատիվները.

- «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին», «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների և ներդրումային ընկերությունների սնանտության մասին», «Բանկային գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենքների որոշ դրույթները .
- բանկերի գործունեության կարգավորման հիմնական տնտեսական նորմատիվների նշանակությունը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 6 ժամ
- գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Իմանալ ՀՀ բանկային համակարգի զարգացման միտումները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. ներկայացնել բանկային համակարգի զարգացման միտումները

բ. ներկայացնել բանկային համակարգի հիմնական ցուցանիշների վրա ազդող գործոնները

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 5-6 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը կարողանալու է հիմնավորել բանկային համակարգի զարգացման միտումները և ընդհանուր ցուցանիշների վրա ազդող գործոնները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. բանկային համակարգի զարգացման միտումները.

- բանկային ակտիվների ծավալների փոփոխությունները (ներգրավման ծավալների փոփոխություն, վարկային ներդրումների փոփոխություն և այլն).
- բանկային ծառայությունների շարքի ընդլայնում.

բ. բանկային համակարգի հիմնական ցուցանիշների վրա ազդող գործոնները.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

ՄՈԴՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

ՄՈԴՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

տեսական պարապմունք

գործնական պարապմունք

ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅՎԱՆՋՆԵՐԸ՝

«ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՆԳԼԵՐԵՆ»

«ՖԻՆ-4-09-011»

Այս մոդուլն ուսումնասիրելիս ուսանողը պետք է ծանոթանա ֆինանսներ, բանկային գործ, տնտեսագիտություն, ինչպես նաև անգլերեն լեզվով հրատարակվող համապատասխան մասնագիտական գրականությանը:

72 ժամ

36 ժամ

36 ժամ

Չկան

Ուսումնասիրության արդյունքները՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Կարողանա հաղորդակցվել անգլերեն լեզվով ֆինանսաբանկային համակարգում կիրառելով միջազգային հարաբերությունների վերաբերյալ փաստաթղթերը:
2. Տարբերել ֆինանսական ինստիտուտները և բանկերը, դասակարգել դրանք:

3. Ներկայացնել պահանջված փաստաթղթերը անգլերեն լեզվով և կարողանալ հաճախորդին բացատրել դրանց լրացման կարգը, բնութագրել բանկի կամ տվյալ կազմակերպության աշխատանքի սկզբունքները և նրանց ներկայացվող պահանջները:
4. Ներկայացնել տնտեսագիտության կապը և անհրաժեշտությունը ֆինանսական համակարգում:
5. Իմանա ֆինանսական ինստիտուտների և բանկերի տեսակները Մեծ Բրիտանիայում և նրանց գործառույթները:
6. Իմանա տերմինային և ընդհանուր գործածության բառապաշարի թարգմանությունը:
7. Իմանա Հայաստանի բանկային համակարգը:

Գնահատման կարգը. Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանալ հաղորդակցվել անգլերեն լեզվով ֆինանսաբանկային համակարգում կիրառելով միջազգային հարաբերությունների վերաբերյալ փաստաթղթերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ճիշտ թարգմանություններ կատարել թե բանավոր, թե գրավոր խոսքում.
- բ. ճիշտ լրացնել բանկային գործառնություններին վերաբերվող փաստաթղթերը անգլերեն լեզվով, գրել նամակներ և հաղորդակցվել բանկի հաճախորդների հետ.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի կամ գրավոր աշխատանքների միջոցով:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. թարգմանությունները թե բանավոր, թե գրավոր խոսքում.
- բ. բանկային գործառնություններին վերաբերվող փաստաթղթերի լրացումը անգլերեն լեզվով, նամակները և բանկի հաճախորդների հետ հաղորդակցումը.

Արդյունքի յուրացումը նպաստելու է միջին մասնագետի ամենօրյա աշխատանքին: Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ, կարողանում է ձևակերպել խոսքը:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Տարբերել ֆինանսական ինստիտուտները և բանկերը, դասակարգել դրանք:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ճիշտ ներկայացնել բանավոր խոսքը.
- բ. երկխոսությունների միջոցով բավարարել հաճախորդի հարցադրումները.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի միջոցով:

Ստորև ներկայացվում են.

ա. բանավոր խոսքը.

բ. երկխոսությունների միջոցով հաճախորդի հարցադրումների բավարարումը.

Արդյունքի յուրացումը նպաստելու է միջին մասնագետի ամենօրյա աշխատանքին: Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ, կարողանում է ձևակերպել խոսքը:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Ներկայացնել պահանջված փաստաթղթերը անգլերեն լեզվով և կարողանալ հաճախորդին բացատրել դրանց լրացման կարգը, բնութագրել բանկի կամ տվյալ կազմակերպության աշխատանքի սկզբունքները և նրանց ներկայացվող պահանջները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ճիշտ կարդալ և արտասանել ֆինանսական և բանկային տերմինները.
- բ. ճիշտ ներկայացնել տեքստի թարգմանությունը և հարցերին պատասխանել.
- գ. ճիշտ լրացնել ֆինանսական և բանկային նամակների թարգմանչական պահանջները.
- դ. ճիշտ կողմնորոշվել երկխոսությունների մեջ.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի կամ գրավոր աշխատանքների միջոցով:

Ուսանողին կառաջարկվի հինգից վեց հարց բացահայտելու համար նրա ընկալումը փողի, դրամական հարաբերությունների, ֆինանսների, ֆինանսական համակարգի, վերջինը կազմող օղակների՝ պետական և համայնքային բյուջեների, արտաբյուջետային հիմնադրամների,, ֆինանսական հարաբերությունների մասնակիցների վերաբերյալ:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. ֆինանսական և բանկային տերմինները.
- բ. թարգմանությունը և հարցերի պատասխանները.
- գ. ֆինանսական և բանկային նամակների թարգմանչական պահանջները.
- դ. երկխոսությունների կողմնորոշումները.

Արդյունքի յուրացումը նպաստելու է միջին մասնագետի ամենօրյա աշխատանքին: Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ, կարողանում է ձևակերպել խոսքը:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ

- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Ներկայացնել տնտեսագիտության կապը և անհրաժեշտությունը ֆինանսական համակարգում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ճիշտ յուրացնել տնտեսագիտական միմիմալ բառարանը.
- բ. ճիշտ կատարել իրեն հետաքրքրող հարցադրումները և ստանալ պատասխանները.
- գ. ճիշտ ներկայացնել բառակապակցությունները և նրանց երկակի ընկալումը տնտեսագիտական թարգմանության ժամանակ.
- դ. ճիշտ տալ մասնագիտական տերմինների և կապակցությունների դասակարգումը.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի կամ համապատասխան թեսթի միջոցով:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. տնտեսագիտական միմիմալ բառարանը.
- բ. հարցադրումները և ստանալ պատասխանները.
- գ. բառակապակցությունները և նրանց երկակի ընկալումը տնտեսագիտական թարգմանության ժամանակ.
- դ. մասնագիտական տերմինների և կապակցությունների դասակարգումը.

Արդյունքի յուրացումը նպաստելու է միջին մասնագետի ամենօրյա աշխատանքին: Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ, կարողանում է ձևակերպել խոսքը:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Իմանալ ֆինանսական ինստիտուտների և բանկերի տեսակները Մեծ Բրիտանիայում և նրանց գործառույթները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ճիշտ կազմել իր սեփական տնտեսագիտական բառարանը.
- բ. ճիշտ կազմել իր սեփական ֆինանսական բառարանը.
- գ. ճիշտ ներկայացնել իր մտքերը մասնագիտական տեքստերի վերաբերյալ.
- դ. ճիշտ ներկայացնել գործառույթները բանկերում.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի կամ համապատասխան թեսթի միջոցով:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. տնտեսագիտական բառարանը.

- բ. ֆինանսական բառարանը.
- գ. մտքերը մասնագիտական տեքստերի վերաբերյալ.
- դ. գործառույթները բանկերում.

Արդյունքի յուրացումը նպաստելու է միջին մասնագետի ամենօրյա աշխատանքին: Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ, կարողանում է ձևակերպել խոսքը:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադահլիճ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Իմանալ տերմինային և ընդհանուր գործածության բառապաշարի թարգմանությունը: ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ճիշտ բացատրել տրված մոդելները և կազմել ինքնուրույն իրավիճակներ.
- բ. ճիշտ ստուգել և ամրապնդել տեքստերի ակտիվ բառապաշարը.
- գ. ճիշտ պատկերացնել տերմիններն ու քերականական նյութերը.
- դ. ճիշտ բացատրել և զարգացնել բանավոր խոսքը.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի կամ համապատասխան թեսթի միջոցով:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. մոդելները և ինքնուրույն կազմած իրավիճակներ.
- բ. տեքստերի ակտիվ բառապաշարը.
- գ. տերմիններն ու քերականական նյութերը.
- դ. բանավոր խոսքը.

Արդյունքի յուրացումը նպաստելու է միջին մասնագետի ամենօրյա աշխատանքին: Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ, կարողանում է ձևակերպել խոսքը:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադահլիճ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7. Իմանալ Հայաստանի բանկային համակարգը: ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ճիշտ բացատրել գործարար թեմաներով հարցազրույցներ.
- բ. ճիշտ ներկայացնել դրամի սահմանումը և դրամի գործառույթները.

- զ. ճիշտ բացատրել մարկետինգի և միջազգային առևտրի պահանջները.
- դ. ճիշտ ներկայացնել բիզնեսին վերաբերող նամակներն ու երկխոսությունները.

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է հարց ու պատասխանի կամ համապատասխան թեսթի միջոցով:

Ստորև ներկայացվում են.

- ա. գործարար թեմաներով հարցազրույցները.
- բ. դրամի սահմանումը և դրամի գործառույթները.
- գ. մարկետինգի և միջազգային առևտրի պահանջները.
- դ. բիզնեսին վերաբերող նամակներն ու երկխոսությունները.

Արդյունքի յուրացումը նպաստելու է միջին մասնագետի ամենօրյա աշխատանքին: Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տրված հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանում է ճիշտ, կարողանում է ձևակերպել խոսքը:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն, սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտակ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

ՍՈՂՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

«ՊԵՏԱԿԱՆ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ»

«ՖԻՆ-4-09-012»

ուսանողին տրամադրել անհրաժեշտ գիտելիքներ պետական ֆինանսների՝ պետական բյուջեի, արտաբյուջետային հիմնադրամների, պետական առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպությունների ֆինանսների կազմակերպման վերաբերյալ:

ՍՈՂՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

72 ժամ:

տեսական պարապմունք

36 ժամ

գործնական պարապմունք

36 ժամ

ՍՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՐԱՆՋՆԵՐԸ՝

«ՖԻՆ-4-09-003» մոդուլի իմացություն:

Ուսումնական ծրագրի Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Ունենա պետական բյուջեի վերաբերյալ իմացություն:
2. Ունենա արտաբյուջետային հիմնադրամների վերաբերյալ իմացություն:
3. Ունենա պետական առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպությունների վերաբերյալ իմացություն:

ԳՆԱՅԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳԸ՝ Մոդուլը համարվում է ձեռք բերված, եթե բոլոր արդյունքների համար կատարման չափանիշները բավարար չափով ապահովվել են:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Ունենալ պետական բյուջեի վերաբերյալ իմացություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բացատրել՝ պետական բյուջեի դերը և նշանակությունը,
- բ. բնութագրել բյուջետային համակարգը,
- գ. ներկայացնել պետական բյուջեի եկամուտների կազմը և կառուցվածքը,
- դ. ներկայացնել պետական բյուջեի ծախսերի կազմը և կառուցվածքը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացնելու է պետական բյուջեի նշանակությունը պետության գործառնությունների իրականացման հատվածում, սահմանելու է բյուջետային համակարգը, կողմնորոշվելու է բյուջեի եկամուտների և ծախսերի կազմի ու կառուցվածքին վերաբերող հարցերում : Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. պետական բյուջեի դերը և նշանակությունը.

- կենտրոնացված դրամական ֆոնդի՝ պետական բյուջեի ձևավորումը որպես պետության հիմնական խնդիրների և գործառնությունների իրագործման ֆինանսական աղբյուր.

բ. բյուջետային համակարգի բնութագիրը.

- երկրի բյուջետային համակարգի համապատասխանությունը երկրի վարչատարածքային բաժանմանը.
- բյուջետային համակարգի սահմանումը «Բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն.

գ. պետական բյուջեի եկամուտների կազմը և կառուցվածքը.

- պետական բյուջեի եկամուտների կազմը և կառուցվածքը՝ հարկային, ոչ հարկային եկամուտներ, կապիտալի գործառնություններից և պաշտոնական տրանսֆերտներից մուտքերի բնութագիրը.
- հարկային եկամուտները որպես պետական բյուջեի եկամուտների հիմնական աղբյուր.

դ. պետական բյուջեի ծախսերի կազմը և կառուցվածքը.

- պետական բյուջեի ծախսերի կազմը և կառուցվածքը: Պետական բյուջեի ծախսերի տնտեսագիտական և գործառնական դասակարգումները.
- պետական բյուջեի ծախսերի սոցիալական ուղղվածությունը.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 12 ժամ
- գործնական պարապմունք 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2 Ունենալ արտաբյուջետային հիմնադրամների վերաբերյալ իմացություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բացահայտել արտաբյուջետային հիմնադրամների դերը և նշանակությունը ֆինանսական համակարգում,
- բ. նկարագրել արտաբյուջետային հիմնադրամների եկամուտների աղբյուրները,
- գ. նկարագրել արտաբյուջետային հիմնադրամների ծախսերի ուղղությունները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 5-6 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացնելու է արտաբյուջետային հիմնադրամների սոցիալտնտեսական նշանակությունը, ձևավորման աղբյուրների և օգտագործման ուղղություններին հարցերում: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. արտաբյուջետային հիմնադրամների դերը և նշանակությունը ֆինանսական համակարգում.
 - արտաբյուջետային պետական հիմնադրամը որպես սոցիալական հիմնախնդիրների լուծման դրամական ֆոնդ.
- բ. արտաբյուջետային հիմնադրամների եկամուտների աղբյուրները.
 - վարձու աշխատողների կողմից կատարվող պարտադիր սոցիալական վճարները.
 - գործատուների կողմից կատարվող պարտադիր սոցիալական վճարները.
- գ. արտաբյուջետային հիմնադրամների ծախսերի ուղղությունները.
 - կենսաթոշակների վճարում` տարիքային հաշմանդամության, կերակրողին կորցնելու և մյուս դեպքերում.
 - զբաղվածության և գործազրկության ծրագրերի իրականացում` գործազրկության նպաստների, վերապատրաստման և մյուս դեպքերում.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 12 ժամ
- գործնական պարապմունք 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3 Ունենալ պետական առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպությունների վերաբերյալ իմացություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ`

- ա. մեկնաբանել պետական առևտրային կազմակերպությունների հիմնադրման պատճառները,
- բ. նկարագրել պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների հիմնադրման պատճառները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացնելու է իրավաբանական անձի, պետական առևտրային և ոչ առևտրային

կազմակերպությունների հիմնադրման նպատակներին վերաբերող հարցերում: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. պետական առևտրային կազմակերպությունների հիմնադրման պատճառները.

- իրավաբանական անձի սահմանումը.
- առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպություն.
- պետական առևտրային կազմակերպությունների հիմնադրման պատճառները որպես գործունեության առանձնահատուկ ոլորտներ.

բ. պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների հիմնադրման պատճառները.

- ժեռական ոչ առևտրային կազմակերպությունների հիմնադրումը սոցիալական նշանակություն ունեցող բնագավառներում՝ կրթություն, առողջապահություն և այլն.
- գործատուների կողմից կատարվող պարտադիր սոցիալական վճարները.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 12 ժամ
- գործնական պարապմունք 12 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

ՄՈԴՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

ՄՈԴՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

տեսական պարապմունք

գործնական պարապմունք

ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ՝

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՆԵՐ»

«ՖԻՆ-4-09-013»

ուսանողին տրամադրել անհրաժեշտ առաջնային գիտելիքներ արժեթղթերի շուկայի շրջանառության կարգավորման օրենսդրության, ֆինանսական շուկայի հատվածների, մասնակիցների և գործիքների վերաբերյալ:

72 ժամ

36 ժամ

36 ժամ

«ՖԻՆ-4-09-003» մոդուլի իմացություն

Ուսումնական ռեսուրսները՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Ընկալի ֆինանսական շուկայի, դրա հատվածները և գործառույթները:
2. Իմանա դրամի շուկայի, ֆինանսական գործիքները և մասնակիցներին:
3. Իմանա կապիտալի շուկայի, ֆինանսական գործիքները և մասնակիցներին:
4. Պատկերացնի ֆինանսական ինստիտուտների վերաբերյալ ընդհանուր տեղեկություններ:
5. Իմանա արժեթղթերի շուկայի, ֆինանսական գործիքները և մասնակիցներին:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳԸ՝ Մոդուլը համարվում է ձեռք բերված, եթե բոլոր արդյունքների համար կատարման չափանիշները բավարար չափով ապահովվել են:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Ընկալել ֆինանսական շուկայի, դրա հատվածները և գործառույթները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել ֆինանսական շուկայի հատվածները,
- բ. ներկայացնել ֆինանսական շուկայի նպատակներն ու խնդիրները,
- գ. բացատրել ֆինանսական շուկայի գործառույթները,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել ինչպես հարց ու պատասխանի կամ թեսթի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 15-18 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պետք է կարողանա սահմանել ֆինանսական շուկան, ներկայացնել դրա հատվածները: Ուսանողը պետք է կարողանա տարբերել ֆինանսական շուկայի նպատակները, խնդիրները, նկարագրել շուկայի գործառույթները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու աշխատատեղում կողմնորոշվել գործատուի և վերջինի հետ փոխհարաբերություններ ունեցող կազմակերպությունների փոխհարաբերությունների բնույթի մասին, մասնագիտորեն ընկալել և կողմնորոշվել դրանցում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. ֆինանսական շուկայի հատվածները.
 - շուկան որպես տնտեսական կատեգորիա և որպես մեխանիզմ,
 - գործարքի առարկան որպես շուկայի անվանում,
 - ֆինանսական շուկայի հատվածները՝ փոխատվական կապիտալի, արժեթղթերի, դրամի և կապիտալի շուկաներ:
- բ. ֆինանսական շուկայի նպատակները և խնդիրները.
 - ավելցուկային բյուջե ունեցող անձինք,
 - պակասուրդային բյուջե ունեցող անձինք.
 - դրամական հոսքերի նպատակները և խնդիրները:
- գ. ֆինանսական շուկայի գործառույթները.
 - դրամական միջոցների վերաբաշխումը որպես ֆինանսական շուկայի հիմնական գործառույթ,
 - գնորդների և վաճառողների միավորումը որպես ֆինանսական շուկայի գործառույթ:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 2-3-ին կամ համապատասխան թեսթում սխալ է պատասխանում 2-3 հարցերին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ դրամի շուկայի, ֆինանսական գործիքները և մասնակիցներին:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել դրամի շուկան,
- բ. ներկայացնել դրամի շուկայի մասնակիցներին,
- գ. թվարկել և նկարագրել դրամի շուկայի գործիքները,
- դ. ներկայացնել դրամի շուկայի գործառնությունները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել ինչպես հարց ու պատասխանի կամ թեսթի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 14-15 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պետք է կարողանա սահմանել դրամական շուկան, ներկայացնում է դրա մասնակիցներին, նկարագրում է այդ շուկայի գործիքները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել դրամական շուկային վերաբերող հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. դրամի շուկայի սահմանումը.
 - դրամի շուկան որպես իրենց ակտիվների իրացվելիության ճշգրտման և գնահատման վայր,
 - պարտավորությունների և ֆինանսական գործիքների առք ու վաճառքը:
- բ. դրամի շուկայի մասնակիցները.
 - առևտրային բանկեր,
 - ֆինանսական բնույթի ընկերություններ.
 - ոչ ֆինանսական բնույթի ընկերություններ:
- գ. դրամի շուկայի գործիքները.
 - պետական պարտատոմսեր,
 - խոշոր ընկերությունների առևտրային արժեթղթեր.
 - բանկերի մուրհակներ և այլ:

դ. դրամի շուկայի գործառնությունները:

- գործիքների առք ու վաճառքի միջոցով իրացվելիության ապահովում,
- գործիքների առքի միջոցով եկամտաբերության ապահովում,
- գործիքների վաճառքի միջոցով իրացվելիության ապահովում:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 2-3-ին կամ համապատասխան թեսթում տրվում սխալ պատասխան 2-3 հարցերին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ կապիտալի շուկայի, ֆինանսական գործիքները և մասնակիցներին:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել կապիտալի շուկան,
- բ. ներկայացնել կապիտալի շուկայի մասնակիցներին,
- գ. թվարկել և նկարագրել կապիտալի շուկայի գործիքները,
- դ. ներկայացնել կապիտալի շուկայի գործառնությունները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել ինչպես հարց ու պատասխանի կամ թեսթի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 14-15 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պետք է կարողանա սահմանել դրամական շուկան, ներկայացնում է դրամանակիցներին, նկարագրում է այդ շուկայի գործիքները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել դրամական շուկային վերաբերող հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. կապիտալի շուկայի սահմանումը.

- կապիտալի շուկան որպես երկարաժամկետ հարաբերությունների համակարգ,
- արտադրության հիմնական օղակների երկարաժամկետ ֆինանսական ռեսուրսներով ապահովումը:

բ. կապիտալի շուկայի մասնակիցները.

- թողարկողներ՝ պետություն, մունիցիպալ մարմիններ, կազմակերպություններ,
- ներդրողներ.
- շուկայի գործունեությունը սպասարկող մարմիններ:

գ. կապիտալի շուկայի գործիքները.

- բաժնետոմսեր.
- պարտատոմսեր:

դ. կապիտալի շուկայի գործառնությունները:

- առաջնային շուկայում գործառնությունները,
- երկրորդային շուկայում գործառնությունները:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 2-3-ին կամ համապատասխան թեսթում տրվում սխալ պատասխան 2-3 հարցերին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք	8 ժամ
- գործնական պարապմունք	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Պատկերացնել ֆինանսական ինստիտուտների վերաբերյալ ընդհանուր տեղեկություններ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. ներկայացնել ֆինանսական ինստիտուտների դերը շուկայական տնտեսության պայմաններում,

բ. թվարկել ֆինանսական ինստիտուտները,

գ. ներկայացնել ֆինանսական ինստիտուտների խնդիրներն ու գործառնությունները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել ինչպես հարց ու պատասխանի կամ թեսթի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 14-15 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պետք է կարողանա սահմանել դրամական շուկան, ներկայացնում է դրամական

մասնակիցներին, նկարագրում է այդ շուկայի գործիքները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել դրամական շուկային վերաբերող հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. ֆինանսական ինստիտուտների դերը.

- ֆինանսական ինստիտուտներ կամ ֆինանսական միջնորդներ,
- ֆինանսական ինստիտուցիոնալ կառույցների յուրահատուկ միջնորդությունը:

բ. ֆինանսական ինստիտուտները.

- առևտրային բանկեր,
- ապահովագրական ընկերություններ.
- ներդրումային և կենսաթոշակային ոչ պետական հիմնադրամներ:

գ. ֆինանսական ինստիտուտների խնդիրներն ու գործառույթները.

- ներդրումային ճիշտ որոշումների առաջարկում, ֆինանսական ռիսկերի նվազեցում.
- առաջնային խնայողությունների համապատասխանեցում վերջնական պահանջներին.
- փոքր և կարճ փողերի խոշոր ու երկար փողերի վերածումը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 2-3-ին կամ համապատասխան թեսթում տրվում սխալ պատասխան 2-3 հարցերին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք	6 ժամ
- գործնական պարապմունք	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Իմանալ արժեթղթերի շուկայի, ֆինանսական գործիքները և մասնակիցներին:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. ունենալ արժեթղթերի շուկայի շրջանառության կարգավորման օրենսդրության վերաբերյալ պատկերացում,

բ. թվարկել և ներկայացնել արժեթղթերի տեսակները,

գ. ներկայացնել արժեթղթերի շուկայի մասնակիցներին,

դ. ներկայացնել արժեթղթերի շուկայի գործառնությունները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել ինչպես հարց ու պատասխանի կամ թեսթի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 20-25 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պետք է տիրապետի արժեթղթերի շրջանառության կարգավորման նվիրված օրենսդրության հիմնական դրույթները, սահմանի շուկան շուկան, ներկայացնի դրա մասնակիցներին, նկարագրի շուկայի գործիքները: Արդյունքն ամփոփոխ է: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել արժեթղթերի շուկային վերաբերող հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. արժեթղթերի շուկայի շրջանառության կարգավորման օրենսդրության հիմնական դրույթները.

- արժեթղթերի տեսակների և արժեթղթերի շրջանառության կարգավորման իրավական ակտերի հիմնական հասկացությունները՝ արժեթղթի սահմանում, արժեթղթի տեսակների սահմանում, թողարկում, տեղաբաշխում և այլն,
 - բ. արժեթղթերի տեսակները.
 - ընդհանրացնում է նախորդ արդյունքների արժեթղթերի տեսակների մասին նյութը:
 - գ. արժեթղթերի շուկայի մասնակիցները.
 - ընդհանրացնում է նախորդ արդյունքների արժեթղթերի շուկայի մասնակիցների մասին նյութը:
 - դ. արժեթղթերի շուկայի գործառնությունները.
 - ընդհանրացնում է նախորդ արդյունքների արժեթղթերի շուկայի գործառնությունների մասին նյութը:
- Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 2-3-ին կամ համապատասխան թեսթում տրվում սխալ պատասխան 2-3 հարցերին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 6 ժամ
- գործնական պարապմունք 6 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ»

ՍՈՂՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

«ՖԻՆ-4-09-014»

ՍՈՂՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

տրամադրել ուսանողին ընդհանուր գիտելիքներ ֆինանսատնտեսական գործունեության իրավական կարգավորման վերաբերյալ:

ՍՈՂՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

36 ժամ

տեսական պարապմունք

18 ժամ

գործնական պարապմունք

18 ժամ

ՍՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ՝

Չկան

ՈւՍՈՒՄՆԱՊՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Իմանա ֆինանսական իրավունքի տեղն իրավունքի համակարգում:
2. Իմանա ֆինանսական իրավունքի առանձնահատկությունները:
3. Իմանա ֆինանսաիրավական նորմերը և հարաբերությունները:
4. Իմանա ֆինանսական վերահսկողությունը:

Գնահատման կարգը՝ մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ ֆինանսական իրավունքի տեղն իրավունքի համակարգում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. սահմանել ԴԴ ֆինանսական համակարգը,

բ. բնութագրել ֆինանսական գործունեությունն իրականացնող պետական մարմինների իրավական վիճակը,

գ. ներկայացնել ֆինանսական գործունեության իրավական ձևերը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-7 հարց: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացում է կազմելու ՀՀ ֆինանսական համակարգի ֆինանսական գործունեությունն իրականացնող մարմինների իրավական վիճակի ֆինանսական գործունեության իրավական ձևերի մասին: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. ՀՀ ֆինանսական համակարգի սահմանումը.

- տնտեսագիտական և իրավաբանական գրականության մեջ ֆինանսական համարգի սահմանումները.

- ՀՀ ֆինանսական համակարգի տարրերը.

բ. ֆինանսական գործունեությունն իրականացնող պետական մարմինների իրավական վիճակը.

- ֆինանսական գործունեությունն իրականացնող մարմինների երկու խմբերը.

- մարմինների կարգավիճակը հաստատող փաստաթղթերում դրանց խնդիրների և գործառույթների արտացոլումը.

գ. ֆինանսական գործունեության իրավական ձևերը.

- իրավական հետևանքների տեսանկյունից ֆինանսական գործունեությունն իրականացնող մարմինների խմբերը.

- ֆինանսավարկային օրենսդրական և ենթօրենսդրական ակտերը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ

- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ ֆինանսական իրավունքի առանձնահատկությունները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. բնութագրել ֆինանսական իրավունքի առանձնահատկությունները և կապն իրավունքի մյուս ճյուղերի հետ,

բ. ներկայացնել ֆինանսական իրավունքի սկզբունքները,

գ. բնութագրել ֆինանսական իրավունքի խնդիրները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 8-9 հարց: Դրանց միջոցով ուսանողը տարբերելու է ֆինանսական իրավունքի

առանձնահատկությունները իրավունքի մյուս ճյուղերից, ֆինանսական իրավունքները և սկզբունքները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. ֆինանսական իրավունքի առանձնահատկությունները և կապն իրավունքի մյուս ճյուղերի հետ.
 - ֆինանսական իրավունքի տեղը իրավունքի համակարգում, կարգավորման առարկայով պայմանավորված ֆինանսական իրավունքի առանձնահատկությունները.
 - ֆինանսական իրավունքի կապը պետական և վարչական իրավունքի հետ.
- բ. ֆինանսական իրավունքի սկզբունքները.
 - ֆինանսական իրավունքի սկզբունքների շուրջ բազմակարծությունը.
 - ֆինանսական իրավունքի սկզբունքների հիմնադրությամբ արտացոլումը ՀՀ Սահմանադրության մեջ.
 - միասնական ֆինանսական քաղաքականությունը, սոցիալական նպատակաուղղվածությունը, տեղական ինքնակառավարման, օրենսդիր և գործադիր իշխանությունների տարանջատման և մյուս սկզբունքները.
- գ. ֆինանսական իրավունքի խնդիրները.
 - ֆինանսական իրավունքի գիտության առարկան.
 - ֆինանսական իրավունքի խնդիրները՝ առաջին հերթին հանրապետության ժամանակակից ֆինանսական գործունեության ընդհանուր տեսական հարցերի կանոնակարգումը:
Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ ֆինանսաիրավական նորմերը և հարաբերությունները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել ֆինանսաիրավական նորմերի հասկացությունը,
- բ. թվարկել ֆինանսաիրավական նորմերի տեսակները,
- գ. ներկայացնել ֆինանսաիրավական հարաբերությունների սուբյեկտներին,
- դ. ներկայացնել ֆինանսաիրավական հարաբերությունների ծագման, փոփոխման և դադարեցման հիմքերը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 8-9 հարց: Դրանց միջոցով ուսանողը սահմանելու է ֆինանսական նորմը, թվարկելու դրանց տեսակները, նկարագրելու է ֆինանսաիրավական հարաբերությունների սուբյեկտները, դրանց ծագման, փոփոխման և դադարեցման հիմքերը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. ֆինանսաիրավական նորմերի հասկացությունը.

- ֆինանսաիրավական նորմերը որպես վարքագծի համապարտադիր իրավական կանոններ.
- ֆինանսաիրավական նորմերի նպատակաուղղվածությունը.

բ. ֆինանսաիրավական նորմերի տեսակները.

- ֆինանսաիրավական նորմերի խմբերն ըստ կարգավորող հասարակական հարաբերությունների բովանդակության.
- ֆինանսաիրավական նորմերի խմբերն ըստ դիսպոզիցիայի հատկանիշի.

գ. ֆինանսաիրավական հարաբերությունների սուբյեկտները.

- ֆինանսաիրավական հարաբերությունների տարրերը.
- ֆինանսական իրավունքի սուբյեկտների խմբերը՝ հասարակական-տարածքային միավորներ, կոլեկտիվ սուբյեկտներ, անհատական սուբյեկտներ.

դ. ֆինանսաիրավական հարաբերությունների ծագման, փոփոխման և դադարեցման հիմքերը.

- իրավաբանական փաստերը կամ եղելությունները որպես ֆինանսաիրավական հարաբերությունների ծագման, փոփոխման և դադարեցման հիմք.
- իրավական հետևանքների առաջացումը որպես ֆինանսաիրավական հարաբերությունների փոփոխությունների պատճառ:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 4 ժամ
- գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ ֆինանսական վերահսկողությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

ա. սահմանել ֆինանսական վերահսկողությունը, թվարկել դրա խնդիրները,

բ. բնութագրել ֆինանսական վերահսկողությունն իրականացնող պետական մարմինների համակարգը,

գ. ներկայացնել ֆինանսական վերահսկողությունը ձևերն ու մեթոդները,

դ. ներկայացնել ստուգումներ իրականացնող մարմինների իրավունքներն ու պարտականությունները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 8-9 հարց: Դրանց միջոցով ուսանողը սահմանելու է ֆինանսական նորմը, թվարկելու դրանց տեսակները, նկարագրելու է ֆինանսաիրավական հարաբերությունների սուբյեկտները, դրանց ծագման, փոփոխման և դադարեցման հիմքերը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. ֆինանսաիրավական նորմերի հասկացությունը.

- ֆինանսահրավական նորմերը որպես վարքագծի համապարտադիր իրավական կանոններ.
 - ֆինանսահրավական նորմերի նպատակաուղղվածությունը.
- բ. ֆինանսահրավական նորմերի տեսակները.
- ֆինանսահրավական նորմերի խմբերն ըստ կարգավորող հասարակական հարաբերությունների բովանդակության.
 - ֆինանսահրավական նորմերի խմբերն ըստ դիսպոզիցիայի հատկանիշի.
- գ. ֆինանսահրավական հարաբերությունների սուբյեկտները.
- ֆինանսահրավական հարաբերությունների տարրերը.
 - ֆինանսական իրավունքի սուբյեկտների խմբերը՝ հասարակական-տարածքային միավորներ, կոլեկտիվ սուբյեկտներ, անհատական սուբյեկտներ.
- դ. ֆինանսահրավական հարաբերությունների ծագման, փոփոխման և դադարեցման հիմքերը.
- իրավաբանական փաստերը կամ եղելությունները որպես ֆինանսահրավական հարաբերությունների ծագման, փոփոխման և դադարեցման հիմք.
 - իրավական հետևանքների առաջացումը որպես ֆինանսահրավական հարաբերությունների փոփոխությունների պատճառ:
- Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-2-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 6 ժամ
- գործնական պարապմունք 6 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՈՒՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ»

ՍՈՂՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

«ՖԻՆ-4-09-015»

ՍՈՂՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

տրամադրել ուսանողին գիտելիքներ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ֆինանսական ստորաբաժանումների աշխատանքների՝ համայնքի բյուջետային գործընթացի վերաբերյալ:

ՍՈՂՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

72 ժամ:

տեսական պարապմունք

36 ժամ

գործնական պարապմունք

36 ժամ

ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ՝

«ՖԻՆ-4-09-014» մոդուլի իմացություն

ՈւՍՈՒՄՆԱՈՒՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Իմանա տեղական ինքնակառավարման մարմինների կառուցվածքը:
2. Իմանա համայնքի վարչական բյուջեի եկամուտների և ծախսերի կազմը և կառուցվածքը:
3. Իմանա համայնքի ֆոնդային բյուջեի եկամուտների և ծախսերի կազմը և կառուցվածքը:
4. Իմանա ֆինանսական համահարթեցման անհրաժեշտությունը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳԸ՝ Մոդուլը համարվում է ձեռք բերված, եթե բոլոր արդյունքների համար կատարման չափանիշները բավարար չափով ապահովվել են:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1 Իմանալ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կառուցվածքը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ներկայացնել համայնքի ղեկավարի խնդիրները և գործառույթները,
- բ. ներկայացնել համայնքի ավագանու խնդիրները և գործառույթները,
- գ. բնութագրել տեղական ինքնակառավարման մարմինների ստորաբաժանումների խնդիրները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացնելու է տեղական ինքնակառավարման և պետական կառավարման տարբերությունները, համայնքի ավագանու և ղեկավարի խնդիրները և կատարած գործառույթները, ինչպես նաև համայնքի մյուս ստորաբաժանումների առաջ կանգնած խնդիրների բովանդակությունը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. համայնքի ղեկավարի խնդիրները և գործառույթները.

- «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի հիմնական դրույթները.
- համայնքի ղեկավարի խնդիրներն ու գործառույթները համայնքի սոցիալտնտեսական զարգացման աշխատանքներում.
- համայնքի ղեկավարի դերը համայնքի բյուջեի մշակման և իրագործման մեջ.

բ. համայնքի ավագանու խնդիրները և գործառույթները.

- համայնքի ավագանու խնդիրներն ու գործառույթները համայնքի սոցիալտնտեսական զարգացման աշխատանքներում.
- համայնքի ավագանու դերը համայնքի բյուջեի մշակման և իրագործման մեջ..

գ. տեղական ինքնակառավարման մարմինների ստորաբաժանումների խնդիրները.

- ինքնակառավարման մյուս մարմինների առջև կանգնած խնդիրների բովանդակությունը.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 10 ժամ
- գործնական պարապմունք 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2 Իմանալ համայնքի վարչական բյուջեի եկամուտների և ծախսերի կազմը և կառուցվածքը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. համայնքի վարչական բյուջեի եկամուտների կազմը և կառուցվածքը
- բ. համայնքի վարչական բյուջեի ծախսերի կազմը և կառուցվածքը,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 8-9 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացնելու է համայնքի՝ վարչական բյուջեի եկամուտների ձևավորման և ծախսերի կատարման գլխավոր ուղղություններին և առաջին հերթին հարկային մուտքերից գույքահարկի և հողի հարկի նշանակությունը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. համայնքի վարչական բյուջեի եկամուտների կազմը և կառուցվածքը.

- վարչական բյուջեի հարկային եկամուտները՝ առաջին հերթին հողի հարկից և գույքահարկից մուտքերը, տուրքերը, ոչ հարկային եկամուտները, պաշտոնական տրանսֆերտները, բյուջետային փոխափոխությունները.

բ. համայնքի վարչական բյուջեի ծախսերի կազմը և կառուցվածքը.

- համայնքի վարչական բյուջեի ընդհանուր բնույթի համայնքային ծառայությունների ծախսերը՝ մասնավորապես կրթության և գիտության, առողջապահության և մյուս ծախսերը, պահուստային ֆոնդը.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 10 ժամ
- գործնական պարապմունք 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3 Իմանալ համայնքի ֆոնդային բյուջեի եկամուտների և ծախսերի կազմը և կառուցվածքը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. համայնքի ֆոնդային բյուջեի եկամուտների կազմը և կառուցվածքը
- բ. համայնքի ֆոնդային բյուջեի ծախսերի կազմը և կառուցվածքը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 8-9 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացնելու է համայնքի՝ ֆոնդային բյուջեի եկամուտների ձևավորման և ծախսերի կատարման գլխավոր ուղղություններին և երկարաժամկետ բնույթի ծախսերի կատարման անհրաժեշտությունը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու, առանձին դեպքերում դրանք կազմելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. համայնքի ֆոնդային բյուջեի եկամուտների կազմը և կառուցվածքը.

- ֆոնդային բյուջեի եկամուտները՝ պետական բյուջեից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումներ, այլ աղբյուրներից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման

հատկացումներ, ՏԻՄ-երի տրամադրության տակ գտնվող ձեռնարկությունների շահույթից և այլ ուղղություններով մուտքերը.

բ. համայնքի ֆոնդային բյուջեի ծախսերի կազմը և կառուցվածքը.

- համայնքի ֆոնդային բյուջեի ծախսերը՝ կապիտալ շինարարության, կապիտալ վերանորոգման, ապրանքանօթական արժեքների պահուստների ձևավորման, վարկերի և այլ փոխառու մջջոցների մարման ծախսեր.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 10 ժամ
- գործնական պարապմունք 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4 Իմանալ ֆինանսական համահարթեցման անհրաժեշտությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել համայնքի բյուջեի եկամուտների և ծախսերի միջև անհամապատասխանության հետևանքները,
- բ. բնութագրել ֆինանսական համահարթեցման նշանակությունը,
- գ. ներկայացնել դոտացիան, սուբսիդիան և սուբվենցիան:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը պատկերացնելու է համայնքների սոցիալտնտեսական զարգացման միջև տարբերությունները և դրանք հաղթահարելու պետության կողմից իրականացվող միջոցառումները ֆինանսական համահարթեցման միջոցով: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. համայնքի բյուջեի եկամուտների և ծախսերի միջև անհամապատասխանության հետևանքները.
 - քաղաքային և գյուղական համայնքների միջև սոցիալտնտեսական տարբերությունները, դրանց եկամուտների և ծախսերի միջև անհամապատասխանությունը.
- բ. ֆինանսական համահարթեցման նշանակությունը.
 - «Ֆինանսական համահարթեցման մասին» ՀՀ օրենքի նշանակությունը.
 - համայնքների միջև սոցիալտնտեսական զարգացման տարբերությունները և դրանք հաղթահարելու անհրաժեշտությունը..
- գ. դոտացիան, սուբսիդիան և սուբվենցիան.
 - օրենքի համաձայն դոտացիայի սահմանումը, համայնքների տրամադրման պայմանները.
 - սուբսիդիայի սահմանումը.
 - սուբվենցիայի սահմանումը.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 6 ժամ
- գործնական պարապմունք 6 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

ՄՈԴՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

«ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՐԿՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՊԱՐԿՎՈՒԹՅՈՒՆ»

«ՖԻՆ-4-09-016»

Ուսանողին տրամադրել անհրաժեշտ ընդհանուր գիտելիքներ ԳԳ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության և ապահովության համակարգի, կենսաթոշակների, նպաստների հաշվարկման և դրանց տեսակների վերաբերյալ:

ՄՈԴՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

տեսական պարապմունք

գործնական պարապմունք

ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ՝

ՈՒՍՈՒՄՆԱՊՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝

72 ժամ;

36 ժամ

36 ժամ

«ՖԻՆ-4-09-003» մոդուլի իմացություն:

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Իմանա սոցիալական ապահովագրության և ապահովության համակարգի ընդհանուր բնութագիրը:
2. Իմանա սոցիալական ապահովագրության և ապահովության համակարգի եկամուտների աղբյուրները:
3. Իմանա կենսաթոշակների և նպաստների տեսակները և դրանց հաշվարկումը:

Գնահատման կարգը. Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1 Իմանալ սոցիալական ապահովագրության և ապահովության համակարգի ընդհանուր բնութագիրը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բացահայտել սոցիալական ապահովագրության էությունն ու անհրաժեշտությունը,
- բ. բացահայտել սոցիալական ապահովության էությունն ու անհրաժեշտությունը,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը տարբերելու է սոցիալական ապահովագրությունը և ապահովությունը, հիմնավորելու է դրանց անհրաժեշտությունը և պատկերացնելու է էությունը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. սոցիալական ապահովագրության էությունն ու անհրաժեշտությունը.

- սոցիալական ապահովվածությունը որպես սոցիալական պաշտպանվածության ձև.
- սոցիալական ապահովագրությունը որպես տնտեսապես ակտիվ բնակչությանը տարբեր վտանգներից՝ աշխատունակությամբ, եկամտի կորստի պաշտպանվածության ձև

բ. սոցիալական ապահովության էությունն ու անհրաժեշտությունը.

- սոցիալական ապահովության բնույթի ու ծավալի կախվածությունը երկրի տնտեսության ներուժից.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 12 ժամ
- գործնական պարապմունք 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՄՔ 2 Իմանալ սոցիալական ապահովագրության և ապահովության համակարգի եկամուտների աղբյուրները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել գործատուի կողմից կատարվող պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարը և կատարել դրա հաշվարկը:
- բ. բնութագրել վարձու աշխատողի կողմից կատարվող պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարը և կատարել դրա հաշվարկը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը տարբերելու է ազգաբնակչության սոցիալական պաշտպանության արտաբյուջետային ֆոնդերի ձևավորման աղբյուրները կարողանալու է կատարել համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. գործատուի կողմից կատարվող պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարը և կատարել դրա հաշվարկը.

- գործատուի պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարի դրույքաչափը, դրա փոփոխությունը կախված անվանական աշխատավարձի մակարդակներից.
- կոնկրետ հաշվարկներ աշխատավարձի տարբեր մակարդակների դեպքերում.

բ. վարձու աշխատողի կողմից կատարվող պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարը և կատարել դրա հաշվարկը.

- վարձու աշխատողի պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարի դրույքաչափը.
- կոնկրետ հաշվարկներ աշխատավարձի տարբեր մակարդակների դեպքերում.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադահլիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 12 ժամ
- գործնական պարապմունք 12 ժամ

**ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3 Իմանալ կենսաթոշակների և նպաստների տեսակները և դրանց հաշվարկումը:
ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝**

- ա. սահմանել սոցիալական ապահովագրության համակարգի ծախսերը,
- բ. սահմանել սոցիալական ապահովության համակարգի ծախսերը,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը տարբերելու է սոցիալական ապահովագրության ծախսերը սոցիալական ապահովության ծախսերից: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. սոցիալական ապահովագրության համակարգի ծախսերը.
 - սոցիալական ապահովագրության համակարգի երկրում կատարված ծախսերի ծավալները.
- բ. սոցիալական ապահովության համակարգի ծախսերը.
 - ընտանեկան նպաստների գծով կատարված ընդհանուր ծավալը, դրանց փոփոխությունը.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադահլիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 12 ժամ
- գործնական պարապմունք 12 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

ՍՈՂՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

ՍՈՂՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

տեսական պարապմունք

«ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ»

«ՖԻՆ-4-09-017»

Ուսանողին տրամադրել անհրաժեշտ գիտելիքներ կազմակերպությունների ֆինանսների կազմակերպման և կառավարման վերաբերյալ:

108 ժամ

54 ժամ

գործնական պարապմունք

54 ժամ

ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՁՆԵՐԸ՝

«ՖԻՆ-4-09-003» մոդուլի իմացություն:

Ուսուցման արդյունքները՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Իմանա կազմակերպության ֆինանսների բովանդակությունը և գործառույթները:
2. Իմանա կազմակերպության ակտիվների և պասիվների կազմն ու կառուցվածքը:
3. Իմանա կազմակերպության հասույթը:
4. Իմանա կազմակերպության ծախսերը:
5. Իմանա կազմակերպության շահույթը և շահութաբերությունը:
6. Իմանա կազմակերպության ֆինանսական պլանավորման և կանխատեսման անհրաժեշտությունը:

Գնահատման կարգը. Մոդուլը համարվում է ձեռք բերված, եթե բոլոր արդյունքների համար կատարման չափանիշները բավարար չափով ապահովվել են:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1 Իմանալ կազմակերպության ֆինանսների բովանդակությունը և գործառույթները::

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել կազմակերպության ֆինանսները և բացատրել գործառույթները,
- բ. բնութագրել կազմակերպության ֆինանսների կազմակերպման սկզբունքները,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 7-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը սահմանելու է կազմակերպության ֆինանսների հասկացությունը, թվարկելու է գործառույթները, ընկալելու է դրանց կազմակերպման սկզբունքները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում և ունենալ անհրաժեշտ մասնակցություն:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. կազմակերպության ֆինանսները և բացատրել գործառույթները.

- կազմակերպության ֆինանսները որպես կազմակերպության բնականոն վերարտադրությունն ապահովելու ուղղված դրամական հարաբերությունների ամբողջություն.
- վերարտադրողական և վերահսկողության գործառույթներ.

բ. կազմակերպության ֆինանսների կազմակերպման սկզբունքները.

- կազմակերպության ֆինանսների կազմակերպելու անհրաժեշտությունը.
- ֆինանսական ռեսուրսների կենտրոնացումը, տարբեր ժամկետներով ֆինանսական պլանավորումը և պարտավորությունների անվիճելի կատարումը:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 6 ժամ
- գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2 Իմանալ կազմակերպության հասույթը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ներկայացնել կազմակերպության ակտիվների կազմն ու կառուցվածքը,
- բ. ներկայացնել կազմակերպության պասիվների կազմն ու կառուցվածքը,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 10-12 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը սահմանելու է կազմակերպության ֆինանսների հասկացությունը, թվարկելու է գործառնությունները, ընկալելու է դրանց կազմակերպման սկզբունքները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում և ունենալ անհրաժեշտ մասնակցություն:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. կազմակերպության ակտիվների կազմն ու կառուցվածքը.

- կազմակերպության ոչ ընթացիկ և ընթացիկ ակտիվները, դրանց բաղադրիչների ընդհանուր մեկնաբանությունը.

բ. կազմակերպության պասիվների կազմն ու կառուցվածքը.

- կազմակերպության սեփական կապիտալը, ոչ ընթացիկ և ընթացիկ պարտավորությունները, դրանց բաղադրիչների ընդհանուր մեկնաբանությունը.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտակ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 10 ժամ
- գործնական պարապմունք 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3 Իմանալ կազմակերպության հասույթը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ներկայացնել կազմակերպության հասույթը որպես կարևոր ֆինանսական ցուցանիշ,
- բ. դասակարգել հասույթի հիմնական տեսակները,
- գ. մեկնաբանել կազմակերպության հասույթի վրա ազդող գործոնները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 12-13 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը սահմանելու է կազմակերպության հասույթը որպես վերջինի գործունեության հիմնական ցուցանիշ, ներկայացնելու դրամական հոսքերում գործառնական գործունեությունից հասույթի տեղ, թվարկելու է իրացումից հասույթի վրա ազդող գործոնները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում և ունենալ անհրաժեշտ մասնակցություն դրանք կազմելու աշխատանքներում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. կազմակերպության հասույթը որպես կարևոր ֆինանսական ցուցանիշ.

- կազմակերպության իրացումից հասույթը որպես ֆինանսական ցուցանիշ ինչը ներառում է վերջինի գործունեության բոլոր ծախսերը, հարկային պարտավորությունները, իֆչպես նաև ֆինանսական հետևանքը՝ շահույթը.

բ. հասույթի հիմնական տեսակները.

- կազմակերպությունում գործունեության գործառնական, ներդրումային և ֆինանսական բնույթի մուտքերը, դրանցում գործառնական գործունեությունից մուտքերի դերը.

գ. կազմակերպության հասույթի վրա ազդող գործոնները.

- թողարկվող արտադրանքի ծավալի փոփոխությունները, արտադրանքի տեսականու, որակի և զնի փոփոխությունները.
- ուղղակի և անուղղակի ազդեցություն ունեցող գործոնները.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 10 ժամ
- գործնական պարապմունք 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4 Իմանալ կազմակերպության ծախսերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. խմբավորել կազմակերպության ծախսերը,
- բ. բնութագրել կազմակերպության հաստատուն, փոփոխուն և խառը ծախսերը,
- գ. նկարագրել ծախսերի նախընտրելի կառուցվածքը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 12-13 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը ընկալելու է կազմակերպության ծախսերի տեղը և դերը վերջինի գործունեության ընթացքում, կարողանալու է դրանք խմբավորել, տարբերելու է հաստատուն, փոփոխուն և խառը ծախսերը և պատկերացնելու է ծախսերի նախընտրելի կառուցվածքի նշանակությունը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում և ունենալ անհրաժեշտ մասնակցություն դրանք կազմելու աշխատանքներում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. կազմակերպության ծախսերը.

- դրամական ծախսերի դասակարգումը որպես շահույթ կորզելու նպատակին ծառայող, այդ նպատակին չվերաբերող և հարկադիր ծախսերի.
- շահույթ կորզելու նպատակին ծառայող ծախսերը՝ նյութական, աշխատանքային, վերադիր և ներդրումներ.

բ. կազմակերպության հաստատուն, փոփոխուն և խառը ծախսերը.

- արտադրանքի արտադրության և իրացման ծախսումների բնութագիրը.
- ընդհանուր ծախսումներից՝ փոփոխուն, հաստատուն և խառը ծախսումներ.

գ. ծախսերի նախընտրելի կառուցվածքը.

- ծախսերի նախընտրելի կառուցվածքը որպես շահութաբեր գործունեության հիմք.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 10 ժամ
- գործնական պարապմունք 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5 Իմանալ կազմակերպության շահույթը և շահութաբերությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել շահույթի տնտեսագիտական բովանդակությունը,
- բ. մեկնաբանել շահույթի վրա ազդող գործոնները,
- գ. ներկայացնել շահութաբերությունը որպես կազմակերպության արդյունավետ գործունեության գնահատման ցուցանիշ:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 10-12 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը ընկալելու է շահույթի որպես գործունեության ֆինանսական հետևանքի տնտեսագիտական բովանդակությունը, թվարկելու է շահույթի վրա ազդող գործոնները, ինչպես նաև ընկալելու է շահութաբերությունը որպես կազմակերպության գործունեության գնահատման հարաբերական ցուցանիշ: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում և ունենալ անհրաժեշտ մասնակցություն դրանք կազմելու աշխատանքներում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. շահույթի տնտեսագիտական բովանդակությունը.

- շահույթը որպես կազմակերպության դրամական կուտակումների որոշ մասի դրամական արտահայտություն.
- շահույթի օգտագործումը կազմակերպության ընդլայնման և սոցիալական ծրարգրերի իրականացման աղբյուր.

բ. շահույթի վրա ազդող գործոնները.

- ինքնարժեքի, գնի, իրացման ծավալի, որակի և տեսականու կառուցվածքի փոփոխությունները, որպես շահույթի վրա ազդող գործոններ.
- շահույթի վրա ներքին և արտաքին գործոնների ազդեցությունը.

գ. շահութաբերությունը որպես կազմակերպության արդյունավետ գործունեության գնահատման ցուցանիշ.

- շահութաբերությունը որպես արդյունավետության հարաբերական ցուցանիշ.
- շահութաբերության ցուցանիշները (ըստ կապիտալի, ըստ ակտիվների, ըստ ինքնարժեքի, ըստ իրացման գնի և այլն):

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 10 ժամ
- գործնական պարապմունք 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6 Իմանալ կազմակերպության ֆինանսական պլանավորման և կանխատեսման անհրաժեշտությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել կազմակերպության ֆինանսական պլանավորման և կանխատեսման դերը և նշանակությունը,
- բ. ներկայացնել ֆինանսական պլանավորման մեթոդները,
- գ. մեկնաբանել ֆինանսական պլանավորման տեղը կազմակերպության հեռանկարային զարգացման ծրագրերում:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 10-12 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է ֆինանսական պլանավորման ու կանխատեսման դերն ու նշանակությունը կազմակերպություններում, դրա տեղը կազմակերպության հեռանկարային զարգացման ծրագրերում: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում և ունենալ անհրաժեշտ մասնակցություն դրանք կազմելու աշխատանքներում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. կազմակերպության ֆինանսական պլանավորման և կանխատեսման դերը և նշանակությունը.
 - կանխատեսման և պլանավորման նշանակությունը կազմակերպությունների կառավարման գործում.
 - կանխատեսումն ու պլանավորումը, որպես ֆինանսական կառավարման բաղկացուցիչ.
- բ. ֆինանսական պլանավորման մեթոդները.
 - ֆինանսական դրության գնահատումը որպես ֆինանսական պլանավորման հիմք.
 - կազմակերպական պլանը, նպատակի ձևակերպումը.
 - ֆինանսական դրության ճեպընթաց վերլուծությունը, գործակիցների հաշվարկումը.
- գ. ֆինանսական պլանավորման տեղը կազմակերպության հեռանկարային զարգացման ծրագրերում.
 - օրենսդրության պահանջները գործարար ծրագրի կազմման մասով (հեռանկարային զարգացման ծրագրերի մշակումը օրենսդրական պահանջ է միայն առևտրային բանկերի համար).

- միջազգային փորձում գործարար ծրագրի պայմանական կառուցվածքը:
Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

ՍՈՂՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

«ՇՆԴԱՆՈՒՐ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»

«ՖԻՆ-4-09-018»

տրամադրել ուսանողին հիմնարար գիտելիքներ վիճակագրական տվյալների հավաքման, մշակման և վերլուծության մեթոդների զանգվածային տվյալների ընդհանրացման և վիճակագրական օրինաչափությունների՝ վարիացիայի, բաշխման, դինամիկայի և փոխադարձ կապերի առանձնահատկությունների բացահայտման վերաբերյալ:

ՍՈՂՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

36 ժամ

տեսական պարապմունք

18 ժամ

գործնական պարապմունք

18 ժամ

ՍՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՐԱՆՋՆԵՐԸ՝

Չկա

Ուսումնասիրության ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Իմանա վիճակագրության խնդիրները և կազմակերպումը:
2. Իմանա վիճակագրության դիտարկումներ:
3. Իմանա վիճակագրության ամփոփում, աղյուսակներ, գրաֆիկական մեթոդը վիճակագրության մեջ, խմբավորումներ:
4. Իմանա ընդհանրացնող վիճակագրական ցուցանիշներ:
5. Իմանա միջին մեծություններ:
6. Իմանա վարիացիայի ցուցանիշներ:
7. Իմանա ընտրանքային դիտարկում:
8. Իմանա դինամիկայի շարքեր և դրանց վերլուծությունը:
9. Իմանա ինդեքսները:

Գնահատման կարգը. Մոդուլը համարվում է ձեռք բերված, եթե բոլոր արդյունքների համար կատարման չափանիշները բավարար չափով ապահովվել են:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ վիճակագրության խնդիրները և կազմակերպումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել վիճակագրության առարկան և մեթոդները,
- բ. ներկայացնել վիճակագրության խնդիրները շուկայական տնտեսության անցման շրջանում,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է վիճակագրության դերն ու խնդիրները շուկայական տնտեսության պայմաններում, ինչպես նաև վերջինի առարկան և մեթոդները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. վիճակագրության առարկան և մեթոդները.

- վիճակագրության տարբերությունը տնտեսագիտության մյուս ճյուղերից, հիմնական առանձնահատկությունները.
- վիճակագրությունը որպես հասարակական կյանքում տեղի ունեցող զանգվածային երևույթների քանակական և որակական կողմերի ուսումնասիրություն.
- վիճակագրության մեթոդաբանական հիմքը և վիճակագրական հետազոտության փուլերը.

բ. վիճակագրության խնդիրները շուկայական տնտեսության անցման շրջանում.

- պետական կառավարման մարմիններին, միջազգային կազմակերպություններին և այլ շահագրգիռ անձանց արժանահավատ տեղեկատվությամբ ապահովումը.
- հիմնավորված ցուցանիշների օգտագործմամբ սոցիալ-տնտեսական գործընթացների հետազոտումը.
- օրինաչափությունների և միտումների ընդհանրացումը, կանխատեսումը և այլն:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ վիճակագրության դիտարկումներ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. մեկնաբանել վիճակագրական դիտարկման հիմնական կազմակերպական ձևերը, տեսակներն ու եղանակները,
- բ. ներկայացնել վիճակագրական դիտարկման սխալները,
- գ. ներկայացնել վիճակագրական հատուկ դիտարկումներ:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 7-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է վիճակագրական դիտարկման կազմակերպական ձևերը, տեսակները, եղանակները, սխալները, ինչպես նաև հատուկ դիտարկումները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. վիճակագրական դիտարկման հիմնական կազմակերպական ձևերը, տեսակներն ու եղանակները.
 - դիտարկումների կազմակերպական երեք ձևերը.
 - դիտարկումների տեսակների բաժանումն ըստ փաստերի գրառման ժամանակի և համակցության միավորների ընդգրկման շրջանակի.
 - վիճակագրական տեղեկատվության ստացման անմիջական, փաստաթղթային և ուղղակի հարցման եղանակները.
- բ. վիճակագրական դիտարկման սխալները
- գ. ներկայացնել վիճակագրական հատուկ դիտարկումներ:
 - Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ վիճակագրության ամփոփում, աղյուսակներ, գրաֆիկական մեթոդը վիճակագրության մեջ, խմբավորումներ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել վիճակագրական աղյուսակներ, դրանց կազմումը,
- բ. ներկայացնել վիճակագրության մեջ օգտագործվող գրաֆիկների հիմնական տեսակները,
- գ. ներկայացնել վիճակագրական խմբավորումների տեսակները և բաշխման շարքերը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է վիճակագրական աղյուսակի կազման մոտեցումը, օգտագործվող գծապատկերների հիմնական տեսակները, ինչպես նաև վիճակագրական խմբավորումների տեսակները և բաշխման շարքերը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. վիճակագրական աղյուսակներ, դրանց կազմումը.
 - աղյուսակը որպես տեղեկատվությունն ակնառու և հակիրճ ներկայացնելու ձև.
 - վիճակագրական աղյուսակի մանրօրինակի տարրերը.
 - պարզ, խմբային և կոմբինացված վիճակագրական աղյուսակներ.
- բ. վիճակագրության մեջ օգտագործվող գրաֆիկների հիմնական տեսակները.
 - գծապատկերը որպես վիճակագրական տեղեկատվության պատկերավոր և ակնառու ներկայացման եղանակ.
 - գծային, հարթապատկերային և ծավալային վիճակագրական գծապատկերները.
- գ. վիճակագրական խմբավորումների տեսակները և բաշխման շարքերը.

- խմբավորումը որպես համակցության տրոհում համասեռ մասերի ըստ որևէ հայտանիշի.
- տիպական, կառուցվածքային, վերլուծական և որակական խմբավորումներ:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ ընդհանրացնող վիճակագրական ցուցանիշներ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ներկայացնել ընդհանրացնող ցուցանիշների դերը և նշանակությունը,
- բ. ներկայացնել բացարձակ մեծություններ, դրանց հիմնական տեսակները,
- գ. ներկայացնել հարաբերական մեծություններ, դրանց դերը և հիմնական տեսակները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է վիճակագրական ցուցանիշները՝ հանրագումարային, ինչպես նաև բացարձակ և հարաբերական մեծությունները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. ընդհանրացնող ցուցանիշների դերը և նշանակությունը.

- վիճակագրական ցուցանիշները որպես վիճակագրական հետազոտության կարևոր տարրեր.
- վիճակագրական ցուցանիշների տեղը հետազոտության մեջ.
- վիճակագրական հանրագումարային և անհատական ցուցանիշները.

բ. բացարձակ մեծություններ, դրանց հիմնական տեսակները.

- անհատական բացարձակ ցուցանիշներ.
- գումարային բացարձակ մեծություններ.

գ. հարաբերական մեծություններ, դրանց դերը և հիմնական տեսակները.

- հարաբերական մեծությունների տարբերությունը բացարձակ մեծություններից.
- հարաշարժ զարգացման, պլանային առաջադրանքի, կառուցվածքի, համակարգման և այլ հարաբերական մեծություններ:

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ

- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Իմանալ միջին մեծություններ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել միջին մեծության եռությունը և նշանակությունը,
- բ. ներկայացնել միջինի տեսակները և դրանց հաշվումը,
- գ. ներկայացնել մոդա և մեդիանա, դրանց նշանակությունն ու հաշվարկման ձևերը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է միջին մեծության եռությունը և նշանակությունը, տեսակները և դրանց հաշվումը, ինչպես նաև մոդայի և մեդիանայի նշանակությունն ու հաշվարկման ձևերը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. միջին մեծության եռությունը և նշանակությունը.

- սոցիալ-տնտեսական հետազոտություններում վիճակագրական ցուցանիշների գնահատման ամենատարածված ձևը.
- միջին մեծությունը որպես ընդհանրական ցուցանիշների հիմնական ձև.

բ. միջինի տեսակները և դրանց հաշվումը.

- թվաբանական, հարմոնիկ, երկրաչափական, քառակուսային, խորանարդ, ժամանակագրական և աստիճանային միջիններ.
- միջինները հաշվելու պարզ և կշռված եղանակները.

գ. մոդա և մեդիանա, դրանց նշանակությունն ու հաշվարկման ձևերը.

- մոդան որպես ուսումնասիրվող հատկանիշի առավել հաճախ կրկնվող արժեք
- մեդիանան (միջնաթիվը) որպես վարիացիոն շարքի բնութագրում.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Իմանալ վարիացիայի ցուցանիշներ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել վարիացիայի ցուցանիշները, վարիացիայի թափը,
- բ. ներկայացնել միջին գծային շեղում, միջին քառակուսային շեղում,
- գ. ներկայացնել դիսպերսիա, վարիացիայի հարաբերական ցուցանիշները,

- դ. ներկայացնել ընդհանուր դիսպերսիա, միջխմբային և ներխմբային դիսպերսիաներ, դիսպերսիաների գումարային կանոնը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է վարիացիայի ցուցանիշները, գծային և միջին քառակուսային շեղումները, դիսպերսիայի և վարիացիայի հարաբերական ցուցանիշները, ինչպես նաև դիսպերսիայի տեսակները և գումարային կանոնը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

ա. վարիացիայի ցուցանիշները, վարիացիայի թափը.

- վարիացիայի բացարձակ և հարաբերական ցուցանիշներ.
- վարիացիայի թափը որպես համակցության մեծագույն և փոքրագույն արժեքների տարբերություն.

բ. միջին գծային շեղում, միջին քառակուսային շեղում.

- միջին գծային շեղումը որպես ձևափոխված հատկանիշի բոլոր տատանումներն արտահայտող և ընդհանրացնող բնութագիրը տվող ցուցանիշ.
- միջին քառակուսային շեղումը որպես միջին արժեքի շուրջը հատկանիշի արժեքների ցրվածություն.

գ. դիսպերսիա, վարիացիայի հարաբերական ցուցանիշները.

- դիսպերսիան որպես համակցության անհատական արժեքների միջինից ունեցած շեղումների քառակուսիների միջին.
- օսցիլյացիայի գործակից, տատանման գծային գործակից.

դ. ընդհանուր դիսպերսիա, միջխմբային և ներխմբային դիսպերսիաներ, դիսպերսիաների գումարային կանոնը:

- ընդհանուր դիսպերսիան որպես հատկանիշի տատանում ամբողջ համակցությունում բոլոր գործոնների ազդեցության ներքո.
- միջխմբային դիսպերսիան որպես գործոնային հատկանիշի ազդեցությամբ ի հայտ եկող պարբերական տատանումներ, որոնք ընկած են խմբավորման հիմքում.
- ներխմբային դիսպերսիան որպես չնախատեսված գործոնների ազդեցությամբ ի հայտ եկող պատահական տատանում կամ տատանման մաս, որը կախված չէ գործոնային հատկանիշից.
- դիսպերսիաների գումարման կանոնը որպես ընդհանուր դիսպերսիայի, ներխմբային դիսպերսիաների միջինի և միջխմբային դիսպերսիայի միջև գոյություն ունեցող հարաբերակցություն.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ

- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7. Ի հիմանալ ընտրանքային դիտարկում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. մեկնաբանել ընտրանքային դիտարկման տեսական հիմքերը, նրա կիրառման պատճառները և պայմանները,
- բ. ներկայացնել գլխավոր և ընտրանքային համախմբեր, ընտրանքի սխալը,
- գ. ներկայացնել ընտրանքի օպտիմալ ծավալի որոշումը,
- դ. ներկայացնել գլխավոր համախմբից միավորների ընտրության եղանակները՝ բուն-պատահական, մեխանիկական, սերիական, տիպոլոգիական, պահային:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է ընտրանքային դիտարկման տեսական հիմքերը, ներկայացնելու է գլխավոր և ընտրանքային համախմբերը, օպտիմալ ծավալի որոշումը, ինչպես նաև գլխավոր համախմբից միավորների ընտրության եղանակները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. ընտրանքային դիտարկման տեսական հիմքերը, նրա կիրառման պատճառները և պայմանները.
 - համատարած և ոչ համատարած վիճակագրական դիտարկում.
 - ընտրանքային դիտարկման առավելությունները համատարած դիտարկման նկատմամբ.
 - ընտրանքային դիտարկման պայմանները.
- բ. գլխավոր և ընտրանքային համախմբեր, ընտրանքի սխալը.
 - գլխավոր և ընտրանքային համախմբեր.
 - ներկայացուցչական սխալների առաջացումը որպես ընտրանքային դիտարկման թերություն.
- գ. ընտրանքի օպտիմալ ծավալի որոշումը.
- դ. գլխավոր համախմբից միավորների ընտրության եղանակները՝ բուն-պատահական, մեխանիկական, սերիական, տիպոլոգիական, պահային:
 - բուն-պատահական ընտրանքը որպես գլխավոր համակցությունից հետազոտման համար չկանխամտածված, պատահական ձևով միավորների ընտրություն.
 - մեխանիկական ընտրանքը որպես որոշակի միջակայքի միջոցով, մեխանիկորեն կատարվող միավորների ընտրություն.
 - սերիական ընտրանքը որպես փոքր խմբերում գլխավոր համակցության միավորների համակցություն.
 - տիպական ընտրանքը որպես գլխավոր համակցության միավորների բաժանում մի քանի խոշոր տիպային խմբերի.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8. Իմանալ դինամիկայի շարքեր և դրանց վերլուծությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել հասկացություն դինամիկայի շարքերի մասին, դրանց բնութագրող հիմնական վիճակագրական ցուցանիշները,
- բ. ներկայացնել տրենդի որոշման նպատակով դինամիկայի շարքի մշակման հիմնական մեթոդները՝ միջակայքերի խոշորացում, սահող միջինով հարթեցում, վերլուծական հավասարեցում,
- գ. ներկայացնել սեզոնային տատանումների ուսումնասիրումը և չափումը դինամիկայի շարքերում:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է դինամիկ շարքերը, դրանց բնութագրող հիմնական վիճակագրական ցուցանիշները, դինամիկայի շարքի մշակման հիմնական մեթոդները, ինչպես նաև սեզոնային տատանումների ուսումնասիրումը և չափումը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. հասկացություն դինամիկայի շարքերի մասին, դրանց բնութագրող հիմնական վիճակագրական ցուցանիշները.
 - դինամիկայի ընկալումը և բնութագրումը.
 - դինամիկայի շարքը կազմավորող տարրերը և դրանց դասակարգումը.
 - բացարձակ հավելաճի, աճի և հավելաճի տեմպեր, դինամիկայի շարքի միջին ցուցանիշներ.
 - բ. տրենդի որոշման նպատակով դինամիկայի շարքի մշակման հիմնական մեթոդները՝ միջակայքերի խոշորացում, սահող միջինով հարթեցում, վերլուծական հավասարեցում.
 - զարգացման հիմնական միտումը բնութագրող տրենդը՝ որպես դինամիկայի շարքի բաղադրիչ.
 - միջակայքերի խոշորացում,
 - սահող միջինով հարթեցում.
 - վերլուծական հավասարեցում.
 - գ. սեզոնային տատանումների ուսումնասիրումը և չափումը դինամիկայի շարքերում.
 - որոշակի հաստատուն պարբերաշրջան ունցող սեզոնային տատանումները կամ ալիքները որպես տարվա ընթացքում տեղի ունեցող պարբերական տատանումներ.
 - դինամիկայի սեզոնային շարք, սեզոնայնության ինդեքսներ.
- Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 9. Իմանալ ինդեքսները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ներկայացնել ինդեքսների դերը տնտեսական վերլուծության մեջ, անհատական և անփոփ ինդեքսներ,
- բ. ներկայացնել միջին ինդեքսներ, Լայսպեյրեսի, Պաաշեի, Ֆիշերի ինդեքսները,
- գ. ներկայացնել ինդեքսների փոխադարձ կապերը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 6-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է ինդեքսների դերը և նշանակությունը տնտեսական վերլուծության մեջ, ինդեքսների տեսակները և դրանց փոխադարձ կապերը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. ինդեքսների դերը տնտեսական վերլուծության մեջ, անհատական և անփոփ ինդեքսներ.
 - տնտեսական ինդեքսները որպես հարաբերական ցուցանիշ.
 - տնտեսական ինդեքսների դասակարգումն ըստ հատկանիշների՝ երևույթների ընդգրկման աստիճանի, համեմատման բազայի, կշիռների ձևի և այլն.
 - անհատական և անփոփ ինդեքսներ.
- բ. միջին ինդեքսներ, Լայսպեյրեսի, Պաաշեի, Ֆիշերի ինդեքսները.
 - միջին ինդեքսները որպես ընդհանուր ագրեգատային ինդեքսների հաշվարկման անբավարարությունը լրացնող եղանակ.
 - Լայսպեյրեսի ինդեքսներ.
 - Պաաշեի ինդեքսներ.
 - Ֆիշերի ինդեքսները.
- գ. ինդեքսների փոխադարձ կապերը.
 - ինդեքսային մեթոդի միջոցով շղթայական ինդեքսների ստացումը.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսացրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 2 ժամ
- գործնական պարապմունք 2 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

«ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ»

«ՖԻՆ-4-09-019»

ՄՈԴՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝ ուսանողին տրամադրել անհրաժեշտ գիտելիքներ ՀՀ բյուջետային կառուցվածքի, բյուջետային գործընթացի, բյուջետային քաղաքականության վերաբերյալ:

ՄՈԴՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ 72 ժամ

տեսական պարապմունք 36 ժամ

գործնական պարապմունք 36 ժամ

ՄՈՆՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ՝ «ՊՖ-4-09-014» մոդուլի իմացություն»

Ուսումնական ծրագրի Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Իմանա բյուջետային համակարգի հասկացությունը:
2. Իմանա բյուջետային գործընթաց:
3. Իմանա բյուջետային ծախսերը և դրանց դասակարգումը:
4. Իմանա բյուջետային անհավասարակշռվածություն:

Գնահատման կարգը. Մոդուլը համարվում է ձեռք բերված, եթե բոլոր արդյունքների համար կատարման չափանիշները բավարար չափով ապահովվել են:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1 Իմանալ բյուջետային համակարգի հասկացությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել բյուջետային համակարգը,
- բ. բնութագրել բյուջետային համակարգի կառուցման սկզբունքները,
- գ. ներկայացնել համախմբված բյուջեի կառուցվածքը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 7-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է բյուջետային համակարգի դերը, կառուցման և կազմակերպման սկզբունքները և համախմբված բյուջեի կառուցվածքը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. բյուջետային համակարգը.
 - բյուջետային համակարգի էությունը.
 - բյուջետային կառուցվածք.
- բ. բյուջետային համակարգի կառուցման սկզբունքները.
- գ. համախմբված բյուջեի կառուցվածքը.
 - պետական բյուջե.
 - համայնքների բյուջեներ.
 - բյուջեի եկամուտները.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2 Իմանալ բյուջետային գործընթաց:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ներկայացնել բյուջեի կազմման աշխատանքները,
- բ. ներկայացնել բյուջեի քննարկման և հաստատման աշխատանքները,
- գ. ներկայացնել պետական բյուջեի մասին օրենքի կատարման և ամփոփման աշխատանքները,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 7-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է բյուջետային գործընթացի փուլերը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. բյուջեի կազմման աշխատանքները.
 - ՀՀ վարչապետի որոշումը ամենամյա բյուջետային գործընթացը սկսելու մասին.
 - ՀՀ կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների մասնակցությունը պետական բյուջեի մասին օրինագծի նշակման աշխատանքներին.
- բ. բյուջեի քննարկման և հաստատման աշխատանքները.
 - բյուջետային ուղերձը և կառավարության զեկույցը.
 - ՀՀ Ազգային ժողովում պետական բյուջեի մասին օրինագծի քննարկումը և հաստատումը.
- գ. պետական բյուջեի մասին օրենքի կատարման և ամփոփման աշխատանքները.
 - պետական բյուջեի կատարումը.
 - պետական բյուջեի դրամարկղային սպասարկումը.
 - պետական բյուջեի կատարման մասին հաշվետվությունը.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 10 ժամ
- գործնական պարապմունք 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3 Իմանալ բյուջետային ծախսերը և դրանց դասակարգումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. բնութագրել պետական բյուջեի ծախսերի գործառնական դասակարգումը,
- բ. բնութագրել պետական բյուջեի ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգումը,
- գ. բնութագրել պետական բյուջեի ծախսերի վարչական դասակարգումը,
- դ. ներկայացնել պետական միջնաժամկետ ծախսերի դերը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 5-6 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է բյուջետային ծախսերն ըստ դասակարգումների, ինչպես նաև պետական միջնաժամկետ ծախսերի դերը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. պետական բյուջեի ծախսերի գործառնական դասակարգումը,
- բ. պետական բյուջեի ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգումը,
- գ. պետական բյուջեի ծախսերի վարչական դասակարգումը,
- դ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի դերը:
 - միջնաժամկետ ծրագրավորումը որպես տնտեսական քաղաքականության արտահայտություն՝ գերակայությունների ամրագրում եռամյա ժամանակահատվածում.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտարկ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 10 ժամ
- գործնական պարապմունք 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4 Իմանալ բյուջետային անհավասարակշռվածություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. սահմանել պետական բյուջեի անհավասարակշռվածության դեպքերը,
- բ. ներկայացնել պետական բյուջեի հավելուրդը,
- գ. ներկայացնել պետական բյուջեի պակասուրդը,
- դ. նկարագրել պետական բյուջեի պակասուրդի ծածկման աղբյուրները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 7-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է բյուջեի անհավասարակշռվածությունը և դրա կարգավորման անհրաժեշտությունն ու մոտեցումները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. պետական բյուջեի անհավասարակշռվածության դեպքերը.
 - պետական բյուջեի եկամուտների գերազանցումը ծախսերի նակտմամբ.
 - պետական բյուջեի ծախսերի գերազանցումը եկամուտների նակտմամբ.
- բ. պետական բյուջեի հավելուրդը.
- գ. պետական բյուջեի պակասուրդը.
 - պետական բյուջեի պակասուրդի հասկացությունը.
 - պետական բյուջեի պակասուրդի տարրատեսակները.

- դ. պետական բյուջեի պակասուրդի ծածկման աղբյուրները.
 - պետական ներքին և արտաքին վարկ.
 - պետական ներքին և արտաքին պարտքի հասկացությունները.
 - պետական պարտքի կառավարման եղանակները.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ»

ՍՈՂՈՒԼԻ ԴԱՄԻՉԸ՝

«ՖԻՆ-4-09-020»

ՍՈՂՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝

ուսանողին տրամադրել փողի, դրամաշրջանառության, կանխիկ և անկանխիկ հաշվարկների վերաբերյալ գիտելիքներ:

ՍՈՂՈՒԼԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԸ՝

72 ժամ

տեսական պարապմունք

36 ժամ

գործնական պարապմունք

36 ժամ

ՍՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ՝

«ՏԳՏՀ-4-09-002» մոդուլի իմացություն

ՈւՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Իմանա փողը և դրա գործառույթները:
2. Իմանա ՀՀ դրամական համակարգը:
3. Իմանա կանխիկ և անկանխիկ դրամաշրջանառությունը:
4. Իմանա անկանխիկ հաշվարկների ձևերը:

Գնահատման կարգը. Մոդուլը համարվում է ձեռք բերված, եթե բոլոր արդյունքների համար կատարման չափանիշները բավարար չափով ապահովվել են:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1 Իմանալ փողը և դրա գործառույթները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. պատկերացնել փողի անհրաժեշտությունը և դերը,
- բ. թվարկել և նկարագրել փողի գործառույթները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 9-10 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է ապրանքի և փողի հասկացությունները, ինչպես նաև փողի գործառույթները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. փողի անհրաժեշտությունը և դերը.
 - ապրանքի հակասությունը և փողի ծագումը.
- բ. փողի գործառույթները.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՔ 2 Իմանալ ՀՀ դրամական համակարգը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. ներկայացնել ՀՀ դրամի ներդրումը տնտեսության մեջ,
- բ. բնութագրել ՀՀ ԿԲ-ի դերը դրամի թողարկման և շրջանառություն կազմակերպման գործում,

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 7-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է ազգային դրամի ներդրման նշանակությունը, ինչպես նաև ՀՀ ԿԲ-ի դերը թողարկման և ազգային դրամաշրջանառություն կազմակերպման գործում: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. ՀՀ դրամի ներդրումը տնտեսության մեջ.
 - ազգային արժույթի թողարկման անհրաժեշտությունը.
 - դրամափոխանակման պայմանները.
- բ. ՀՀ ԿԲ-ի դերը դրամի թողարկման և շրջանառություն կազմակերպման գործում.
 - ազգային արժույթի թողարկումը, դրամաշրջանառության կարգավորումը, վճարահաշվարկային համակարգերի ստեղծումը և զարգացումը որպես ՀՀ ԿԲ-ի խնդիրներ.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 10 ժամ
- գործնական պարապմունք 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՔ 3 Իմանալ կանխիկ և անկանխիկ դրամաշրջանառությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. նկարագրել ՀՀ ԿԲ-ի դերը կանխիկ դրամաշրջանառության կազմակերպման գործում,

- բ. նկարագրել ՀՀ ԿԲ-ի դերը անկանխիկ դրամաշրջանառության կազմակերպման գործում,
- գ. մեկնաբանել անկանխիկ դրամաշրջանառության սկզբունքները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 7-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողն ընկալելու է բյուջետային գործընթացի փուլերը: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. ՀՀ ԿԲ-ի դերը կանխիկ դրամաշրջանառության կազմակերպման գործում.
 - ՀՀ օրենսդրության համաձայն կանխիկ դրամաշրջանառության կազմակերպման կանոնները և սահմանափակումները.
- բ. ՀՀ ԿԲ-ի դերը անկանխիկ դրամաշրջանառության կազմակերպման գործում.
- գ. անկանխիկ դրամաշրջանառության սկզբունքները.

- հայկական դրամով վճարահաշվարկային համակարգերի կայացման փուլերը.
- համախառն թղթային, էլեկտրոնային վճարումների, քլիրինգային վճարումների համակարգեր.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսադիտակ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 8 ժամ
- գործնական պարապմունք 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4 Իմանալ անկանխիկ հաշվարկների ձևերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ա. թվարկել վճարային փաստաթղթերի տեսակները,
- բ. նկարագրել անկանխիկ հաշվարկների ձևերն ու եղանակները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը կարող է կատարվել հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կարող են առաջադրվել 7-8 հարց կամ համապատասխան թվով հարցեր ունեցող թեսթ: Դրանց միջոցով ուսանողը տարբերելու է վճարային փաստաթղթերի հիմնական տեսակները: Արդյունքի յուրացումը թույլ է տալու կողմնորոշվել աշխատատեղում փաստաթղթերի նշանակությունը գնահատելու հարցերում:

Ստորև ներկայացվում է.

- ա. վճարային փաստաթղթերի տեսակները.
 - վճարային հանձնարարագիր.
 - վճարային պահանջագիր.
 - չեկեր.
- բ. անկանխիկ հաշվարկների ձևերն ու եղանակները.
 - վճարումներ վճարային հանձնարարագրերով.

- վճարումներ վճարային պահանջագրերով.

Արդյունքի յուրացումը կարող է դիտվել դրական, եթե ուսանողն առաջադրված հարցերից թերի է պատասխանում 1-ին:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները

Դասախոսություն և սեմինար պարապմունքներ: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ, տեսագրիչ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը

- տեսական պարապմունք 10 ժամ
- գործնական պարապմունք 10 ժամ

III. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՊԼԱՆԸ

N	Առարկաների անվանումը և մոդուլները	Ատեսավորումը ըստ կիսամյակների			Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը (ժամ)			Բաշխումն ըստ կուրսերի և կիսամյակների							
		Քննութ.	Ստուգարք	Կուրս. աշխ.	Պարտադիր լսարանային բեռնվածություն			2-րդ կուրս		3-րդ կուրս		4-րդ կուրս			
					Ընդամենը	Տեսակ. ուսուցում	Լաբոր. և գործն. աշխ	Սեմինար պարապմունք	3-րդ կիս. 18 շաբ	4-րդ կիս. 18 շաբ.	5-րդ կիս. 12 շաբ.	6-րդ կիս. 9 շաբ.	7-րդ կիս. 2աբ.	8-րդ կիս. 2աբ.	
1.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ														
1.1	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		3,4տ.ս.		72	-	72		36	36					
1.2	Ռուսաց լեզու		3տ.ս.		72	-	72		72						
1.3	Օտար լեզու		3տ.ս.		72	-	72		72						
1.4	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		3տ.ս.		54	30	24		54						
1.5	Իրավունքի հիմունքներ		3տ.ս.		36	18	18		36						
1.6	Պատմություն		3տ.ս.		54	30	24		54						
1.7	Ֆիզիկական կուլտուրա		6տ.ս.		114	-	114		36	36	24	18			
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				474	78	396		360	72	24	18	-	-	
2.	ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ														
2.1	Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		3տ.ս.		18		18		18						
2.2	Էկոլոգիայի հիմունքներ		4տ.ս.		36	18	18			36					
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				54	18	36	-	18	36					
3.	ԱՌԱՆՅՔԱՅԻՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ														
3.1	Հաղորդակցման հմտություն		3տ.ս.		36	-	36		36						
3.2	Համակարգչային օպերատորության հիմունքներ		3տ.ս.		72	-	72		72						
3.3	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		3տ.ս.		36	-	36		36						
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				144	-	144	-	144						
4.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ														
4.1	Ֆինանսների ներածություն		3տ.ս.		36	18	18		36						
4.2	Տնտեսագիտության տեսություն		3տ.ս.		72	36	36		72						
4.3	Ֆինանսների հիմունքներ		4տ.ս.		72	36	36			72					
4.4	Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ		4տ.ս.		72	36	36			72					
4.5	Մաթեմատիկական հաշվարկման հիմունքներ		3,4տ.ս.		36	-	36		18	18					
4.6	Ֆինանսային մաթեմատիկա		4տ.ս.		108	54	54			108					
4.7	Ֆինանսական հաշվարկներ EXCEL ԿՓՓ-ի միջավայրում		5տ.ս.		36	12	24				36				
4.8	ՀՀ հարկային օրենսդրություն		4տ.ս.		72	36	36			72					
4.9	Ապահովագրության հիմունքներ		4տ.ս.		36	18	18			36					
4.10	Բանկային գործի հիմունքներ		4տ.ս.		72	36	36			72					
4.11	Մասնագիտական անգլերեն		5տ.ս.		72	36	36				72				
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				684	318	366		126	450	108	36			
5.	ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ														
5.1	Պետական ֆինանսներ		5տ.ս.		72	36	36				72				
5.2	Ֆինանսական շուկաներ		4տ.ս.		72	36	36			72					
5.3	Ֆինանսական իրավունք		6տ.ս.		36	18	18					36			
5.4	Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ֆինանսներ		6տ.ս.		72	36	36					72			
5.5	Սոցիալական ապահովագրություն և ապահովություն		6տ.ս.		72	36	36					72			
5.6	Կազմակերպությունների ֆինանսներ		5տ.ս.		108	54	54				108				
5.7	Ընդհանուր վիճակագրության հիմունքներ		5տ.ս.		36	18	18				36				
5.8	Բյուջետային համակարգ		5տ.ս.		72	36	36				72				
5.9	Դրամական համակարգ		6տ.ս.		72	36	36					72			
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				612	306	306		72	288	252				
6.	ԸՆՏՐՈՎԻ														

6.1			4,6տ.ս.		36					18		18		
6.2			6տ.ս.		30						12	18		
		ԸՆԴԱՄԵՆԸ			66					18	12	36		
		ՊԱՂՈՒՏԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ		6տ.ս.	18							18		
		ԸՆԴԱՄԵՆԸ			18							18		
		ԸՆԴԱՄԵՆԸ			2052	720	1248			648	648	432	324	
		ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			200									
		Շաբաթվա ժամերի քանակը								36	36	36	36	

IV. ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ			N	VII. ԱՆԳՐԱԺԵՇՏ ԿԱԲԻՆԵՏՆԵՐԻ, ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐԻ ԵՎ ԱՐՉԵՍԱՆՈՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ
1	Փիլիսոփայություն			ԿԱԲԻՆԵՏՆԵՐ
2	Մշակութաբանություն		1	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքների
3	Մեներջմենք		2	Օտար լեզվի
			3	Անհատական համակարգիչների
4			4	Ֆինանսների մասնագիտացված լսարաններ
			5	
	V. ՊՐԱԿՏԻԿԱ	Կիսամյակ	Շաբաթ	
1	ուսումնական	4	3	
2	մասնագիտական	5	6	
3	նախաավարտական	6	8	
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		17	
VI. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱԿՈՐՈՒՄ				
Համալիր քննություն				
1. Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և վարկ:				
2. Տնտեսագիտության տեսություն:				
				ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐ
			1	Ապրանքի որակի փորձաքննության
			2	Տեխնոլոգիայի
				ԱՐՉԵՍԱՆՈՑՆԵՐ
				ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐ
			1	Մարզադահլիճ
			2	Մարզահրապարակ

VIII. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐ

- Ուսանողների գիտելիքների յուրացման մակարդակը ստուգելու, ինչպես նաև ուսումնառության արդյունավետությունը վերահսկելու նպատակով, հաստատության ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ կարող են անցկացվել առանձին առարկաների /մոդուլների/ ընթացիկ /միջանկյալ/ քննություններ, ստուգարքներ, ստուգողական աշխատանքներ: Ստուգարքներն, այդ թվում՝ տարբերակված, անցկացվում են առարկայի /մոդուլի/ համար սահմանված ժամերի հաշվին: Ըստ առարկաների /մոդուլների/ ստուգողական աշխատանքների թիվը հաստատում է ուսումնամեթոդական խորհուրդը: Քննությունների և ստուգարքների անցկացման կարգը սահմանում է ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունը:
- Լաբորատոր աշխատանքների, օտար լեզուների, համակարգչային, գործնական, սեմինար, ֆիզիկական կուլտուրայի ,ինչպես նաև ուսումնամեթոդական խորհրդի կողմից երաշխավորած առանձին առարկաների /մոդուլների/ գծով ուսումնական պարապմունքների, կուրսային նախագծման և արհեստանոցներում արտադրական ուսուցման ժամանակ ուսումնական խումբը բյուջետային ֆինանսավորման դեպքում կարող է բաժանվել ենթախմբերի՝ յուրաքանչյուրում առնվազն 8 ուսանող՝ ելնելով ուսուցանվող առարկայի /մոդուլի/ յուրահատկությունից: Համապատասխան միջոցների առկայության պայմաններում ուսումնական պարապմունքները կարող են անցկացվել առանձին ուսանողների հետ /անհատական պարապմունքներ, ուսուցման անհատական ստեղծագործական ձևեր և այլն/: Ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ առանձին առարկաների /մոդուլների/ տեսական դասընթացը կարող է կազմակերպվել հոսքային պարապմունքի ձևով: Ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշումներն ու երաշխավորությունները ուսումնական տարվա սկզբում քննարկում է քոլեջի խորհուրդը, հաստատում՝ տնօրենը:
- Նախասիրական առարկաները, դրանց ծավալը և ուսուցման ժամկետը,բայց ոչ ավելի, քան շաբաթը 4 ժամ, որոշում է քոլեջը: Ամբիոնների, առարկայական /ցիկլային/ հանձնաժողովների կողմից ներկայացված

- Նախասիրական առարկաների ծրագիրը հաստատում է քոլեջի ուսումնամեթոդական խորհուրդը:
4. Ֆիզիկական կուլտուրայի առարկայական ծրագրով նախատեսված նյութը կարող է իրացվել նաև արտաուսումնական պարապմունքների տարբեր ձևերով՝ մարզական ակումբներում, սեկցիաներում, խմբակներում:
 5. Ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցը, ելնելով տեղական պայմաններից, կարելի է փոփոխել՝ պարտադիր պահպանելով տեսական և գործնական ուսուցման, մոդուլների ամփոփման, պրակտիկայի, արձակուրդի ընդհանուր տևողությունը:
 6. Ամբիոնների, առարկայական /ցիկլային/ հանձնաժողովների ներկայացրած խորհրդատվությունների անցկացման ձևը հաստատում է ուսումնամեթոդական խորհուրդը:
 7. Պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից հանձնարարված փաստաթղթերի ուսումնասիրումը կատարվում է համապատասխան առարկաների ժամերի հաշվին:
 8. Պահուստային ժամերը տնօրինում է քոլեջը՝ ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ՝ ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության սահմանած կարգի պահանջներին համապատասխան:
 9. Ուսումնական պրակտիկան կարող է անցկացվել կենտրոնացված, կամ տեսական պարապմունքների հետ հաջորդաբար՝ պահպանելով պլանով նախատեսված ժամաքանակը: Պրակտիկայի անցկացման ժամկետը կարելի է տեղաշարժել ուսումնական տարվա մույն կիսամյակի ընթացքում: Պրակտիկայի յուրաքանչյուր ձև ավարտվում է հաշվետվությամբ՝ գնահատումով:
 10. Նախաավարտական պրակտիկան անց է կացվում կենտրոնացված կարգով, ուսումնական պլանով նախատեսված ժամկետներում:
 11. Քոլեջը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ստեղծել լրացուցիչ կաբինետներ, մասնագիտացված լսարաններ: